1380

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ 20/2494 (วิสามัญ) ชุดที่ 2
วันอังคารที่ 15 พฤษภาคม พุทธศักราช 2494
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา 14.10 นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : วันนี้ มีสมาชิกมาประชุม ๗๔ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอดำเนินการประชุมต่อไป ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ 1. ตามที่คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงแม่สะเรียง ศาลแขวงแม่สอด ศาลแขวงตะกั่วป่า และศาลแขวงหลังสวน เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. 2494 และร่างพระราชบัญญัติอื่น พ.ศ. 2494 เสร็จแล้ว เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อสภาทั้งสองได้พิจารณา และวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว บัดนี้สภาผู้แทนได้ลงมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาดังกล่าวแล้วนั้น จึงขอแจ้งให้ทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานวุฒิสภา : 2. ตามที่วุฒิสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ. 2494 และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังสภาผู้แทนเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญนั้น บัดนี้สภาผู้แทนได้ลงมติกำหนดจำนวนบุคคลที่จะประกอบเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นจำนวนสภาละ 5 คน กรรมาธิการฝ่ายสภาผู้แทนคือ 1. นายเผด็จ จิราภรณ์ 2. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ 3. หลวงระงับประจันตคาม 4. ขุนดงฤทธิ์ศึกษากร 5. นายเพท ก เกตุทัต จึงขอให้ท่านตั้งกรรมาธิการ 5 คนฝ่ายวุฒิสภา

พ.อ.ม.จ.พรปรีชา กมลาศน์ ร.น. : พระยามรดราชา

มีสมาชิกรับรอง

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระยาสาริกพงษ์ชรมพิลาส : พระศีรณสารวิศวกรรม

มีสมาชิกรับรอง

พระนิพนธ์ประสาน : พระยาอรรถการีย์นิพนธ์

มีสมาชิกรับรอง

พล.ต.พระยาวิบูลอาญูรเวท : พระยาเมธาธิบดี

มีสมาชิกรับรอง

พ.อ.พระยาสุรพันธ์เสนีย์ : พระศีรณสาร

ประธานวุฒิสภา : มีแล้ว

พระศีรณสารวิศวกรรม : หลวงประกอบนิติสาร

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : ครบแล้ว เลขาธิการอ่าน

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ หัวหน้ากองกลาง ผู้ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา

รายชื่อกรรมาธิการฝ่ายวุฒิสภา : 1. พระยาภะรตราชา 2. พระศีรณสารวิศวกรรม

3. พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ 4. พระยาเมธาธิบดี 5. หลวงประกอบนิติสาร

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : มีผู้ใดจะเสนอรายนามกรรมาธิการร่วมกันหรือไม่

ไม่มีสมาชิกเสนออย่างใด

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเพิ่มเติมต่อไป ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้มีกรรมาธิการตามรายนามที่อ่านมาแล้วนี้ ระเบียบวาระต่อไปขอให้พิจารณารับรองรายงานการประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๔ (วิสามัญ) ชุดที่ ๒ มีผู้ใดจะขอแก้ไขหรือทักท้วงประการใดหรือไม่

ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขหรือทักท้วงประการใด.

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดขอแก้ไขหรือทักท้วงประการใด ถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานครั้งนี้ ระเบียบวาระต่อไปขอให้พิจารณาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งคณะกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว ขอเชิญกรรมาธิการเข้าประจำที่

เจ้าหน้าที่รัฐสภา : รายชื่อกรรมาธิการร่วมกันฝ่ายสภาผู้แทน คือ ๑. หลวงอังคณานุรักษ์ ๒. นายทองดี อิสราชีวิน ๓. นายเกษม บุญศรี ๔. นายบุญชุ่ม จันทรศรีสุริยวงศ์ ๕. หลวงนรกิจบริหาร ๖. ชุนอนุสรกรณี ๗. นายใหญ่ สวิตสาต ฝ่ายวุฒิสภาคือ ๑. พระยาอรรถการียนิพนธ์ ๒. พระยาศรีวิสารวาจา ๓. พระยาสารสิทธิพงศ์-ธรรมศิลาส ๔. พระยาศรีธรรมราช ๕. พระยาดำรงราชบริบาล ๖.พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ ๗. พันเอก พระยาสุรพันธ์เสนี

กรรมาธิการได้เข้านั่งประจำที่

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานคณะกรรมาธิการร่วมกัน
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 249..

ตามที่สภาผู้แทนได้ตั้งกรรมาธิการฝ่ายละ 7 คน ให้เป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 249.. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 123 (3) นั้น

คณะกรรมาธิการร่วมกันได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว โดยเลือกพระยาศรีธรรมราช เป็นประธาน และนายเนย เพชรุวรรณ เป็นเลขานุการ ตามมาตรา เพชรุวรรณ ขอลาออก ที่ประชุมสภาผู้แทนได้ตั้งหลวงนิกรานุรักษ์ เป็นกรรมาธิการแทน ที่ประชุมกรรมาธิการได้เลือกข้าพเจ้าเป็นเลขานุการแทน จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วตามสภาทั้งสองมาพร้อมกับรายงานนี้

ผลของการพิจารณาของคณะกรรมาธิการร่วมกัน ปรากฏตามร่างที่เสนอมานี้ยิ่งเห็นชอบตามร่างที่วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งสิ้น

สำหรับร่างมาตรา 27 ทวิ ที่วุฒิสภาได้เพิ่มขึ้นใหม่และเมื่อได้เรียงมาตราใหม่แล้ว คงเป็นมาตรา 29 นั้น นายหรุ่ง ก็ อิสรางกูร ณ กรรมาธิการผู้หนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับมาตรานี้ จึงใคร่จะขอชี้แจงเหตุผลต่อสภาผู้แทนและวุฒิสภาต่อไป.

(นายแนบ เพชรุวรรณ)
เลขานุการ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

พ.ศ. 249..

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 249.."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดเพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดเพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดเพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบควบคุมการเลือกตั้งและการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด 1
บททั่วไป

มาตรา 5 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน จะทำได้ต่อเมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว

พระราชกฤษฎีกานั้น ให้กำหนดวันเลือกตั้งและกำหนดระยะเวลารับสมัครรับเลือกตั้งด้วย

มาตรา 6 เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศวันเลือกตั้งและระยะเวลารับสมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา 7 ในกรณีการเลือกตั้งทั่วไป จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดใดได้กี่คน ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน

มาตรา 8 จังหวัดใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีการเลือกตั้งได้ในจังหวัดนั้น ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในวันเลือกตั้งโดยไม่ต้องดำเนินการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 9 นายจ้างและผู้แทนนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจสั่งการแก่ลูกจ้างต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่ลูกจ้างที่อยู่ในบังคับบัญชาในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง

บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่หมวงการเมือง หรือหัวหน้าส่วนราชการของหมวงการเมือง หัวหน้าหน่วยราชการฝ่ายปกครองของรัฐ หัวหน้าหน่วยงานใด ๆ ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ และหัวหน้าสถานศึกษาจะกระทำโดยมิชอบ ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ซึ่งทหารหรือตำรวจจำต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่

ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ลูกจ้างตามความในสองวรรคก่อน นอกจากนายจ้างที่จ้างลูกจ้างไว้ทำงานในครัวเรือน ทำการบังคับควบคุมหรือให้ผู้อื่นทำหรือควบคุมลูกจ้างไปยังที่เลือกตั้งเพื่อลงคะแนน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๑๐ ในการสอบสวน ไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่จำต้องให้การว่า ตนได้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๑๑ ในวันเลือกตั้ง ภายในบริเวณสถานที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวนขอคะแนน หรือทำการโฆษณาเพื่อการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปภายในเขตดังกล่าวในวรรคก่อน เว้นแต่ผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ณ ที่เลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้บุคคลผู้มิได้มีสัญชาติไทย กระทำการใด ๆ โดยเจตนาช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน หรือโดยเจตนาจะมิให้ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

มาตรา ๑๓ การฟ้องผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับการเลือกตั้งในจังหวัดใด ให้ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งในจังหวัดนั้นมีสิทธิฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลได้ด้วย

มาตรา ๑๔ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องตามความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้แก่ศาลแพ่งและศาลจังหวัด ในจังหวัดอื่นได้แก่ศาลจังหวัด ทั้งนี้แล้วแต่มูลคดีจะเกิดขึ้นในเขตของศาลใด

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องตามความในมาตรา ๓๕ ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้แก่ศาลแพ่ง ในจังหวัดอื่นได้แก่ศาลจังหวัด ในกรณีที่มีศาลจังหวัดมากกว่าศาลหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน ให้ศาลจังหวัดซึ่งที่ตั้งศาลอยู่ในเขตเป็นศาลที่มีอำนาจ

มาตรา ๑๕ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการอำเภอมีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

หมวด ๒

การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ๆ ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้แต่เพียงจังหวัดเดียว

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 17 การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดใด ให้ยื่นใบสมัคร ณ ศาลากลางจังหวัดนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

การยื่นใบสมัครนั้น ผู้สมัครต้องไปยื่นด้วยตนเอง เว้นแต่

(1) ป่วยจนไม่สามารถไปยื่นด้วยตนเองได้

(2) ต้องควบคุมหรือต้องคุมขังในระหว่างที่ยังมิได้มีคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก

ในกรณีดังกล่าว ผู้สมัครอาจตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นตัวแทนของตนไปยื่นใบสมัครได้

การยื่นใบสมัครด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนนั้น ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ใบสมัครให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยมีคำรับรองของผู้สมัครว่า เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว จะปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ต้องจัดให้มีการลงบันทึกการรับไว้เป็นหลักฐาน และออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นใบสมัครในวันที่รับใบสมัครนั้น

ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดรีบตรวจสอบโดยด่วนและพิจารณาว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด แล้วแจ้งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทราบโดยด่วน

มาตรา 18 ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดไม่ยอมรับสมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยด่วนและวินิจฉัยว่า ให้รับสมัครหรือไม่ คำสั่งของศาลนี้ให้ถือว่าเป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดโดยด่วน

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และถ้าได้จัดสถานที่ตรวจคะแนนขึ้นแล้ว ก็ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดแจ้งคำสั่งให้กรรมการตรวจคะแนนทราบโดยด่วน การใดที่ข้าหลวงประจำจังหวัดและกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของข้าหลวงประจำจังหวัด ก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 19 ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ซึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดได้ประกาศรับสมัครไว้แล้ว ต้องนำเงินประกันการสมัครหนึ่งพันบาทและรูปของตน ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 13.5 เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้ง และของจำนวนอำเภอ ไปมอบให้กับข้าหลวงประจำจังหวัดภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับแจ้งการรับสมัคร

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดคืนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้คะแนนเสียงเลือกตั้งถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ดีหรือถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งถอนการสมัครเสียเองก็ดี ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ยินยอมให้เงินประกันนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา 20 เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มอบเงินและรูปตามมาตรา 19 แล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งพร้อมทั้งรูปและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร สำหรับใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอและที่เลือกตั้งทุกแห่งโดยด่วน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดไม่นำเงินและรูปตามมาตรา 19 มอบให้ข้าหลวงประจำจังหวัดภายในวันที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศถอนชื่อผู้นั้นจากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

หมวด 3

หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา 21 ให้คณะกรรมการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในจังหวัดขึ้นไว้ ตามปกติในท้องที่นอกเขตเทศบาล ให้ใช้ตำบลหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ถ้าตำบลใดมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินหนึ่งพันคน หรือถ้าคณะกรรมการจังหวัดเห็นว่าการคมนาคมไม่สะดวก ให้คณะกรรมการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งในตำบลนั้นเพิ่มขึ้นแต่รวมแล้วต้องไม่เกินสี่หน่วย

เฉพาะในเขตเทศบาล ให้คณะกรรมการจังหวัดกำหนดเขตท้องที่โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินสองพันคนเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง และให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศจำนวนและชื่อของหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และสำนักงานเทศบาล

มาตรา 22 หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่งให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ซึ่งประชาชนไปมาและเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ที่เลือกตั้งให้มีลักษณะและเครื่องประกอบดังกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 23 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในคณะกรรมการจังหวัดที่จะมีการเลือกตั้งประกาศจำนวนและชื่อของหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัดภายในวันรับสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบเอ็ดวัน และให้คณะกรรมการอำเภอในจังหวัดนั้นประกาศกระทู้ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของคณะกรรมการอำเภอกระทู้ที่เลือกตั้งให้ปิด ณ ที่ว่าการอำเภอที่เลือกตั้ง และ ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่าย

หมวด 4

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 24 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเฉพาะบุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมิได้เป็นคนต่างด้าวหรือบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติตามมาตรา 20 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมิได้เป็นคนต่างด้าวต้องเป็นผู้ที่ได้เรียนภาษาไทยจนได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือได้รับราชการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารหรือเป็นข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือครูประชาบาลโดยมีเงินเดือนประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภาผู้แทนหรือรัฐมนตรี

(2) บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน (1) และได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้แปลงสัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

มาตรา 25 ให้คณะกรรมการอำเภอจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับแต่ละหน่วยเลือกตั้งเป็นทะเบียนถาวร เก็บไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 26 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 30 ละเว้นมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าในการจัดทำบัญชีรายชื่อตามมาตรา 25 ในเขตจังหวัดที่ได้สำรวจครั้งหลังที่สุด ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเอาชื่อนั้นตกไปจากทะเบียนบ้านแล้ว

ให้คณะกรรมการประจำเขตแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ถูกต้องโดยมีหลักฐานยืนยันไว้

ในกรณีตามมาตรา 25 ให้ผู้บังคับบัญชาการทหารหรือตำรวจบังคับผู้แจ้งรายการตามมาตรา 27 ไปยังคณะกรรมการประจำเขตที่ทหารหรือตำรวจนั้นสังกัดอยู่เพื่อจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 27 ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้

1. ชื่อตัวและชื่อสกุล
2. เพศ
3. วัน เดือน ปีเกิด
4. ชื่อบิดามารดาและสัญชาติของบิดามารดา
5. ที่เกิด
6. ที่อยู่ปัจจุบัน
7. อาชีพ
8. ตำหนิรูปพรรณ
9. การศึกษา

รายการใดที่ไม่ปรากฏตามทะเบียนสำมะโนครัว ให้คณะกรรมการประจำเขตสำรวจเพิ่มเติมโดยประกาศให้ราษฎรทำหนดระยะเวลาสำรวจ

มาตรา 28 ภายใต้บังคับมาตรา 30 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่งเดียว

มาตรา 29 บุคคลใดมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใด หากบุคคลนั้นต้องย้ายที่อยู่ โดยถูกเรียกตัวเข้ารับราชการทหารหรือสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ในระหว่างที่รับราชการดังกล่าวแล้ว ให้บุคคลนั้นมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง ณ ที่อยู่เดิมแต่เฉพาะแห่งเดียว

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการอำเภอหรือสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยมีหลักเกณฑ์ว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตหน่วยเลือกตั้งนั้น แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ย้ายทะเบียนบ้านไปยังเขตหน่วยเลือกตั้งอื่นภายในเขตอำเภอเดียวกันหรือกิ่งอำเภอเดียวกันหรือเขตกรุงเทพมหานครเดียวกันหรือเมืองพัทยาเดียวกันหรือเขตเทศบาลเดียวกันหรือเขตสุขาภิบาลเดียวกันหรือเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเดียวกันหรือเขตเมืองพัทยาเดียวกันหรือเขตกรุงเทพมหานครเดียวกันภายในสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนได้ย้ายไปนั้นได้ ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดให้ใช้ทะเบียนบ้านในหน่วยเลือกตั้งนั้นเป็นหลัก แล้วประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขตหรือสุขาภิบาล และหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยเลือกตั้งอย่างน้อยสามวันก่อนวันเลือกตั้ง และแจ้งให้ประชาชนทราบว่าได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ณ ที่ใดบ้าง

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งซ่อมหรือเลือกตั้งแทนในจังหวัดใด ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้คณะกรรมการอำเภอในจังหวัดนั้นประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่ายและ ณ ที่นั้นด้วย

ตลอดระยะเวลาที่คณะกรรมการอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามความในวรรคก่อน หากผู้ใดจะตรวจดูชื่อของตนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้คณะกรรมการอำเภอจัดให้ตรวจดูได้

มาตรา ๕๑ การจำหน่ายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพราะเหตุที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในระหว่างรับโทษจำคุกหรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนับแต่วันที่ปรากฏจนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้คณะกรรมการอำเภอจดชื่อผู้นั้นในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นคงมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งเดิมตลอดไปจนกว่าจะย้ายทะเบียนบ้าน

มาตรา ๕๒ บุคคลใดไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามประกาศของคณะกรรมการอำเภอก็ดี ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ดี ในหน่วยเลือกตั้งใดก็ดี เห็นว่าตนเองมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ในหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการอำเภอในวันปิดประกาศ ถ้าคณะกรรมการอำเภอเห็นว่า เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ นั้นจริงแล้วก็ให้เพิ่มชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นโดยด่วนและประกาศแก้ไขให้ถูกต้อง

ถ้าคณะกรรมการอำเภอเห็นว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ ก็ให้ยกคำร้องเสียแล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบโดยด่วน ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด เห็นว่าประกาศดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ มีชื่อบุคคลใดซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการอำเภอให้ลบชื่อบุคคลนั้นออกเสียจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อคณะกรรมการอำเภอมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการอำเภอแจ้งคำวินิจฉัยนั้นให้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องทราบโดยพลัน

มาตรา ๓๔ ในการนับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้นับวันที่ได้ทำการเลือกตั้งแล้วเป็นวันแรก

การยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ จะต้องยื่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้คัดไว้ตามมาตรา ๓๐ ให้แก่คณะกรรมการตรวจคะแนนก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๓๖ ในวันก่อนวันเลือกตั้งสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนไปประชุมกันตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ที่เลือกตั้ง เพื่อรับคำร้องซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งขอให้แก้ไขเพิ่มเติมรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และเมื่อกรรมการได้วินิจฉัยแล้ว ถ้าการแก้ไขนั้นเป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะรายการใดรายการหนึ่ง ก็ให้กรรมการมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้ และให้แจ้งการแก้ไขนั้นไปยังคณะกรรมการอำเภอทราบ การแก้ไขเพิ่มเติมนอกจากนี้ให้กรรมการนำความเป็นเสนอคณะกรรมการอำเภอเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ต่อไป

เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับคำร้องพร้อมด้วยความเห็นของคณะกรรมการแล้ว ให้คณะกรรมการอำเภอวินิจฉัยคำร้องและดำเนินการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ วรรค ๒ โดยด่วน

มาตรา ๓๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ถ้าย้ายที่อยู่ไปหน่วยเลือกตั้งเดียวกันนี้ ให้แจ้งต่อกรรมการอำเภอเพื่อให้กรรมการอำเภอแก้ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องและออกใบรับให้เป็นหลักฐาน

ถ้าย้ายไปอยู่ที่อื่นในท้องที่อำเภอเดียวกัน และประสงค์จะย้ายที่ลงทะเบียนออกจากทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเดิมไว้ ณ ที่หน่วยเลือกตั้งใหม่ ให้แจ้งย้ายต่อกรรมการอำเภอท้องที่ เมื่อคณะกรรมการอำเภอตรวจพบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏในทะเบียน ก็ให้จำหน่ายชื่อจากทะเบียนของหน่วยเดิมไปเพิ่มไว้ในทะเบียนของหน่วยใหม่ และออกใบรับให้เป็นหลักฐาน

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

การแจ้งย้ายตามความในวรรค 1 วรรค 2 นั้น ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สะดวกที่จะไปแจ้งย้ายต่อกรรมการอำเภอด้วยตนเอง ก็ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำร้องแจ้งย้ายต่อกำนันท้องที่ ในกรณีที่อยู่นอกเขตเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีท้องถิ่นในกรณีที่อยู่ในเขตเทศบาล ให้กำนันหรือนายกเทศมนตรีท้องถิ่นแล้วแต่กรณีออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้กำนันหรือนายกเทศมนตรีท้องถิ่นรีบส่งคำร้องดังกล่าวข้างต้นไปยังกรรมการอำเภอท้องที่เพื่อแก้ไขทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คำร้องแจ้งย้ายและใบรับ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 58 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดย้ายไปอยู่ต่างอำเภอ และประสงค์จะย้ายชื่อของตนออกจากทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเดิม ให้แจ้งย้ายชื่อต่อกรรมการอำเภอท้องที่เดิม เมื่อกรรมการอำเภอตรวจสอบปรากฏชื่อผู้นั้นในทะเบียน ให้นายทะเบียนการบ้านไว้ในทะเบียนแล้วออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำใบรับแจ้งย้ายไปยื่นต่อกรรมการอำเภอท้องที่ที่ตนไปอยู่ใหม่ เพื่อขอให้ลงชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อกรรมการอำเภอตรวจสอบใบแจ้งย้ายเป็นการถูกต้องแล้วให้จัดการลงชื่อผู้นั้นในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหมวดเลือกตั้งที่ย้ายไปอยู่ แล้วออกใบรับให้เป็นหลักฐาน

การแจ้งย้ายตามความในวรรคก่อน ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สะดวกที่จะไปแจ้งย้ายต่อกรรมการอำเภอด้วยตนเอง ก็ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำร้องแจ้งย้ายต่อกำนันท้องที่หรือนายกเทศมนตรีท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้ และให้นำความในมาตรา 57 วรรค 2 และวรรค 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำร้องแจ้งย้ายและใบรับแจ้งย้าย ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 59 เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตายลง ให้ผู้ที่ทราบแจ้งการตายตามกฎหมายแจ้งการตายนั้นตามแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงไปยังกรรมการอำเภอท้องที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้ทราบเหตุนั้น

เมื่อกรรมการอำเภอได้รับแจ้งการตายตามความในวรรคก่อน ผู้นั้นตายมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมวดเลือกตั้งแห่งอำเภอนั้น ก็ให้จำหน่ายชื่อออกจากทะเบียน ในกรณีที่ผู้ตายมีภูมิลำเนาอยู่ต่างที่อำเภออื่น ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 40 ผู้ใดผู้คุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยภายหลังจากที่นายทะเบียนอำเภอได้จัดทำและเปิดบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามความในมาตรา 35 แล้ว และประสงค์จะให้มีชื่อของตนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้นั้นไปแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอท้องที่เพื่อลงชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และอยู่ในอำนาจวันเลือกตั้งโดยอนุโลมตามวรรคสามมาใช้บังคับ

เมื่อนายทะเบียนอำเภอได้รับแจ้งความตามความในวรรคก่อน และสอบสวนได้ความว่าผู้นั้นมีสิทธิเลือกตั้งได้แล้ว ก็ให้ลงชื่อผู้นั้นไว้ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 41 เมื่อศาลได้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังคณะกรรมการอำเภอที่ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยด่วน และให้คณะกรรมการอำเภอประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น ณ ที่ว่าการอำเภอ แล้วจดการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงไว้ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หมวด 5

กรรมการตรวจคะแนน

มาตรา 42 ก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการอำเภอตั้งกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งหน่วยละห้าคน และตั้งเลขานุการคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยตามจำนวนที่เห็นสมควร ทั้งให้มีอำนาจถอนและตั้งบุคคลอื่นแทน

ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกตั้งกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน และเมื่อประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกตั้งคนหนึ่งขึ้นเองเป็นประธานในการประชุมนั้น

กรรมการตรวจคะแนนมีหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งตามระเบียบที่กำหนดและมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่า ผู้ใดกระทำตนเป็นที่ขัดขวางรบกวนในการเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจจะให้ผู้นั้นออกไปจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 42 กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้สั่งบุคคลซึ่งมีสิทธิเลือกสังกัดในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือใกล้เคียงกันเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้

ห้ามมิให้สั่งข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือพนักงานเทศบาลนั้น ๆ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และห้ามมิให้สั่งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเสมียนคะแนน

มาตรา 44 การวินิจฉัยชี้ขาดการใด ๆ ของกรรมการตรวจคะแนน ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าจำนวนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 45 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถือว่า ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามความในมาตรา 42 มาตรา 49 และมาตรา 50 เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา 46 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 28 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนน หรือเสมียนคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งใด ซึ่งตนมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้คงคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งซึ่งตนไปประจำอยู่นั้นได้ โดยให้กรรมการอำเภอ ซึ่งตนมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจัดการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นไปประจำอยู่ได้ และถอนชื่อผู้นั้นออกเสียจากบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่เดิม ในกรณีหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นไปประจำอยู่อยู่ในท้องที่ต่างอำเภอ ก็ให้กรรมการอำเภอซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งไปยังกรรมการอำเภอแห่งหน่วยเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นไปประจำอยู่จัดการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้นั้นมีสิทธิลงคะแนนเฉพาะในการเลือกตั้งคราวนั้นได้

บทบัญญัติแห่งความในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่กรรมการเจ้าหน้าที่คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอโดยอนุโลม

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด 6
ผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา 47 ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนผู้สมัคร เพื่อแสดงตนประจำหน่วย ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละไม่เกินสองคน

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนผู้สมัครในที่เลือกตั้งนั้น ให้อยู่ในสถานะที่ผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัคร ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัครต่อคณะกรรมการประจำเขตยื่นหน่วยเลือกตั้งนั้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำเขตนั้นมีหลักฐานการยื่นไว้ด้วยลงชื่อ วันเดือน ปี ในหนังสือแต่งตั้งนั้น แล้วมอบคืนให้แก่ผู้สมัครโดยด่วน

ผู้สมัครจะใช้สิทธิเป็นผู้แทนผู้สมัครคนใด ซึ่งคนใดได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือด้วยตนเองต่อคณะกรรมการประจำเขตหน่วยที่เลือกตั้ง หรือคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา 48 ผู้แทนผู้สมัครย่อมได้รับความยินยอมให้อยู่การดำเนินการเลือกตั้งและใช้สิทธิทั่วไป เมื่อเห็นว่าการกระทำการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามหลักหมายโดยยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการ ให้ประธานกรรมการนำเสนอกรรมการพิจารณาคำชี้แจงนั้น และให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกคำชี้แจงรวมทั้งผลวินิจฉัยและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนไว้ในรายงานผลของการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้แทนผู้สมัครกล่าวโต้เถียงกับกรรมการตรวจคะแนนหรือระหว่างกันเองโดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อหน้าที่ทำลังดำเนินอยู่

ผู้แทนผู้สมัครคนใด ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยเจตนาจะให้เป็นอุปสรรคหรือขัดขวางกรรมการต่อหน้าที่การเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้

บทบัญญัติว่าด้วยการกระทำในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด 7

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 48 ห้ามมิให้มีการลงคะแนนลับในการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ามีกรรมการตรวจคะแนนไม่ครบสามคน ให้กรรมการตรวจคะแนนซึ่งอยู่ ณ ที่นั้นแล้ว ดำเนินการสอบสวนตามความในมาตรา 45 เท่าที่จำเป็นแล้วจะมีกรรมการตรวจคะแนนมาครบสามคน

ถ้ากรรมการตรวจคะแนนคนใด ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อันอาจเสียหายแก่การงาน และกรรมการตรวจคะแนนเหลืออยู่น้อยกว่าสามคน ให้กรรมการตรวจคะแนนซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นดำเนินการสอบสวนตามความในมาตรา 45 เป็นการชั่วคราวแทนให้ครบสามคน

มาตรา 50 ถ้าเสมียนตรวจคะแนนไม่มาปฏิบัติหน้าที่ หรือขาดจำนวนไปจนคณะกรรมการตรวจคะแนนเห็นว่าอาจเสียหายแก่การงาน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนคนใดเป็นเสมียนตรวจคะแนนด้วยก็ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา 51 บัตรเลือกตั้งให้ใช้กระดาษขาวหรือกระดาษอื่นสีอ่อนอย่างขาวหนาประมาณเซนติเมตรขึ้นไปและยาวตามขนาดที่กำหนดในกฎกระทรวง

ด้านนอกมีตรารูปและข้อความว่า "บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน"

ด้านในใช้สำหรับปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมีข้อความว่า "ที่ปิดเครื่องหมาย"

ถ้าคณะกรรมการจังหวัดเห็นว่าท้องที่ใดสมควรให้ประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอท้องที่นั้นลงบนบัตรเลือกตั้งด้านนอกตรงที่มีตรารูปและข้อความว่า "บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน" ก็ให้กระทำได้

มาตรา 52 เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ใช้เลขเรียงลงไปเป็นลำดับตั้งแต่หนึ่งเป็นต้นไป

เครื่องหมายดังกล่าวนี้ให้พิมพ์ด้วยกระดาษขาวหรือกระดาษอื่นสีอ่อนอย่างขาวขนาดที่เซนติเมตรจีหุรัสและมีจุดเท่าจำนวนเลขลำดับไว้ด้วยเครื่องตัวเลขอย่างในกฎกระทรวง

มาตรา 53 ห้ามบัตรเลือกตั้งให้มีจำนวนและขนาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 54 ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา 08.00 นาฬิกา ถึงเวลา 16.00 นาฬิกา

มาตรา 55 ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้กรรมการตรวจคะแนน เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าเป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งโดยมุดแจประจำกรุงรับรู้มุดแจไว้ แล้วให้คณะกรรมการบันทึกการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามความในมาตรานี้ ไดยให้ผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา 56 ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้ถามชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นดัง ๆ ถ้าไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดทักท้วงแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะลงคะแนนนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดทักท้วงว่าผู้ที่จะลงคะแนนมิใช่ผู้มีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนสอบสวนจากพยานหลักฐานและทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และวินิจฉัยว่าจะให้ผู้ถูกทักท้วงมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ แล้วทำบันทึกคำวินิจฉัยนั้นไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา 57 การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนด้วยตนเอง โดยใช้ปากกาเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งลงในบัตรเลือกตั้งและจะลงบัตรเลือกตั้งได้แต่บัตรเดียว

การปิดเครื่องหมาย ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าไปในคูหาที่จัดไว้สำหรับการปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อทำการปิดเครื่องหมายประจำตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนจำนงเลือกลงในบัตรเลือกตั้งเท่านั้น และให้ปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ปิดไว้ในคูหาใดนั้น ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นอยู่ในคูหานั้นจนกว่าจะออกจากคูหา ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำออกจากคูหา

เมื่อปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งมามอบให้กรรมการตรวจคะแนนซึ่งอยู่ประจำหีบบัตรเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนใส่บัตรเลือกตั้งนั้นลงในหีบบัตรเลือกตั้งทันทีต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๕๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด ได้รับบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ให้คืนบัตรและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นแก่กรรมการตรวจคะแนนและให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๕๕ ระหว่างเวลาเปิดทำการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นอันระงับเสียมิได้ จึงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเมื่อใดก็ได้ ในการนี้เช่นว่านี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้น ไว้ในรายงานผลการเลือกตั้งด้วย

หมวด ๔

การตรวจและรวมคะแนน

มาตรา ๕๖ เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนนับคะแนนโดยเปิดเผย ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน ต้องทำต่อไปจนเสร็จในรวดเดียว

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น แล้วให้ทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนนและปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อส่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน ตามประกาศและรายงานนี้ ทั้งวิธีประกาศและวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งรายรูปนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในการทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครอยู่ในขณะที่จะประกาศผลของการนับคะแนน และได้แสดงความจำนงไว้เป็นหนังสือว่า จะลงลายมือชื่อรับรู้ในรายงานนั้นด้วย ก็ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครมีสิทธิลงลายมือชื่อรับรู้ในรายงานนั้นได้

ก่อนประกาศผลของการนับคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดหน้าที่เป็นกรรมการตรวจคะแนนแจ้งเปิดเผยคะแนนแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดได้คะแนนเท่าใด

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 61 บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

(1) บัตรปลอม หรือบัตรซึ่งไม่ได้ประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอท้องที่ในกรณีที่คณะกรรมการจังหวัดตั้งขึ้นตามมาตรา 51 วรรคท้าย

(2) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายเลอะเลือนไม่อาจถือว่าเป็นเครื่องหมายของผู้มีบัตรรับเลือกตั้งคนใด

(3) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

(4) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายซ้ำกันหรือทำเครื่องหมายซ้อนกันจนไม่อาจทราบเครื่องหมายที่ถูกซ้อนนั้นได้

(5) บัตรซึ่งมิได้ทำเครื่องหมายเลย

(6) บัตรซึ่งปรากฏว่ามีบัตรซ้อนอยู่ในบัตรนั้นด้วย

(7) บัตรซึ่งมีผู้เจตนาทำเครื่องหมาย เครื่องสังเกต หรือข้อความอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือในกฎกระทรวง

บัตรดังกล่าวข้างต้น ให้กรรมการตรวจคะแนนขีดฆ่าหลังว่า "เสีย" และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกฉบับ

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกรวบรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่าในกรณีใด

มาตรา 62 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรักษาไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้งไว้เป็นเวลาหนึ่งปี เว้นแต่เมื่อได้ปรากฏหลักฐานอันมีน้ำหนักให้เชื่อได้ว่ามีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ ก็ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยทำลายบัตรเลือกตั้งได้ตามวิธีการที่—กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในกรณีมีการคัดค้านการเลือกตั้ง ก็ให้เก็บไว้ต่อไปจนเสร็จการคัดค้าน

มาตรา 63 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายงานการเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการจังหวัด และให้คณะกรรมการจังหวัดรวบรวมผลคะแนนการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งโดยด่วน แล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อรายงานไปยังสภาผู้แทน

มาตรา 64 ในจังหวัดซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้หนึ่งคน ผู้มีบัตรรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ถือว่าผู้มีบัตรผู้นั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้มีบัตรรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากกันว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือไม่

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ในจังหวัดซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนมากตามลำดับลงมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนนี้มีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

ภายใต้บังคับแห่งวรรคก่อน ในการที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนได้ตามจำนวน ที่ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จังหวัดนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการจังหวัด

หมวด ๑
การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการจังหวัดประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ดี ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ดี ในจังหวัดใดเห็นว่าการเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเป็นไปโดยไม่ชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้สั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดจะได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือว่าไม่มีบุคคลผู้นั้นหรือผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

การยื่นคำร้องตามความในวรรคก่อน ให้เรียกค่าขึ้นศาลหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘๖ เมื่อศาลได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยด่วน แล้วให้ทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในการวินิจฉัยนั้นศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลซึ่งได้รับคำร้องได้วินิจฉัยมาแล้ว จะนำพยานหลักฐานในสำนวน เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งคำสั่งนั้นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ ในกรณีที่ศาลฎีกาสั่งว่า บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และไม่ได้สั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือในกรณีที่ศาลฎีกาสั่งว่า ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่างนั้น

ในระหว่างที่ศาลฎีกายังไม่ได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งถูกคัดค้านนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนโดยชอบ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ในกรณีที่ศาลฎีกาสั่งตามคำร้องคัดค้านว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือสั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือสั่งว่า ไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้ศาลสั่งคำชี้ขาดให้แก่ผู้ร้อง

หมวด 10

บทกำหนดโทษ

มาตรา 67 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 68 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 12 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิจะมีการรับเลือกตั้ง มีความสมัครรับเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา 71 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด เรียกหรือรับหรือยอมจะรับหรือพยายามหาประโยชน์บางใด ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจูงใจว่าจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา 72 ผู้ใดโดยเจตนาไม่ยอมมอบบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งให้แก่กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 57 ที่ดี หรือไม่คืนบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งให้แก่กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 58 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 73 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของกรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 42 วรรค 3 หรือมาตรา 42 วรรค 3 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 74 ผู้ใดหน้าที่ในการเลือกตั้งคนใดอ่านหรือตรวจหรือปรับปรุงให้ผู้อื่นอ่านหรือตรวจบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งเพื่อประโยชน์แก่การตรวจนับคะแนนเป็นความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิในการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 75 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งคนใดเจตนาไม่ให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบ ตรวจนับบัตรเลือกตั้งหรือตรวจนับคะแนนเลือกตั้งหรือออกบัตรเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งหรือทำรายงานแสดงผลการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยไม่มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้สูญหายเป็นบัตรเสีย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิในการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปีและไม่เกินแปดปี

มาตรา 76 ผู้ใดมีบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 77 ผู้ใดมีบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งไว้ในครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 78 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่งานคนใด มีหน้าที่จัดการอย่างใด ๆ ในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือกระทำการนั้นโดยเจตนาชักช้าให้การ ——— เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่งของศาล อันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 79 ผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งหรือผู้ใดให้หรือให้คำมั่นว่าจะให้หรือจัดหาประโยชน์อย่างใด ๆ แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด โดยเจตนาจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้ที่มิได้รับเลือกตั้งคนใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนให้ผู้ที่มิได้รับเลือกตั้งคนใด มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ

LIBT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒๐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดจัดรถหรือเรือหรือยานพาหนะใด ๆ นำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำการขนส่งที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่เสียค่าโดยสารยานพาหนะซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใดกระทำการเช่นว่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดโดยเฉพาะ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๒๑ ผู้ใดไม่มีอำนาจจะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนาขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งวาดังกล่าวในเวลาที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๒๒ ผู้ใดปิดเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งซึ่งมิได้ของตนหรือผู้ใดมิได้มีอำนาจจะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บังอาจทำเครื่องหมายหรือเครื่องสังเกตโดยวิธีใด ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๒๓ ผู้ใดลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือพยายามลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิ—เลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ก็ดี หรือหอบัตรหรือพยายามหอบัตรเลือกตั้งมากกว่าบัตรหนึ่งก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๒๔ ภายหลังแต่เวลาที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๐ หรือภายหลังแต่เวลาที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อรักษาไว้เพื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นตามมาตรา ๖๓ ผู้ใดบังอาจเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นโดยไม่มีอำนาจทำได้ตามกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๒๕ ผู้ใดก่อให้เกิดการจลาจลขึ้นในที่เลือกตั้งหรือในที่ประชุมชุมนุมอยู่ เพื่อรอการเข้าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒๘ ข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใด ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือแก่การใด ๆ อันเป็นอุปการหรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพแห่งการเลือกตั้งนั้นกำหนดเวลาแปดปี

.....

.....

ชังอร พิมพ์

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 2494 เพื่อประกอบการพิจารณากับร่างซึ่งคณะกรรมาธิการร่วมกัน ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 125 (3) พิจารณาเสร็จแล้ว

เพื่อความสะดวกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 2494 จึงได้จัดพิมพ์ร่างซึ่งสภาผู้แทนให้ใช้ และวุฒิสภาลงมติแก้ไขเพิ่มเติมมาเพื่อประกอบการพิจารณากับร่างซึ่งคณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาเสร็จแล้ว

(ร่างตามมติของสภาผู้แทน คือความเดิมรวมทั้งที่มีเครื่องหมายขีดฆ่า นอกจากขีดเส้นใต้

ร่างตามมติของวุฒิสภา คือความเดิมรวมทั้งที่มีเครื่องหมายขีดเส้นใต้ นอกจากที่ขีดฆ่า)

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

พ.ศ. 249..

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 249.."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดเป็นที่ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดเพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบควบคุมการเลือกตั้ง และการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ระดับใดจะเลือกได้จากระบบ[illegible]
ใดให้ใช้ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนระดับนั้น

มาตรา ๖ [illegible] ให้[illegible]ระบบและวิธีการเลือกตั้ง
ระบบและวิธีการออกเสียงประชามติ[illegible]ด้วย

มาตรา ๗ เมื่อได้ประกาศผลการ[illegible]ให้ถือว่าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว ให้การกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการปฏิบัติหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร และให้การกระทำของกรรมการการเลือกตั้งหรือประธานหน่วยเลือกตั้งและระบบวิธีการรับเลือกตั้งตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ และให้การกระทำของ[illegible] ที่ได้ดำเนินการไปตามพระราชกฤษฎีกาเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการชอบด้วยกฎหมายนับแต่วันเลือกตั้งจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ระยะเวลาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดใดให้เท่ากัน ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๙ จังหวัดใดมีผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งไม่เพียงพอแก่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีการเลือกตั้งได้ในจังหวัดนั้น ให้ถือว่าผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งนั้นได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในวันเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ นายอำเภอ[illegible]ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) [illegible]

(๒) [illegible]

(๓) [illegible]

(๔) [illegible]

(๕) [illegible]

(๖) [illegible]

(๗) [illegible]

(๘) [illegible]

(๙) [illegible]

(๑๐) [illegible]

(๑๑) [illegible]

(๑๒) [illegible]

(๑๓) [illegible]

(๑๔) [illegible]

(๑๕) [illegible]

(๑๖) [illegible]

(๑๗) [illegible]

(๑๘) [illegible]

(๑๙) [illegible]

(๒๐) [illegible]

มาตรา 11 ในวันเลือกตั้ง ภายในประมวลยามสิบเมตรแห่งที่ที่หน่วยเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดรักษวนขอคะแนน หรือทำการโฆษณาเพื่อการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปภายในเขตดังกล่าวในวรรคก่อน เว้นแต่ผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ณ ที่เลือกตั้งนั้น

มาตรา 12 ห้ามมิให้บุคคลผู้มิได้มีสัญชาติไทย กระทำการใด ๆ ในหน่วยที่เปิดลงหรือที่ใกล้เคียงหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้งโดยเจตนาจูงใจหรือชักชวนให้ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน หรือโดยเจตนาจะให้ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

มาตรา 13 การฟ้องผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตจังหวัดใด นอกจากพนักงานอัยการจะสั่งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดนั้นมีสิทธิร้องฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลได้ด้วย

มาตรา 13 ทวิ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องตามความในมาตรา 17 มาตรา 29 และมาตรา 30 ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้แก่ศาลแพ่งและศาลจังหวัด ในจังหวัดอื่นได้แก่ศาลจังหวัด ทั้งนี้แล้วแต่มูลคดีจะเกิดขึ้นในเขตของศาลใด

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องตามความในมาตรา 60 ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้แก่ศาลแพ่ง ในจังหวัดอื่นได้แก่ศาลจังหวัด ในกรณีที่มีศาลจังหวัดมากกว่าศาลหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน ให้ศาลจังหวัดซึ่งที่ตั้งศาลตกลางจังหวัดนั้นในเขตเป็นศาลที่มีอำนาจ

มาตรา 14 นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการอำเภอมีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

หมวด 2

การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

มาตรา 15 ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้แต่เขตจังหวัดเดียว

มาตรา 16 การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดใด ให้ยื่นใบสมัคร ณ ศาลกลางจังหวัดนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

Legislative Institutional Repository of Thailand

การยื่นใบสมัครนั้น ผู้สมัครต้องไปยื่นด้วยตนเอง เว้นแต่

(1) ป่วยจนไม่สามารถไปยื่นด้วยตนเองได้

(2) ต้องควบคุมหรือต้องถูกขังในระหว่างที่ยังมิได้มีคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก

ในกรณีดังกล่าว ผู้สมัครอาจตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นตัวแทนของตนไปยื่นใบสมัครได้

การยื่นใบสมัครด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ใบสมัครให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยมีคำรับรองของผู้สมัครว่า เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว จะปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ต้องจัดให้มีการลงบันทึกการรับไว้เป็นหลักฐาน และออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นใบสมัครในวันที่รับใบสมัครนั้น

ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดรีบสอบสวนและพิจารณาว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด แล้วแจ้งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทราบโดยด่วน

มาตรา 17 ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดไม่ยอมรับสมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยด่วนและวินิจฉัยว่า ให้รับสมัครหรือไม่ คำสั่งของศาลนั้นให้ถือว่าเป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดโดยด่วน

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และถ้าได้จัดตั้งกรรมการตรวจคะแนนขึ้นแล้ว ก็ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดแจ้งคำสั่งศาลให้กรรมการตรวจคะแนนทราบโดยด่วน การใดที่ข้าหลวงประจำจังหวัดและกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของข้าหลวงประจำจังหวัดก่อนได้รับรายคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 18 ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ซึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดได้ประกาศรับสมัครไว้แล้ว ต้องนำเงินประกันการสมัครหนึ่งพันบาทและรูปของตน ขนาดกว้าง 8.5 เซนติเมตร ยาว 13.5 เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้ง และของจำนวนอำเภอ ไปมอบให้กับข้าหลวงประจำจังหวัดภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับแจ้งการรับสมัคร

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดคืนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้คะแนนเลือกตั้งถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตที่ตนสมัครรับเลือกตั้งนั้น หรือถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งถอนการสมัครเสียเองก็ดี ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ยินยอมให้เงินประกันนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา 19 เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มอบเงินและรูปตามมาตรา 18 แล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งพร้อมทั้งรูปและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร สำหรับใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้งทุกแห่งโดยด่วน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดไม่นำเงินและรูปตามมาตรา 18 มอบให้ข้าหลวงประจำจังหวัดภายในวันที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และให้ข้าหลวงประจำจังหวัดประกาศถอนชื่อผู้นั้นจากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

หมวด 3
หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา 20 ให้คณะกรรมการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดขึ้นไว้ ตามประกาศในท้องที่นอกเขตเทศบาล ให้ใช้ตำบลหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ถ้าตำบลใดมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินหนึ่งพันคน หรือเกินคณะกรรมการจังหวัดเห็นว่าการลงคะแนนไม่สะดวก ให้คณะกรรมการจังหวัดประกาศให้มีหน่วยเลือกตั้งในตำบลนั้นเพิ่มขึ้นแต่ละหน่วยไม่เกินสี่หน่วย

เฉพาะในเขตเทศบาล ให้คณะกรรมการจังหวัดกำหนดเขตท้องที่โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินสองพันคนเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง และให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศจำนวนและชื่อของหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอหมดทั้งหมดทั้งรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่วันก่อนวันเลือกตั้ง

มาตรา 21 หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่งให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ซึ่งประชาชนไปมาและเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้จัดการเลือกตั้งตามวิธีแบบสัดส่วนผู้แทนในจังหวัดใด ให้คณะกรรมการประจำอำเภอในจังหวัดนั้นประกาศกำหนดจำนวนผู้ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อและภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคยี่สิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสี่สิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคห้าสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหกสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเจ็ดสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคแปดสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคเก้าสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อย ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยยี่สิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสามสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยสี่สิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยห้าสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยหกสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเจ็ดสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยแปดสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งร้อยเก้าสิบเก้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อย ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยเอ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยสอง ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยสาม ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยสี่ ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยห้า ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยหก ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยเจ็ด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยแปด ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองร้อยเก้า ประกาศ

ท้าปี หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภาผู้แทนหรือรัฐสภา

(๒) บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน (๑) และได้ถือสัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับแต่ละหน่วยเลือกตั้งเป็นทะเบียนถาวร เก็บไว้ ณ ที่ทำการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ทวิ ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้มีการตรวจทำการขึ้นใหม่ทั้งหมดทุกสิ้นปีปฏิทิน ยกเว้นในครั้งที่ได้มีการตรวจทำขึ้นใหม่ภายในหกเดือนก่อนสิ้นปี

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ถูกต้องโดยมีหลักฐานยืนยันไว้

ในการตรวจทำขึ้นใหม่ตามมาตรา ๒๗ ทวิ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ ไปดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเพื่อจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้

๑. ชื่อตัวและชื่อสกุล

๒. เพศ

๓. วัน เดือน ปีเกิด

๔. ชื่อบิดามารดาและสัญชาติของบิดามารดา

๕. ที่เกิด

๖. ที่อยู่ปัจจุบัน

๗. อาชีพ

๘. ตำหนิรูปพรรณ

๙. การศึกษา

รายการใดที่ไม่ได้ไปปรากฏตามทะเบียนบ้านในครัวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจเพิ่มเติมโดยประกาศให้ราษฎรทำหลักฐานภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจ

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่งเดียว

มาตรา ๒๗ ทวิ บุคคลใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใด นายทะเบียนท้องที่นั้นอาจ โดยมูลเหตุที่เชื่อได้ว่าการตรวจทำการขึ้นใหม่ตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม

การรับราชการทหาร ในระหว่างที่รับราชการทหารอยู่ก่อนแล้ว ให้มีสิทธิเลือกสั้งในหมวดเลือกสั้ง ณ ที่เดียวเท่านั้น

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกสั้งตามทะเบียนของแต่ละหมวดเลือกสั้ง โดยยึดทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้งเป็นหลัก แล้วประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล และหมวดเลือกสั้งทุกปีตลอดเดือนมกราคม และแจ้งให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกสั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดใดทราบวันเลือกสั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้คณะกรรมการอำเภอในจังหวัดนั้นประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกสั้งไว้ ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่ายและ ณ ที่เลือกสั้ง

ตลอดระยะเวลาที่คณะกรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกสั้งตามเขตวรรคก่อน หากผู้ใดระแวงสงสัยชื่อของตนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้ง ก็ให้คณะกรรมการอำเภอจัดให้ตรวจดูได้

มาตรา ๒๕ ทวิ ผู้ที่ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ผู้มีสิทธิเลือกสั้งผู้ใดถูกตัดชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้งเพราะเหตุที่ย้ายมาจากต่างจังหวัดในเวลาอยู่ในระหว่างรับราชการทหารยังไม่ถึงเวลาเปลี่ยนภูมิลำเนาที่มีสิทธิจะกลับไปเลือกสั้ง ให้คณะกรรมการอำเภอลงชื่อผู้นั้นในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้ง ในการนี้เมื่อวันที่ผู้มีสิทธิเลือกสั้งผู้นั้นลงชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้งและมีสิทธิลงคะแนนเลือกสั้ง ณ หมวดเลือกสั้งเช่นเดียวกับผู้อื่น

มาตรา ๒๖ บุคคลใดไม่มีชื่อในทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกสั้งตามประกาศของคณะกรรมการอำเภอท้องที่ ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้งท้องที่ ในหมวดเลือกสั้งใด ถ้าเห็นว่าตนสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกสั้งได้ในหมวดเลือกสั้งนั้น ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการอำเภอในท้องที่อำเภอที่ตนมีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ในวันนั้น ถ้าคณะกรรมการอำเภอเห็นว่า เป็นผู้มีสิทธิเลือกสั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ก็ให้เพิ่มชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกสั้งในหมวดเลือกสั้งนั้นโดยด่วนและประกาศแก้ให้ถูกต้อง

ถ้าคณะกรรมการอำเภอเห็นว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิเลือกสั้งในหมวดเลือกสั้งนั้นได้ ก็ให้สั่งยกคำร้องเสีย แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบโดยด่วน ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ผู้มีสิทธิเลือกสั้งคนใด เป็นผู้ประกาศสงวนสิทธิไว้ในมาตรา ๒๕ มีชื่อบุคคลใดที่ไม่มีสิทธิเลือกสั้งได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการอำเภอให้ขอนชื่อบุคคลนั้นออกเสียจากบัญชีผู้มีสิทธิเลือกสั้งหมวดสิทธิ์ เพื่อสั้งไม่ให้ลงคะแนนเสียงในหน่วยเลือกสั้งนั้น

Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อคณะกรรมการอำเภอประกาศแล้ว ให้ส่งใบสมัครพร้อมด้วยบุคคลซึ่งมีคำสั่งให้ถอนคำร้องคัดค้าน ให้คณะกรรมการอำเภอแจ้งให้ผู้คัดค้านและผู้ถูกร้องทราบโดยด่วน บุคคลผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้ร้อง แล้วแต่กรณี ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอศาลสั่งเพิกถอนได้ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ ทวิ ในกรณีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกตั้งแล้ว แต่ยังมีคำร้องตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๕๐ ระบุอยู่ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้ตัดไว้ตามมาตรา ๒๕ ให้แก่คณะกรรมการตรวจคะแนนก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๕๒ ในวันก่อนวันเลือกตั้งสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนไปประชุมที่ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ที่เลือกตั้ง เพื่อรับคำร้องซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งขอให้แก้ไขเพิ่มเติมชื่อที่มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๕๐ และเมื่อกรรมการได้พิจารณาแล้ว ถ้าการแก้ไขนั้นเป็นเพียงการแก้ไขเพราะเห็นพยานหลักฐานใหม่ที่ให้กรรมการไม่อาจแก้ไขได้ก่อนหน้านี้ความเป็นจริงได้ และให้แจ้งการแก้ไขนั้นไปยังคณะกรรมการอำเภอทราบ การแก้ไขเพิ่มเติมนอกจากที่ให้กรรมการทำความเห็นเสนอคณะกรรมการอำเภอเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๕๐ ต่อไป

เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับคำร้องพร้อมด้วยความเห็นของคณะกรรมการแล้ว ให้คณะกรรมการอำเภอรีบพิจารณาคำร้องและคำแนะนำการตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๕๐ วรรค ๒ โดยด่วน

มาตรา ๕๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ถ้าย้ายที่อยู่ในหน่วยเลือกตั้งเดียวกัน ไม่แจ้งต่อคณะกรรมการอำเภอเพื่อให้คณะกรรมการอำเภอแก้ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องและออกใบรับไม่เป็นหลักฐาน

ย้ายไปอยู่ที่อื่นในท้องที่อำเภอเดียวกัน และประสงค์จะย้ายชื่อของตนออกจากทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเดิมไปไว้ ณ ที่หน่วยเลือกตั้งใหม่ ให้แจ้งย้ายต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ เมื่อคณะกรรมการอำเภอตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏในทะเบียนแล้ว ให้จำหน่ายชื่อจากทะเบียนของหน่วยเดิมไปเพิ่มไว้ในทะเบียนของหน่วยใหม่ และออกใบรับไม่เป็นหลักฐาน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

การแจ้งบัญชีตามความในวรรค 1 วรรค 2 นั้น ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สะดวกที่จะไปแจ้งบัญชีต่อกรรมการอำเภอด้วยตนเองได้ และมีได้อยู่ในเขตเทศบาล ก็ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำร้องแจ้งบัญชีต่อกำนันท้องที่ และในการที่อยู่นอกเขตเทศบาล ให้กำนันเรียกบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวข้าราชการหรือบัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจหรือบัตรประจำตัวพนักงานเทศบาล ในก

ในกรณีที่ผู้ตายไม่ได้แจ้งให้นายอำเภอทราบ ให้ผู้จัดการศพแจ้งให้นายอำเภอทราบโดยเร็ว

มาตรา ๘๘ ผู้ใดผู้มีสิทธิตามมาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ประสงค์จะให้ชื่อของตนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามความในมาตรา ๘๔ แล้ว และประสงค์จะให้มีชื่อของตนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้นั้นไปแจ้งต่อกรรมการอำเภอท้องที่เพื่อลงชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อกรรมการอำเภอได้รับแจ้งความตามความในวรรคก่อน และสอบสวนได้ความว่าผู้นั้นมีสิทธิเลือกตั้งได้แล้ว ก็ให้ลงชื่อผู้นั้นไว้ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 37 เมื่อศาลได้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังคณะกรรมการอำเภอที่ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยด่วน และให้คณะกรรมการอำเภอประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น ณ ที่ทำการอำเภอแล้วจัดการขีดฆ่าการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงไว้ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หมวด 5

กรรมการตรวจคะแนน

มาตรา 38 ก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการอำเภอตั้งกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งหน่วยละห้าคน และตั้งเสมียนคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงหนึ่งคนหรือสองคนแต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่เห็นสมควร ตั้งให้มีอำนาจลอนและตั้งบุคคลอื่นแทน

ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกตั้งกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน และเมื่อประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกตั้งกันขึ้นเองเป็นประธานในการประชุมนั้น

กรรมการตรวจคะแนนมีหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งตามบทพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่า ผู้ใดกระทำตนเป็นที่ขัดขวางรบกวนในพิจารณาเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจจะให้ผู้นั้นออกไปจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 39 กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้ตั้งบุคคลซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งที่มีความประพฤติดีสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้ตั้งข้าราชการประจำพรรคข้าราชการเมือง นายกเทศมนตรี เทศมนตรี หรือพนักงานเทศบาลอื่น ๆ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และห้ามมิให้ตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเสมียนคะแนน

มาตรา 40 การวินิจฉัยปัญหาใด ๆ ของกรรมการตรวจคะแนน ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าจำนวนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 41 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถือว่า ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามความในมาตรา 38 มาตรา 45 และมาตรา 45 ทวิ เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายทุกฉบับ เว้นแต่ได้รับการแต่งตั้งครั้งสุดท้ายแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา 42 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 37 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนน มีหน้าที่เปรียบคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งใด ซึ่งตนมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น ในลงคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งซึ่งตนไปประจำอยู่นั้นได้ โดยให้กรรมการอำเภอ ซึ่งตามปกติมีหน้าที่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจัดการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นไปประจำอยู่ได้ และขอนชื่อผู้นั้นออกเสียจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่เดิม ในกรณีหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นไปประจำอยู่อยู่ในท้องที่กิ่งอำเภอ ก็ให้กรรมการอำเภอซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งไปยังกรรมการอำเภอแห่งหน่วยเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นไปประจำอยู่จัดการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้นั้นมีสิทธิลงคะแนนเฉพาะในการเลือกตั้งครั้งนั้นได้

บทบัญญัติตามความในวรรคหนึ่ง ไม่ให้ใช้บังคับแก่ประธานเจ้าหน้าที่คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอได้สั่งให้ไปมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

หมวด 6
ผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา 43 ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนผู้สมัคร เพื่อแทนตนประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละไม่เกินสองคน

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนผู้สมัครในที่เลือกตั้งนั้น ให้ผู้ในลักษณะที่ผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัคร ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัครต่อคณะกรรมการอำเภอที่หน่วยเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการอำเภอนั้นมีหนังสือรับรองไว้ด้วยลงชื่อ วัน เดือน ปี ในหนังสือแต่งตั้งนั้น แล้วมอบหนังสือนั้นให้แก่ผู้สมัครโดยควน

ผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนผู้สมัครคนใด ซึ่งตนได้แต่งตั้ง โดยยื่นหนังสือด้วยตนเองต่อคณะกรรมการอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง หรือต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 44 ผู้แทนผู้สมัครต้องได้รับความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในการเลือกตั้ง และมีสิทธิที่จะแต่งตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการกระทำของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายโดยเป็นคำสั่งของเป็นการขัดต่อกฎหมาย ให้เสนอคะแนนเสียงไว้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งรับทราบคำสั่งของตนนั้น และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกคำสั่งของตนนั้นรวมทั้งคำวินิจฉัยของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ในรายงานผลของการเลือกตั้ง

การที่ผู้แทนผู้สมัครคนใดไม่เสียงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างดำเนินการเองโดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อการที่กำลังดำเนินอยู่

ผู้แทนผู้สมัครคนใดปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยเจตนาจะให้เป็นอุปสรรคหรือขัดขวางมิให้การเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้

บทบัญญัติความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

หมวด 7

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 45 ก่อนเวลาเปิดหีบลงคะแนนครั้งหนึ่งโมง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งรวบรวมสำนวนให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่นั้นแล้ว ตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามความในมาตรา 18 เข้าทำหน้าที่แทนบรรดาที่ว่างระหว่างการประจำหน่วยเลือกตั้งมาครบสามคน

ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนใด ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อันเนื่องจากเสียหายแก่การงาน และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งยังอยู่ครบสามคน ก็ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามความในมาตรา 18 เป็นกรรมการแทนให้ครบสามคน

มาตรา 46 ถ้าเสียงคะแนนไม่ตรงกับบัญชีหน้าที่ หรือขาดตกบกพร่องสิ่งอันจะพึงมีในการลงคะแนนเสียงนั้นว่าการเสียหายแก่การงาน ในการประจำหน่วยเลือกตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะลงคะแนนเสียงหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องบันทึกคำแถลงไว้

มาตรา 47 บัตรเลือกตั้งให้ใช้กระดาษขาวหรือถ่อยสีอ่างขาวกว้างยาวเท่ากันเมตรครึ่งและยาวตามขนาดที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ก่อนลงคะแนนให้ประทับตรารูปและข้อความว่า "บัตรเลือกตั้งสภาผู้แทน" ด้านใดด้านหนึ่งสำหรับใช้ประจำหน่วยเลือกตั้งที่ข้อความว่า "ที่ปิดเครื่องหมาย"

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ถ้าคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานประจำหน่วยเขียนคำสั่งไม่รับสมัครเลือกตั้งตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง และแจ้งให้ทราบว่า "บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน" ที่ให้ระบำได้

มาตรา 47 เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ใช้เลขเรียงลำดับไปเป็นแถวตามลำดับตั้งแต่เลข ๑ เป็นต้นไป

เครื่องหมายดังกล่าวนี้ให้ใช้ตัวเลขไทยและตัวเลขอารบิคเรียงกันไปตามรัฐธรรมนูญเท่าจำนวนเลขสำหรับไว้ตามหลักตัวเลขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 48 บัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 49 ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

มาตรา 50 ก่อนจะเปิดการลงคะแนน ให้กรรมการตรวจคะแนน เปิดหีบบัตรเลือกตั้งให้ที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำกล่องรับบัตรไว้ แล้วให้คะแนนกรรมการบัตรการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามความในมาตรานี้ โดยให้ผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเข้าลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีนับคะแนนด้วย

มาตรา 51 ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ระลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน เพื่อให้กรรมการตรวจสอบชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ในทันทีและต่อหน้าผู้มาลงคะแนนทั้งหลาย ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งนำบัตรเลือกตั้งที่ประทับตราของหน่วยแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ระลงคะแนนนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดที่ระลงคะแนนแล้วไม่ลงชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และสั่งให้ผู้นั้นลงชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ถ้าผู้นั้นไม่ยอมลงชื่อ ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึกข้อเท็จจริงนี้ไว้ในบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนนั้น ให้เรียบร้อยแล้วทำบันทึกข้อเท็จจริงนี้ราคุไว้เป็นหลักฐาน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 52 การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนด้วยตนเอง โดยวิธีปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งลงในบัตรเลือกตั้งและจะหยอดบัตรเลือกตั้งได้แต่บัตรเดียว

การปิดเครื่องหมาย ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าไปในคูหาที่จัดไว้สำหรับการปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อทำการปิดเครื่องหมายประจำตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนจำนงเลือกลงในบัตรเลือกตั้งด้านใน และให้ปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มิได้ปิดนั้น ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งปิดในภาชนะซึ่งจัดไว้ในคูหา ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำออกจากคูหา

เมื่อปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งมายื่นต่อกรรมการตรวจคะแนนซึ่งอยู่ประจำที่โต๊ะเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนใส่บัตรเลือกตั้งนั้นลงในหีบบัตรเลือกตั้งที่ตั้งอยู่หน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น

มาตรา 53 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด ได้รับบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ให้คืนบัตรและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นแก่กรรมการตรวจคะแนนและให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 54 ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมีให้เอาบัตรออกจากหีบ แล้วให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้น โดยให้ผู้แทนผู้สมัครซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกนั้นด้วย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด ๒

การตรวจและรวมคะแนน

มาตรา 55 เมื่อปิดการลงคะแนนเสียงแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น แล้วให้จัดทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนนและบัตรเลือกตั้งเสนอไปยังคณะกรรมการอำเภอโดยด่วน แบบประกาศและรายงานนี้ กับวิธีประกาศและวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ในการทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครอยู่ในขณะที่ประกาศผลของการนับคะแนน และได้แสดงความจำนงไว้เป็นหนังสือว่า จะลงลายมือชื่อรับรู้ในรายงานนั้นด้วย ก็ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้แทนผู้สมัครนั้นลงลายมือชื่อรับรู้ในรายงานนั้นด้วย

• การประกาศผลของการนับคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดที่เป็นกรรมการตรวจคะแนนและเจ้าพนักงานคะแนนแจ้งแก่ผู้ใด ให้กรอกจำนวนบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้หรือให้กรอกจำนวนคะแนนที่ได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้กรอกว่าผู้ใดได้คะแนนเท่าใดไม่ได้

มาตรา 56 บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้เรียกว่าเป็นบัตรเสีย คือ

(1) บัตรปลอม หรือบัตรซึ่งไม่ได้ประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอท้องที่ในหน้าที่การของคณะกรรมการจังหวัดตั้งแต่ประกาศตามมาตรา 45 วรรคสาม

(2) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายเลขหรือเส้นไม่ได้ความชัดว่าเป็นเครื่องหมายของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด

(3) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายเป็นจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

(4) บัตรซึ่งทำเครื่องหมายซ้ำกันหรือทำเครื่องหมายซ้อนทับจนไม่สามารถบ่งเครื่องหมายที่ถูกซ้อนทับได้

(5) บัตรซึ่งไม่ได้ทำเครื่องหมายเลย

(6) บัตรซึ่งปรากฏว่าเป็นบัตรของผู้ใดผู้หนึ่งนั้นเอง

(7) บัตรซึ่งมีผู้ใดจงใจทำเครื่องหมาย เครื่องสังเกต หรือข้อความอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือในกฎกระทรวง

บัตรดังกล่าวข้างต้น ให้กรรมการตรวจคะแนนขีดคร่อมหลังว่า "เสีย" และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกคน

CIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

มาตรา 57 ให้คณะกรรมการอำเภอรักษาหีบบัตรเลือกตั้งไว้เป็นเวลาหนึ่งปี เว้นแต่เมื่อได้ราพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการเลือกตั้งขึ้นใหม่ก็ให้คณะกรรมการอำเภอเปิดหีบทำลายบัตรเลือกตั้งได้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง ก็ให้เก็บไว้ต่อไปจนเสร็จการคัดค้าน

มาตรา 58 ให้คณะกรรมการอำเภอรีบส่งรายงานการเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการจังหวัด และให้คณะกรรมการจังหวัดรวบรวมยอดคะแนนการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งโดยด่วน แล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อรายงานไปยังสภาผู้แทน

มาตรา 59 ในจังหวัดซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้หนึ่งคน ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือไม่

ในจังหวัดซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนมากตามลำดับลงมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนที่มีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

ภายใต้บังคับแห่งวรรคก่อน ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จังหวัดนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการจังหวัด

หมวด 9

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา 60 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการจังหวัดประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทีดี ผู้สมัครรับเลือกตั้งทีดี ในจังหวัดใดเห็นว่าการเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเป็นไปโดยมิชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนั้นเพื่อขอให้สั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบ หรือว่าไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ให้ผู้ร้องคัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดหนึ่งฉบับกับสำเนาอีกสองชุด

การยื่นคำร้องตามความในวรรคก่อน ให้เรียกค่าขึ้นศาลหนึ่งเท่าของ

LIPT Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๘๑ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องอันต้องห้ามแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม แล้วให้ทำความเห็นและส่งคำวินิจฉัยไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในการวินิจฉัยนั้นศาลฎีกาจะต้องพิจารณาตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ ในการที่ศาลฎีกาสั่งว่า บุคคลผู้นั้นผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และไม่ได้สั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือการที่ศาลฎีกาสั่งว่า ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่างนั้น

ในระหว่างที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งถูกคัดค้านนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนโดยชอบ

ข้อความในวรรคสองของมาตรานี้ ให้ศาลฎีกาส่งสำเนาคำสั่งไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๘๐ ให้แพร่หลายโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งตามคำร้องคัดค้านว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และมิได้สั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือสั่งว่าไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้ศาลนั้นทำรายงานแจ้งไปยังประธานรัฐสภา

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ~~ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒~~ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดรู้แน่แก่ใจว่าตนไม่มีสิทธิจะสมัครรับเลือกตั้ง ยังอาจสมัครรับเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา ๘๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด เรียกหรือรับหรือยินยอมว่าจะรับหรือรับหรือพยายามหรือประโยชน์อย่างใด ๆ อันเป็นประโยชน์เกี่ยวแก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อตนเองว่าจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด มีความผิดต้อง

Legislative Institutional Repository of Thailand

ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาเช่นกัน

มาตรา 67 ผู้ใดซื้อสิทธิในการเลือกตั้งแก่ใครโดยเจตนาไม่มอบบัตรเลือกตั้งและหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งให้แก่กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 58 ก็ดี หรือไม่คืนบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งให้แก่กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 58 ก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 68 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของกรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 58 วรรค 5 หรือมาตรา 44 วรรค 5 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งคนใดอ่านหรือตรวจดูหรือยอมให้ผู้อื่นอ่านหรือตรวจดูการบีดเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งก่อนดำเนินการตรวจนับคะแนนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 70 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งคนใดเจตนาทุจริตให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ ตรวจนับบัตรเลือกตั้งหรือตรวจนับคะแนนเลือกตั้งหรืออ่านบัตรเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งหรือทำรายงานผลแสดงผลการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยไม่มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งสำรุดหรือเสียหาย หรือให้หลายเป็นบัตรเสีย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าสี่ปี และไม่เกินแปดปี

มาตรา 71 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการพิมพ์บัตรเลือกตั้งและหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้มีสิทธิรับเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการที่ได้ทำตามคำสั่งของกรรมการการเลือกตั้ง หรือทำในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๗๓ ผู้ใดมีบัตรเลือกตั้งหรือเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในครอบครองโดยปราศจากอำนาจตามกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดแก้ไขในการเลือกตั้งหรือเข้าพัวพันงานคนใด มีหน้าที่จัดการอย่างใด ๆ ในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือมิชอบในการปฏิบัติการใดโดยเจตนาจะขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ฝ่าฝืนคำสั่งของศาล อันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๔ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดให้หรือให้คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์บางใด ๆ แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใด โดยเจตนาจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนแก่ตนเองหรือให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง หรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดจัดรถหรือเรียกหรือยานพาหนะใด ๆ นำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งในการเลือกตั้ง หรือนำตัวจากที่เลือกตั้งหรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือเรียกรับหรือยอมจะรับเงินค่าโดยสารยานพาหนะซึ่งต้องเสียจากบุคคลหรือผู้ใดกระทำการใดนี้ว่าเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๖ ผู้ใดไม่มีอำนาจจะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนาขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไปลงคะแนนเลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งอำเภอ ภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๗ ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งซึ่งมิใช่ของตน หรือผู้ใดมิได้มีอำนาจจะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บังอาจทำเครื่องหมายหรือเครื่องสังเกตใดๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ

Digitized by Arch Project Thailand

การเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๕ ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้งหรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นให้ที่หรือยกเลิกบัตรหรือพยายามยกเลิกบัตรเลือกตั้งเกินกว่าบัตรหนึ่งที่ที่ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๖ ภายหลังแต่เวลาที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๘ ทวิ หรือภายหลังแต่เวลาที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นตามมาตรา ๕๘ ทวิ ผู้ใดยังมาจะเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นโดยไม่มีอำนาจทำได้ตามกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา ๗๐ ผู้ใดก่อให้เกิดการจุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้งหรือในที่ประชุมชนอันเนื่องมาแต่การเข้าไปลงคะแนนเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ข้าราชการประจำท้องถิ่น ข้าราชการเมืองพัทยา นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใด ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ อันเป็นอุปการะหรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

.....

.....

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1383 อคม ต.๒/๒

ประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการฝ่ายข้างมากจะชี้แจงหรือไม่

พระยาศรีธรรมราช กรรมาธิการ : ไม่มีอะไรชี้แจง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้ใดขออภิปรายหรือไม่

๑๑.๑๕ น.

นายพงศ์ดี อิสราชีวิน กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าในนามที่เป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งราษฎรผู้หนึ่งให้เลือกเข้ามาเป็นกรรมาธิการร่วมกับวุฒิสภา แต่ตามมาตรา ๒๗ หวิเก้าเรียงตามมาตราใหม่แล้วเป็นมาตรา ๓๙ นั้น เป็นมาตราที่กรรมาธิการฝ่ายวุฒิสภาได้เพิ่มเติมเข้ามา มาตรานี้ใช้อ่านได้ความว่า "บุคคลใดมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใด แต่บุคคลนั้นต้องย้ายถิ่นที่อยู่โดยทางเรียกตัวเข้ารับราชการทหารหรือตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ในระหว่างที่รับราชการดังกล่าวนี้แล้ว ให้บุคคลนั้นมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง ณ ถิ่นที่อยู่เดิมเฉพาะตัวแห่งเดียว"

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

พูดถึงมาตรานี้ที่ทางวุฒิสภาได้เพิ่มเติมเข้ามานั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนต่อที่ประชุม ผู้ซึ่งทรงคุณวิฒิว่าทั้งนี้เป็นการที่สมาชิกสภาผู้แทนส่วนมากเห็นว่าเป็นการที่เพิ่มเติมเข้าเกินควรไป ทั้งนี้ข้าพเจ้าขออธิบายว่าเป็นเพราะเหตุใด ถ้าหากว่ากฎหมายฉบับนี้ออกไปจะทำให้ทหารก็ดี หรือตำรวจก็ดีได้รับความไม่สะดวกในการที่จะมาใช้สิทธิออกเสียงในการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างในจังหวัดเชียงใหม่ของข้าพเจ้า ถ้าหากว่าข้าราชการคนใดก็คืออยู่ในท้องที่อำเภอเมือง คือว่าจะเป็นตำรวจก็ดีหรือทหารก็ดี ที่อยู่ในท้องที่อำเภอเมือง ห่างไกลจากใจกลางจังหวัดเชียงใหม่ถึง ๑๒๕ กิโลเมตร ที่นี้ในระยะทาง ๑๒๕ กิโลเมตร ถ้าหากว่ากฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้ออกไป ก็จะทำให้ทหารตำรวจไม่มีโอกาสที่จะใช้สิทธิในการเลือกตั้งในภูมิลำเนาของเขา ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุใด ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่าพอถึงเวลาที่มีการเลือกตั้งแล้ว พลทหารก็ดี ตำรวจก็ดี ล้วนแต่เป็นผู้ยากจน จริงอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ตัวจะต้องกลับไปยังภูมิลำเนาเดิมซึ่งเป็นระยะทาง ๑๒๕ กิโลเมตร และระยะทางตั้ง ๓๐๐ กิโลเมตร จะเสียเวลานานเท่าไร อันนี้แหละที่จะเป็นเหตุให้ทหารและตำรวจเหล่านี้ได้รับความเดือดร้อน

และอีกข้อหนึ่ง ถ้ากฎหมายฉบับนี้ได้ตัดออกไปแล้ว ในการเลือกตั้งขอท่านได้โปรดคิดดูว่าพอถึงเวลาเลือกตั้งแล้ว ทหารและตำรวจเหล่านี้เขาก็จะกลับภูมิลำเนาเดิมได้อย่างไร ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่ให้กลับ ซึ่งเป็นการกระทำให้เขาต้องหลับทับสิทธิ ซึ่งเขาเองอยากจะไป อยากจะไปก็ต้องมีการขลุกขลัก แล้วจะทำอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ปัจจุบันนี้ ประเดี๋ยวก็ต้องเตรียมพร้อม มีการเตรียมพร้อมแทบตลอด ๒๔ ชั่วโมง บางทีจะต้องเตรียมไว้ทุกวินาที อย่างนี้ก็เป็นการกระทำที่ตัดสิทธิเขา และสำหรับมาตรานี้กระผมก็ขอกราบเรียนถึงความจริงใจว่าเป็นมาตราที่ทำให้ผู้แทนราษฎรรู้สึกน้อยอกน้อยใจเหลือเกิน

LIPT Legislative Institutional Repository of Thailand

ความจริงกฎหมายฉบับนี้ ที่ท่านร่างขึ้นมาก็ดีเหมือนกัน แต่มาขวางอยู่มาตรานี้มาตราเดียว แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าอยากจะขอฟังความคิดเห็นของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติเสียก่อน แล้วข้าพเจ้าจึงจะได้กล่าวแถลงภายหลังต่อไป

๑๔.๑๔ น.

นายไหญ่ หวิดชาต (นครสวรรค์) กรรมาธิการ ๒ กระผมลุกขึ้นมานี้ ก็อยากจะกราบเรียนต่อที่ประชุมนี้ให้ทราบว่า กระผมก็เป็นสมาชิกที่มาจากสภาผู้แทนเหมือนกัน แต่มีความเห็นไม่ตรงกัน คือประเด็นที่โต้เถียงกันในชั้นกรรมาธิการหลายครั้งหลายหนนั้น การที่กรรมาธิการได้ร่างขึ้นมานี้ก็รู้สึกอยู่เหมือนกันว่ากฎหมายที่ร่างขึ้นมานี้ย่อมมีทั้งส่วนดีและไม่ดี แต่ถ้าจะเอาให้ดีส่วนมากแล้วก็ตามร่างที่กรรมาธิการได้เสนอขึ้นมาต่อสภานี้ ประเด็นที่โต้เถียงกันในชั้นกรรมาธิการของสภาผู้แทนก็ดี วุฒิสภาก็ดี หรือในชั้นกรรมาธิการร่วมกันนี้ก็ดี กระผมก็ได้เป็นกรรมาธิการร่วมด้วยตลอดมา ปัญหามีปัญหาเดียวว่ามีกรณีอยู่เรื่องหนึ่งคือทหารหรือตำรวจที่ถูกเกณฑ์ไปนั้นมักจะถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาให้ไปลงคะแนน เพราะเราย่อมทราบแล้วว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งมักจะต้องสังกัดอยู่ในพรรคการเมืองใด ไม่พรรคใดก็พรรคหนึ่ง และการที่จะให้ทหารได้ใช้สิทธิของเขาหรือไม่เพียงใด ปัญหามีว่านานาประเทศเขามีอย่างนี้หรือไม่ เมื่อได้ให้กรรมการกฤษฎีกาไปค้นคว้ามา เขาได้ค้นคว้ามาแล้วก็ปรากฏว่านานาประเทศเขาก็มีเหมือนกันที่จะให้ทหารใช้สิทธิก็มี ที่ไม่ให้ใช้สิทธิเลยก็มี แต่เราเห็นว่าแบบฉบับของเมืองเรายังอยู่ล้าหลังเขา ถ้าจะทำโดยเด็ดขาดก็คงไม่ได้ จะเป็นการกระทบกระเทือนต่อรัฐธรรมนูญ กรรมาธิการจึงเห็นว่าไม่ควรตัดสิทธิ เมื่อดังนั้นในที่ประชุมกรรมาธิการร่วมกันจึงเห็นว่าเราพอมีทางที่จะแก้ได้ โดยทหารหรือตำรวจก็ตามที่ถูกเกณฑ์มารับราชการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเกณฑ์ทหาร ให้เขามีสิทธิทางที่ใช้สิทธิตามภูมิลำเนาของตนได้ เช่นในเวลาที่ยังไม่มีศึกสงคราม ถ้าไม่เป็นการเสียหายแก่หน้าที่ก็ให้เขาไปใช้สิทธิของเขาได้ ดังที่ร่างกรรมาธิการร่วมกันได้เสนอมานี้ แล้วอีกปัญหาหนึ่งอย่างที่กรรมาธิการซึ่งมาจากสภาผู้แท

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

ไม่เห็นด้วยก็คือไปตัดสิทธิของทหารและตำรวจส่วนมาก ความจริงข้อเท็จจริงกระผมขอเรียนว่าโดยเฉพาะตำรวจนั้นตามกฎหมายเดิมที่ใช้สิทธิอยู่แล้ว/แต่ข้อเท็จจริงก็ไม่ได้ให้สิทธิอยู่แล้ว เว้นแต่ที่ร่างกฎหมายร่างใหม่นี้ เพราะก่อนถึงวันเลือกตั้งจะต้องมีชื่อปรากฏตามบัญชีผู้มีสิทธิก่อน เพราะฉะนั้นเมื่อเขาไปเฝ้ารักษาความสงบเรียบร้อยที่นั่นข้อเท็จจริง เขาจึงไม่มีสิทธิที่จะใช้สิทธิได้เลย เขาควรจะใช้สิทธิแต่ในที่ตั้งกรมกองของเขาเท่านั้น แต่ร่างเดิมนั้นผู้ที่จะไปใช้สิทธิไปควบคุมการเลือกตั้งเขาก็ไม่ได้ใช้สิทธิของเขาอยู่แล้ว

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่กรรมาธิการร่วมกันได้แก้ไขเหมือนอย่างที่เสนอวุฒิสภานี้ ก็ไม่ได้ล้วงลำหรือทำลายสิทธิของข้าราชการที่ถูกเกณฑ์ไปโดยหน้าที่ยิ่งหย่อนไปกว่าเลย กรรมาธิการเห็นว่าบางเรื่องให้มากกว่า จึงได้ร่างมาอย่างนี้ โดยยกเว้นไม่ให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการเหล่านี้ ซึ่งได้ร่างมาก็ได้คุยกันแล้วกับฝ่ายรัฐบาล.

๑๔.๒๐ น.

นายนิรันดร์ วิชิตชล : กระผมมีข้อที่จะได้ชี้แจงมาโดยตลอดกับกรรมาธิการร่วมกัน ข้าพเจ้าคิดว่าในการพิจารณาวาระที่ ๓ ก็จะเป็นการอภิปรายว่าก่อนให้ความเห็นชอบแก่ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาในวาระที่ ๒ หรือไม่ ข้าพเจ้าได้ฟังกรรมาธิการฝ่ายข้อยกเว้นรายเบี้ยงต้นมา ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่าในการที่ท่านยกเว้นรายมาอีก ท่านต้องการให้สภานี้แสดงความเห็นชอบพระราชบัญญัตินี้ หรือคัดค้านบ่นบังหรือไม่ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตามใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งปัจจุบันนี้ก็ใช้อยู่เช่นเดิมหรือ ข้าพเจ้าไม่ทราบ ท่านต้องการให้เราลงมติอย่างไรกันแน่ ให้เราฟังเท่านั้น

๑๔.๒๗ น.

นายพจงศักดิ์ จิตรากรวิน กรรมาธิการ : ความจริงข้าพเจ้าเองรู้สึกเหมือนกันว่าข้าพเจ้าไม่มีความจำเป็นที่จะมาชี้แจงในที่ประชุมนี้ เพราะผู้ที่รองคุณวิชิตมายับยั้งกฎหมายฉบับนี้ก็เท่าไม่ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนตามความจริงใจว่า ความจริงกฎหมายฉบับนี้ถ้าหากว่าคณะกรรมาธิการร่วมกันประชุมกันก็ไปได้ ยังขึ้นกราบเรียนที่ประชุมด้วยว่า ถ้าประทานต้องออกนาม คือเจ้าคุณศรีวิสารวาจา ท่านบอกว่ามีทางออกได้ ไม่จำเป็นต้องให้ทหารหรือตำรวจกลับไปนั่งที่อยู่เดิม เราจะรีบกระทำอย่างนั้นก็ได้ ที่มีรถประจำตำแหน่งโน้นเจ้าคุณอาจจะไม่เห็นด้วย ผลสุดท้ายที่ประชุมเกิดไม่ลงรอยกัน เจ้าคุณศรีวิสารวาจาก็เลยหายไป ทั้งนี้ทำให้กรรมาธิการเหี่ยวแห้งใจ ก็เลยสารอก แล้วฉันเลยตั้งคุณหลวงอัมพ ฯ เข้ามา ผมเห็นว่าผมไม่มีอำนาจอะไรที่จะให้ท่านยับยั้งกฎหมายฉบับนี้ ก็แล้วแต่เหตุการณ์ภาวะนั้นจะเหมาะสม.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๔.๒๘ น.

๑๘.๒๕ น.

ประธานพิจารณาวาจา กรรมการกิจการ คือว่าไม่มีผู้เอ่ยชื่อตัวข้าพเจ้า จึงยากจะชี้แจงว่าเป็นอย่างไร ความจริงเรื่องที่เราจากสภาผู้แทนราษฎรนั้น เราลาออกก่อนผมผมก็หลัง เขาว่าอย่างไรไม่เป็นไรด้วย คือขนมยากจะหาทางที่จะปรามีประนอมกันได้ ก็นึกว่ามันอาจจะมีได้ เช่นในเรื่องสำหรับทหารและตำรวจ คือเราสำรวจออกเสียเราก็เห็นแล้วว่า แม้ในขณะนี้ตำรวจก็ไม่ได้เลือกตั้งอะไร ถ้าเราจำกัดผมมาเรียงทหารแล้ว ให้ทหารลงมีได้ทางการรองทางเราก็เป็นประชาชนมาตั้งไหนก็อาจจะเป็นทางได้ เมื่อส่วนมากไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าก็ไม่มีข้อที่จะพูดอะไรต่อไป.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หม่อมประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอเสนอว่าเราพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรให้อภิปรายกันว่าควรหรือไม่ควรที่จะให้ความเห็นชอบในร่างที่กรรมาธิการเสนอมานี้ ขออย่าให้เราใช้ปืนใหญ่ยิงสิ่งที่เป็นมาระหว่างกรรมาธิการหรือกันเองหรือเรื่องอินไซด์แอฟแฟร์ เราไม่ต้องการฟัง เราต้องการจะฟังแต่ว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ประธานวุฒิสภา : ประเด็นก็มีอยู่เท่านั้นว่าที่กรรมาธิการร่วมกันเสนอมานี้จะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ จะมีผู้ใดอภิปรายต่อไปอีกไหม เมื่อคุณทองดี ฯ จะอภิปราย ก็ให้อภิปรายได้อีกครั้งหนึ่งในกรณีที่ว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

๑๔.๒๖ น.

นายทองดี อิสราชีวิน กรรมาธิการ : เมื่อท่านจะให้ข้าพเจ้าอภิปรายอีก ข้าพเจ้าก็ขอขอบคุณ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรที่จะเห็นชอบด้วย อภิปรายอย่างนี้จะได้หรือไม่ได้ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนต่อที่ประชุมว่า ความจริงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ข้าพเจ้ากล้าพูดว่าเป็นการตัดทอนบั่นรอนสิทธิหน้าที่ของพลตำรวจและทหารที่เขาจะไปใช้สิทธิในวันออกเสียงเลือกตั้งของเขา เพราะว่ากฎหมายฉบับนี้ได้บังคับไว้เป็นการหายตัวที่เดียวว่าเขาจะต้องกลับไปโน่นถิ่นที่อยู่เดิม เขาจะกลับไปถิ่นที่อยู่เดิมได้อย่างไร ยิ่งในสถานการณ์กำลังเตรียมการร้อมโดยเกรงว่าบุคคลที่ ๓ จะเข้ามาทำมิดีมิร้ายต่อบ้านเมือง เราให้ทหารกับตำรวจไปแล้วใครจะเป็นผู้รับประกันประเทศบ้านเมืองของเรา นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้กราบเรียนต่อที่ประชุมแล้วว่าจังหวัดใหญ่ ๆ เช่นเชียงใหม่ เชียงราย อุบล อุดรก็ดี ระยะทางไปมาตั้ง ๓๐๐ กว่ากิโลเมตร เขาจะไปกันได้อย่างไร และเมื่อถึงวันเลือกตั้งจริง ๆ ผู้บังคับบัญชาก็ไม่ให้ไป เป็นการตัดทอนบั่นรอนเสรีภาพของเขาโดยปริยาย ข้าพเจ้าขอกราบเรียนต่อที่ประชุมอย่างนี้ และขอยุติแค่นี้ จะไม่อภิปรายอะไรมากเพราะไม่ใช่สภาผู้แทน ถ้าเป็นสภาผู้แทนข้าพเจ้าจะอภิปรายมากกว่านี้

๑๔.๒๘ น.

พระนิตินัยประดิษฐ : ที่ท่านประธานกรรมาธิการว่าถ้ากฎหมายออกไป

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

โดยให้ทหารที่ถูกเกณฑ์กลับไปเลือกตามความสมัครใจนั้นเป็นการรอนสิทธิดีดีหรอนสิทธิ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าเห็นว่าให้สิทธิเขาบริบูรณ์ดีเดียว ทางทหารควรจะกำหนดให้เขาได้รู้ล่วงหน้าว่าผู้ใดจะไปบ้าง ผู้ใดจะไปก็ให้เขาไป ผู้ใดถ้าไม่ไปก็ไม่ได้สิทธิ์เขา

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ตามที่เป็นอยู่เวลานี้ตัดรอนสิทธิที่เคียว คือบังคับให้ทหารหัวเมืองมาเลือกผู้แทนกรุง เทพ ฯ ซึ่งเขาไม่รู้จักตัวเลย ผู้แทนหัวเมือง เขาต้อง เลือกผู้แทนซึ่งเขารู้จัก เขาหาเลือกคุณ ควง ฯ ไม่ เขาจะต้อง เลือกคุณทองดี ฯ ที่เชียงใหม่ ทหาร เชียงใหม่เขาไม่เลือกหรือก ถ้าหากว่าบังคับให้เขาเลือก เขาก็จะเลือกผู้แทนกรุง เทพฯ นี่เป็นการตัดรอนสิทธิของเขา บังคับให้เขาเลือกคนที่เขาไม่พอใจ

อีกประการหนึ่ง เวลานี้ข้าราชการที่ประจำการไม่ได้ไปเลือกตั้งมีมากกว่ามาก เช่นทหารอยู่ยามรักษาการกระทรวงกลาโหมเช่นนี้ไปเลือกได้เมื่อไร ผู้คุมนักโทษที่ต้องคุมนักโทษ อยู่เวรประจำการก็ออกไปเลือกได้เมื่อไร หรือทหาร เรือที่ออกไปเรือรบไพทะเลก็ไม่ได้เลือก เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะรับรองร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

พล. ต. พระยาวิบูลอาพุธ เวท : ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าก็เห็นว่าน่าจะได้เป็นไปตามกรรมาธิการได้พิจารณา เราไม่ได้ตัดสิทธิทหารที่ถูก เกณฑ์หรืออะไรที่ถูก เกณฑ์เลย...

ประธานวุฒิสภา : ท่านสนับสนุนกรรมาธิการหรือ

พล. ต. พระยาวิบูลอาพุธ เวท : สนับสนุน

ประธานวุฒิสภา : มีพระยาดิเรกฤทธิ์ ฯ สนับสนุนแล้ว ท่านต้องค้าน

น.อ. หลวงสารวจวิถีสมุทร ร.น. : เรื่องนี้ถ้าจะพูดกันไปก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา เห็นว่าควรจะลงมติว่าเราจะรับรองร่างพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดขออภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าเสนอให้ลงมติ

ผู้ใดเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติตามที่กรรมาธิการร่วมกันได้เสนอ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ 65 คน

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วยโปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ 2 คน

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันให้ความเห็นชอบ

ระเบียบวาระต่อไปขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไท พ.ศ. 2494 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วเป็นวาระที่ 2 เชิญกรรมาธิการเข้าประจำที่

ผู้ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : รายชื่อกรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรถไฟ มีดังนี้คือ

1. พระยาประกิตกลศาสตร์
2. พระยาไชยผลสมบัติ
3. หลวงประกอบนิติสาร
4. นายความ อภัยวงศ์
5. หลวงชลาบุลสฤร
6. พระศรีรณสารวิหวกรรม
7. พลโทจรูญ รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์
8. หลวงจรัญ สิทธิวงศ์
9. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
10. พระยาอรรถกรมนตรี
11. นาวาเอกหลวงสำรวจวิถีสมุทร

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

LIRT Digitized by Thailand Institutional Repository of Thailand

ใบขอแก้และเพิ่มเติม

ของคณะกรรมาธิการวิสามัญวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. 24...

ข้อที่ก ของเลขานุการ

ขอแก้มาตรา 54 เป็นดังนี้

"พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการเห็นชอบด้วยและได้นำไปบัญญัติไว้ในมาตรา 21 ทวิ (วรรคท้าย) มาตรานี้มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ"

ร่างพระราชบัญญัติ

ขอเพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นวรรคท้ายของมาตรา 21 ทวิ

"ความในวรรคการใช้รถไฟ บริการ และความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับค่าโดยสารและค่าระวางบรรทุก ซึ่งคณะกรรมการกำหนดตาม (6) นั้น จะต้องประกาศล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ประชาชนทราบ"

กองกรรมาธิการ

14 พฤษภาคม 2494

ชี้แจง — ข้างมากที่แก้คำว่า "ผู้บัญชาการ" เป็น "ผู้ว่าการ" จึงขอสงวนไว้อภิปรายในสภา

มาตรานี้มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ

มาตรา 5	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 1 การจัดตั้งทุนและเงินสำรอง	"	"
มาตรา 6	"	"
มาตรา 7	"	"
มาตรา 8	"	"
มาตรา 9	"	มีการแก้ไข
มาตรา 10	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 11	"	"
มาตรา 12	"	"
มาตรา 13	"	มีการแก้ไข
มาตรา 13 ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 14	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานการประชุมกรรมาธิการวิสามัญของวุฒิสภา
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔..

ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีผู้แปรญัตติ 1 ราย คือ พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ
ได้มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการ และคณะกรรมาธิการได้พิจารณาพร้อมด้วยนายหยุด แสงอุทัย ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลของการ
พิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	"	มีการแก้ไข
มาตรา 1	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 2	"	"
มาตรา 3	"	"

มาตรา 4 พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ แปรญัตติ ขอให้คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้วผู้แปรญัตติพอใจ

พระยาประกิตกลศาสตร์ไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการ —ข้างมากที่แก้คำว่า " ผู้บัญชาการ" เป็น "ผู้อำนวยการ " จึงขอสงวนไว้อภิปรายในสภา

มาตรานี้มีการแก้ไขโดยคณะกรรมาธิการ

มาตรา 5	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 1 การจัดตั้งทุนและเงินสำรอง	"	"
มาตรา 6	"	"
มาตรา 7	"	"
มาตรา 8	"	"
มาตรา 9	"	มีการแก้ไข
มาตรา 10	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 11	"	"
มาตรา 12	"	"
มาตรา 13	"	มีการแก้ไข
มาตรา 13 ทวิ	คณะกรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 14	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 14 ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 14 ตรี	"	
มาตรา 15	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา 16	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 17	"	"
มาตรา 18	"	มีการแก้ไข
หมวด ๒ การบำรุง ควบคุม และจัดการ	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 19	"	มีการแก้ไข
มาตรา 20	"	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 21 พระยาสุรัฐยานุวงศ์ประธานกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

พระยาไชยยศสมบัติมีความเห็นว่า คณะกรรมการของการรถไฟแห่งประเทศไทยควรจะ " ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าแปดคน แต่ไม่เกินสิบสี่คน " กรรมาธิการข้างมากไม่เห็นด้วย จึงขอสงวนไว้อภิปรายในสภา

มาตรานี้มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ

มาตรา 21 ทวิ กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

พระยาไชยยศสมบัติและหลวงประกอบนิติสาร เห็นควรเพิ่มวรรค ๒ ของมาตรา 21 ทวิ อีกว่า " ในการตั้งอัตรามาตรฐานดังกล่าวใน (5) ให้คณะกรรมการคำนึงถึงหลักการดังกล่าวในมาตรา 3 ประกอบกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ค่าเช่าบ้านค่า และเงินสมทบกองทุนดังกล่าวในมาตรา 38 วรรค ๒ ด้วย"

เพื่อการตั้งอัตรามาตรฐานให้รัดกุมขึ้น กรรมาธิการข้างมากไม่เห็นด้วย พระยาไชยยศสมบัติและหลวงประกอบนิติสารขอสงวนไว้อภิปรายในสภา

มาตรา 22 พระยาสุรัฐยานุวงศ์ประธานกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรานี้ มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ

มาตรา 23 ไม่มีผู้แปรญัตติ กรรมาธิการคัดลอกพิมพ์มาตรา

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 24	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา 25	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 26	"	มีการแก้ไข
มาตรา 27	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 28	"	ที่ประชุมมีมติให้ตัดทิ้งมาตรา
มาตรา 29	"	มีการแก้ไข
มาตรา 29 ทวิ	ที่ประชุมมีมติเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 30	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา 30 ทวิ	ที่ประชุมมีมติเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 31	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา 31 ทวิ	ที่ประชุมมีมติเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา 32	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
หมวด 3 ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 33	"	"
มาตรา 34	พระเทพสุริยานุวงศ์ประวัติ แปรญัตติ ที่ประชุมมีมติแจ้งแล้วผู้แปรญัตติพอใจมาตรานี้	มีการแก้ไขโดยที่ประชุมมีมติ
มาตรา 35	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา 36	"	"
มาตรา 37	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 38	"	มีการแก้ไข
มาตรา 39	"	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 4 การร้องทุกข์และการฎีกา	"	"
มาตรา 40	"	มีการแก้ไข
มาตรา 41	"	"
หมวด 5 การบัตรี การตัดสิน และการตรวจ	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 42	"	"
มาตรา 43	"	มีการแก้ไข
มาตรา 44	"	"
มาตรา 45	"	"
มาตรา 46	"	"
มาตรา 47	"	"

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

อนึ่ง ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตเสนอต่อรัฐบาลดังนี้

พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พระพุทธศักราช 2464 ซึ่งต้องนำมาใช้บังคับในพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. 24.. นี้ มีบทบัญญัติที่ล้าสมัยมาก คณะกรรมาธิการจึงตั้งข้อสังเกตให้รัฐบาลไปปรับปรุงและเสนอแก้ไขเพิ่มเติมโดยเร็ว ในแถลงรัฐบาลสัญญาว่าจะได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

(หลวงชำนาญสร)
เลขานุการ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง

พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 24..

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งการรถไฟแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นเอกเทศ

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. 24.."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"การรถไฟแห่งประเทศไทย" หมายความว่า การรถไฟซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการของการรถไฟแห่งประเทศไทย

"ผู้ว่าการ" หมายความว่า ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด ๑

การจัดตั้ง ทุน และเงินสำรอง

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งการรถไฟขึ้น เรียกว่า "การรถไฟแห่งประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) รับโอนกิจการของกรมรถไฟจากกระทรวงคมนาคม

(๒) จัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการรถไฟเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟและธุรกิจอื่นซึ่งกรมรถไฟเคยปฏิบัติจัดทำ

มาตรา ๗ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยตั้งสำนักงานใหญ่ในจังหวัดพระนคร และจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้ และจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ต่างประเทศก็ได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีก็ได้

มาตรา ๙ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) สร้าง ซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า และดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ

(๒) ซื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า อันกรรมสิทธิ ครอบครอง จำหน่ายหรือดำเนินงานเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์สินใด ๆ

(๓) กำหนดอัตราค่าภาระการใช้รถไฟ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ และชดเชยระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระค่าภาระดังกล่าว

(๔) จัดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัย การใช้รถไฟ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ

(๕) กู้ยืมเงิน

(๖) รับส่งเงินทางรถไฟ และรับส่งสิ่งของและพัสดุภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการรถไฟ

(๗) รับขนส่งคนโดยสาร สินค้า พัสดุภัณฑ์ และของอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการรถไฟ

มาตรา ๑๐ ให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งสิ้นของกรมรถไฟให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑ ให้จ่ายเงินในงบประมาณรายจ่ายสามัญของกรมรถไฟประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท กับงบประมาณรายจ่ายวิสามัญลงทุนที่เกี่ยวกับการรถไฟในงบเงินกองทุนพัฒนาเศรษฐกิจ และงบการรถไฟประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย

Legislative Institutional Repository of Thailand

งบประมาณรายจ่ายวิสามัญของทุนนี้ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยใช้จ่ายตามรายการที่ปรากฏในงบประมาณ

มาตรา 13 ทุนประเดิมของการรถไฟแห่งประเทศไทยให้ประกอบด้วย

(1) ทรัพย์ที่รับโอนมาเมื่อได้หักหนี้สินตามมาตรา 10 ออกแล้ว

(2) เงินที่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับตามมาตรา 11

มาตรา 13 ให้ทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินของแผ่นดินและทรัพย์สินอื่นบางอย่างไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

ห้ามมิให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

มาตรา 13 ทวิ บรรดาการกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการ ซึ่งกรรมการรถไฟเป็นกรรมการอยู่ด้วย หรือเจ้าพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ได้กระทำหรือดำเนินการไปในการที่เกี่ยวข้องกับการรถไฟแห่งประเทศไทย ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย ตามที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๔ ให้ถือว่าได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

มาตรา 14 ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ บรรดาที่กฎหมายให้ไว้แก่กรมรถไฟ

ทรัพย์สินของกรมรถไฟแผ่นดินที่ตกอยู่แก่การรถไฟแห่งประเทศไทยตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๙๔ ให้เป็นทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวกับการรถไฟแห่งประเทศไทยตลอดไป ตามที่ได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้น เว้นแต่ที่ได้จำหน่ายไปตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๙๔ ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๙๔ หรือไม่

(๑) ถ้าเป็น ทรงพระราชดำริ ให้ถือว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๒) ถ้าเป็น ทรัพย์สินที่ทรงพระราชดำริ ให้ถือว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๓) ถ้าเป็น ทรัพย์สินที่คณะกรรมการ หรือ บุคคลซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ให้ถือว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ข้อความในวรรคก่อนนี้ มิให้ใช้บังคับแก่ทรัพย์สินที่ได้จำหน่ายไปตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๙๔ นั้น

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๑๔ ทวิ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ศรี พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ และบรรดากฎข้อบังคับที่ได้ออกตามพระราชบัญญัตินั้น ให้คงใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้เพียงเท่าที่มิได้ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

เมื่อประโยชน์แห่งการนำพระราชบัญญัตินี้และกฎข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อนมาใช้บังคับต่อไป ให้อ่านคำบางคำในพระราชบัญญัตินี้และกฎข้อบังคับนั้น ดังต่อไปนี้

คำว่า "กรมรถไฟแผ่นดิน" ให้อ่านว่า "การรถไฟแห่งประเทศไทย"

คำว่า "ผู้บัญชาการรถไฟแผ่นดิน" และคำว่า "อธิบดีกรมรถไฟ" ให้อ่านว่า "ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย"

มาตรา ๑๔ ตรี การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๖ (๔) และ (๔) และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ หรือการออกกฎข้อบังคับใหม่ตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ให้ทำโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการ ผู้บัญชาการ กรรมการ ผู้ว่าการ และพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๑๖ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๗ เงินสำรองของการรถไฟแห่งประเทศไทยให้ประกอบด้วย เงินสำรองเผื่อขาด และเงินสำรองอื่น ๆ เพื่อความประสงค์และอย่างโดยเฉพาะเช่นค่าเสื่อมราคาและค่าทำให้ดีขึ้น เป็นต้น ตามแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๘ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารตามระเบียบของคณะกรรมการซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีโดยกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

การกำกับ ควบคุมและจัดการ

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการนี้ ให้มีอำนาจเรียกประชุมกรรมการ ผู้บัญชาการ หรือพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานขึ้นก็ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การรถไฟแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ ให้มีคณะกรรมการของการรถไฟแห่งประเทศไทยขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คน แต่ไม่เกินหกคน โดยที่ราษฎรทั้งปวงเห็นว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง ~~ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการ และกรรมการ~~ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการ เว้นแต่กรรมการโดยตำแหน่ง

~~ให้คณะกรรมการฝ่ายบริหารของการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ~~

มาตรา ๒๑ ทวิ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) วางข้อบังคับเกี่ยวกับการต่าง ๆ ตามความในมาตรา ๑

(๒) วางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ

(๓) วางข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง และการถอดถอนพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๔) วางข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติงาน และข้อบังคับว่าด้วยระเบียบวินัยและการลงโทษพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๕) ตั้งอัตรามาตรฐานของค่าภาระการใช้รถไฟ บริการ และความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ

(๖) กำหนดความภาระการใช้รถไฟ บริการ และความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟเป็นครั้งคราว

(๗) กำหนดอัตราเงินเดือนพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๒ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ~~ผู้อำนวยการ~~ และกรรมการ ~~และผู้ว่าการ~~ จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และมีความรู้และจัดเจนเกี่ยวกับการรถไฟ การขนส่ง วิศวกรรม พาณิชยกรรม การเศรษฐกิจ หรือการเงิน

~~มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ควบคุมกิจการรถไฟแห่งประเทศไทยในกิจการทั่วไปของการรถไฟแห่งประเทศไทย แต่คณะกรรมการจะก้าวก่ายในหน้าที่ของผู้อำนวยการหรือพนักงานหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งมิได้~~

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒๔ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ต้องห้ามมิให้เป็นประธานกรรมการและหรือกรรมการ คือ

(๑) มีส่วนได้เสียในสัญญากับการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือในกิจการที่กระทำให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย ~~ยังนี้ไม่ว่า~~โดยตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่จะเป็นเพียงผู้ถือหุ้นของบริษัทที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้น

(๒) เป็นพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๓) เป็นข้าราชการประจำหรือข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๕ ให้ประธานกรรมการและกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งสี่ปี แต่สำหรับกรรมการชั้นในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสองปี ให้ออกจากตำแหน่งกึ่งหนึ่งโดยวิธีจับสลาก ถ้าจำนวนกรรมการจะแบ่งออกให้ตรงเป็นกึ่งหนึ่งไม่ได้ ก็ให้ออกโดยเจำนวนใกล้ที่สุดกับกึ่งหนึ่ง

กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ จะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้

มาตรา ๒๖ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระที่ทรงตำแหน่งตามความในมาตรา ๒๕ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔

ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการเข้าแทนกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเข้าแทนนี้ย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๗ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๘ ~~ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๑ วรรคท้าย~~ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและวางข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมไว้ในมาตรา ๗

(๒) แต่งตั้ง ถอดถอน กำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างและเงินเพิ่มพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้อำนวยการต่างๆ ซึ่งการกำหนดนี้ต้องอยู่ในมติของคณะกรรมการ และกำหนดวิธีการเงินเดือนของพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(๓) วางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการ

(๔) วางระเบียบข้อบังคับการพนักงาน และระเบียบวินัยและการลงโทษพนักงาน --- การรถไฟแห่งประเทศไทยและการอื่นๆ ของการรถไฟ

CIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

(๔๔) สัญญาหรือข้อตกลงระหว่างไฮร์ไฟ บริษัทและห้างหุ้นส่วนต่าง ๆ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

สัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ (๔๕) หรือ/ถ้าคณะกรรมการการรถไฟแห่งประเทศไทยมอบให้ผู้ใดปฏิบัติการใดที่ได้

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือนตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และให้ผู้ว่าการได้รับเงินประจำตำแหน่งและเงินอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามระเบียบของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือนตามที่คณะกรรมการกำหนด และอยู่ในตำแหน่งได้ จนกว่าคณะกรรมการจะให้ออกจากตำแหน่งเว้นแต่จะมีกรณีตามที่หรือหมดสมรรถภาพตามมาตรา ๒๒ ทั้งหมดนอกจากผู้ว่าการ

การแต่งตั้ง การกำหนดเงินเดือน และการให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรานี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๒ ทวิ ห้ามมิให้ข้าราชการประจำหรือข้าราชการการเมืองเป็นผู้ว่าการ และห้ามมิให้ผู้ว่าการมีส่วนได้เสียในสัญญากับการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือในกิจการที่กระทำให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่จะเป็นเพียงผู้ถือหุ้นของบริษัทที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ว่าการมีหน้าที่เป็นผู้บริหารกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และให้มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยทุกตำแหน่ง

ผู้ว่าการต้องรับนิติกรรมต่อคณะกรรมการในการจัดการและดำเนินงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๔ ทวิ ผู้ว่าการย่อมเป็นตัวแทนของการรถไฟแห่งประเทศไทยในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก

ในกรณีที่มีข้อบังคับซึ่งคณะกรรมการวางไว้ตามมาตรา ๒๑ ทวิ กำหนดว่านิติกรรมใดผู้ว่าการจะทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน บรรดานิติกรรมที่ผู้ว่าการทำขึ้นโดยมิได้รับความเห็นชอบดังกล่าว ย่อมไม่ผูกพันการรถไฟแห่งประเทศไทย เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๕๑ ผู้ว่าการมีอำนาจ

(๑) แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นหรือลดขั้นเงินเดือนพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยยกเว้นตำแหน่งที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา ๕๔ (๒) ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าพนักงานเช่นว่านี้เป็นพนักงานชั้นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยโดยไม่แย้งหรือขัดต่อข้อบังคับที่คณะกรรมการวางไว้

มาตรา ๕๑ ทวิ เมื่อผู้ว่าการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยคนหนึ่งขึ้นเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ทำการแทนมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ เว้นแต่อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการในฐานะกรรมการของการรถไฟแห่งประเทศไทย และในกรณีเช่นว่านี้ ให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยผู้ว่าการ กรรมการ ผู้ว่าการ และพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย อาจได้รับเงินรางวัลตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓

ความสัมพันธ์กับรัฐบาล

มาตรา ๕๓ ในการดำเนินกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน และความปลอดภัย

มาตรา ๕๔ การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ได้ คือ

(๑) สร้างทางรถไฟสายใหม่

(๑ ทวิ) เลิกสร้างทางรถไฟที่ได้เริ่มสร้างแล้ว

(๒) เลิกกิจการในทางซึ่งเปิดได้แล้ว

(๓) เพิ่มหรือลดทุน

(๔) กู้ยืมเงิน

(๕) จำหน่ายถังหาริมทรัพย์

(๖) ทำหรือยกเลิกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริการ การใช้รถไฟ บริการ และความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับค่าโดยสารและค่าระวางบรรทุก

(๗) กำหนดอัตราค่าโดยสารหรือค่าระวางบรรทุกต่ำกว่าร้อยละห้าสิบหรือสูงกว่าร้อยละยี่สิบห้าของอัตราตามมาตรา ๕๖

CIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๓๕ การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องไม่ก่อสร้างระเบียบว่าด้วยการใช้ประโยชน์แห่งบริการและความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดค่าภาระในการใช้ประโยชน์และความสะดวกเช่นว่านั้น ซึ่งจะเป็นการขัดกับนโยบายทั่วไปของรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี ในการเศรษฐกิจและการคลัง ให้รัฐมนตรีแจ้งนโยบายดังกล่าวให้คณะกรรมการทราบ

ในคณะรัฐมนตรีแจ้งนโยบายดังกล่าวในวรรคก่อนให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๓๗ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดทำงบประมาณประจำปีแยกเป็นงบลงทุนและงบดำเนินการ สำหรับงบลงทุนนั้นให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบดำเนินการนั้นให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๓๘ รายได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับจากการดำเนินงานให้ตกเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทยสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

รายได้ที่ได้รับนั้นในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินงาน ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่นเดียวกับรักษา ค่าเสื่อมราคา และเงินสมทบกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์พนักงาน เงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เผื่อขาด เงินสำรองขยายงาน และเงินลงทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบตามความในมาตรา ๓๗ แล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

แต่ถ้ารายได้มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับรายจ่ายดังกล่าว นอกจากเงินสำรองธรรมดาและเงินสำรองขยายงานที่ระบุไว้ในวรรคก่อน และการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่สามารถหาเงินจากทางอื่น ให้รัฐจ่ายเงินให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทยเท่าจำนวนที่ขาด

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการทำรายงานประจำปีเสนอรัฐมนตรี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานในปีที่ล่วงแล้วของการรถไฟแห่งประเทศไทย และคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการและแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด 4

การร้องทุกข์และการลงโทษ

มาตรา 41 ให้พนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยมีสิทธิร้องทุกข์เกี่ยวกับการลงโทษโดยชอบด้วยกฎหมายตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 41 ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดให้มีกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์พนักงาน ในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ประสพอุบัติเหตุ เจ็บป่วย หรือกรณีอื่น ๆ

อัตราเงินสมทบกองทุนซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยและพนักงานจะพึงจ่ายประเภทของพนักงานที่จะพึงได้รับสงเคราะห์จากกองทุน ตลอดจนการจัดการเกี่ยวกับกองทุนนั้น ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับซึ่งคณะกรรมการกำหนด

ข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อน ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 5

การบัญชี การสอบ และการตรวจ

มาตรา 42 ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีอันถูกต้องแยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการสอบบัญชีภายในเป็นประจำและมีสมุดบัญชีลงรายการ

(1) การรับและจ่ายเงิน

(2) สินทรัพย์และหนี้สิน

ซึ่งแสดงการงานที่เป็นอยู่ตามจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการนั้น ๆ

มาตรา 43 ทุกปีให้คณะกรรมการตั้งผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อสอบและรับรองบัญชีของการรถไฟแห่งประเทศไทยทุกเที่ยงปี ๆ ไป

ห้ามมิให้ตั้งประธานกรรมการ ผู้จัดการ กรรมการ ผู้ว่าการ ผู้อื่นซึ่งเป็นตัวแทนของการรถไฟแห่งประเทศไทย พนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือหุ้นส่วนผู้มีส่วนได้เสียในการงานที่การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดทำ เป็นผู้สอบบัญชี

มาตรา 44 ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพเสมุด บัญชีและเอกสาร-หลักฐานของการรถไฟแห่งประเทศไทยในเวลาอันสมควรได้ทุกเมื่อ และเพื่อการสอบบัญชี ให้มีอำนาจไต่ถามสอบสวนประธานกรรมการ ผู้จัดการ กรรมการ ผู้ว่าการ ผู้อื่นซึ่งเป็นตัวแทนของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือพนักงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา 46 ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานว่าด้วยข้อความคำชี้แจงอันควรแก่การสอบบัญชีที่ได้รับตลอดจนความสมบูรณ์ของสมุดบัญชีที่การรถไฟแห่งประเทศไทยรักษาอยู่ และต้องแถลงด้วยว่า

(1) ข้อความที่ได้รับนั้นจำเป็นต่อการสอบบัญชีที่ได้รับ

(2) การสอบสวนรู้เห็นสมุดบัญชีที่การรถไฟแห่งประเทศไทยรักษาอยู่ตามที่ต้องการหรือไม่

(1) งบดุลและบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นถูกต้องตรงกับสมุดบัญชีเพียงไรหรือไม่

(2) งบดุลและบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นแสดงการงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่เป็นอยู่ตามจริงและตามที่ควร ตามความคำชี้แจงและความรู้ของผู้สอบบัญชีเพียงไรหรือไม่

ข้อ

มาตรา 46 ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจบัญชีของการรถไฟแห่งประเทศไทยทุกปีในเวลาที่เมื่อรัฐมนตรีร้องขอ

มาตรา 47 ภายในหนึ่งร้อยที่ห้าสิบวันหลังจากวันสิ้นปีบัญชี การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องโฆษณารายงานประจำปี แสดงบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน เกี่ยวกับปีบัญชี พร้อมกับรายงานของผู้สอบบัญชีที่คณะกรรมการตั้งขึ้นตามความในมาตรา 45.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

สวง พิรมย์

อาสา หาน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : พิจารณาวาระที่ 2 เลขาธิการอ่าน

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ หัวหน้ากองกลาง ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 คำปรารภ

พล.ต. พระจุลมโยธาธิยุต : คำปรารภที่รัฐบาลเติมไปอีก 2 – 3 คำนี้ อยากจะขอประทานเรียนถามว่าเพราะเหตุใด คือในพระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้ฉายให้ละเอียดจริง ๆ แล้วไม่ใช่เอกเทศหรอก คือหลายมาตราต้องขออนุมัติรัฐมนตรีบ้าง ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีบ้าง ไม่ใช่เอกเทศจริง ๆ เหตุไฉนจึงใส่ไปเช่นนี้

14.34 น.

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : ขอประทานเรียนดังนี้ คือว่าองค์การรถไฟที่เราจะให้เป็นอิสระนี้โดยเหตุที่ว่าอย่างที่ท่านวุฒิสภาว่านั้นไม่ใช่อิสระจริง ๆ แต่ที่ว่าการที่เราเรียกว่าอิสระนั้นหมายความว่าให้รถไฟมี "ออโตโนมี่" ของตัวเองคือให้รถไฟได้ดำเนินการของตัวเองอย่างที่วุฒิสภาสงสัย คือท่านเคยเป็นอธิบดีกรมรถไฟแล้ว คือมีขัดข้องว่าในการจะจ่ายเงินก่อสร้างก็คือจะไรก็ดีต้องขอจ่ายภายในวงเงินงบประมาณและสำรองงบประมาณ ถ้าเป็นอิสระแล้วก็ไม่ต้องเป็นไปตามนั้น ถึงแม้ว่ารถไฟจะจ่ายก่อนเบิกก็ตามเถอะ ถึงอย่างนั้นก็ไม่สะดวก เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลจะให้รถไฟเป็นอิสระเพื่อให้รับใช้ประชาชนได้เร็วขึ้น ที่เคยอึดอัดใจเมื่อครั้งก่อน เดี๋ยวมาอีกแง่หนึ่งรถไฟเป็นองค์การสำหรับสาธารณะประโยชน์สำหรับรับใช้ประชาชน เพราะฉะนั้นรัฐบาลในแง่ของรัฐบาลจำเป็นในบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องมีส่วนเข้าไปดูแล ทั้งนี้เพื่อไม่ให้รถไฟเป็นการค้าโดยสมบูรณ์โดยไม่เหลียวแลถึงประโยชน์ของประชาชน เพราะฉะนั้นรัฐบาลไม่ถึงกับปล่อยให้เป็นอิสระไปทีเดียว เพราะฉะนั้นเราจึงใส่ไปอย่างนั้นอย่างที่ว่ามานี้

14.36 น.

พล.ต. พระจุลมโยธาธิยุต : ที่ท่านกรรมาธิการได้ชี้แจงยังไม่หายข้องใจที่เดียว คือเรียกว่าการชี้แจงนั้นยังปิดตัวหนังสือที่เขียนออกไปยังไม่หมด คือที่ท่านกล่าว

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

ไม่ใช่เชิงอิสระโดยสมบูรณ์ คือเรียกว่ามีรัฐบาลดูแลอยู่หลายอย่าง ถ้าเช่นนั้นคำพูดนี้ที่กรรมาธิการเติม 2 – 3 คำนี้พ้องพันกับอิสระแล้วเหมือนจะหลอกตัวเอง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าคงเสียดีกว่าคือหมดปัญหาไปเลย เพราะว่าเอกเทศ อิสระอะไรก็ไม่ได้โดยสมบูรณ์แล้ว ก็ตัดออกเสียเลยดีกว่า ใช้อย่างเดิมมีดีกว่าหรือถ้าเขียนไว้เช่นนี้จะหลอกตัวเอง

๑๔.๓๗ น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ขอท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้โปรดสังเกตุคำนี้ได้ใช้คำว่าไปเป็นเอกเทศ" ไม่ใช่ใช้คำว่า "เป็นอิสระ" และขอให้ท่านระลึกว่าองค์การท่าเรือนั้นก็เหมือนอย่างนี้ กรรมาธิการของสภานี้ได้แก้ไขแล้วว่าให้จัดตั้งองค์การท่าเรือเป็นเอกเทศ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงได้พิจารณาดูว่าเมื่อเราแก้กฎหมายท่าเรือเป็นดังนั้นแล้ว และก็มีความหมายถูกต้องตามความประสงค์ คือไม่ใช่อิสระเพราะเหตุที่เราแก้อย่างนั้นแล้ว อันนี้ก็แก้ให้เหมือนกันโดยชอบด้วยเหตุผลแล้ว

ประธานวุฒิสภา : ต่อไป

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ ผู้ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔

๑๔.๓๙ น.

พระยาปกิตกลศาสตร์ : ข้าพเจ้าขอแก้คำว่า "ผู้บัญชาการ" ตามร่างเดิมมากกว่าคำอื่น เช่น "ผู้ว่าการ" เพราะเหตุว่าคำที่ใช้ในสมัยกรมพระกำแพงเพชร ฯ ซึ่งเคยนำการรถไฟให้ก้าวหน้าทันสมัยด้วยประการต่าง ๆ มาครั้งหนึ่ง ครั้นต่อมาตำแหน่งหัวหน้าการรถไฟได้เปลี่ยนชื่อเป็นอธิบดี ตั้งแต่นั้นมาก็ได้เห็นกิจการต่างโรยต่อมาเป็นลำดับ – จนกระทั่งบัดนี้/เดี๋ยวนี้คณะรัฐบาลได้คำริจะปรับปรุงการรถไฟให้ก้าวหน้าขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยการรถไฟนี้ราษฎรและชาวต่างประเทศกำลังคอยจ้องดูว่าการดำเนินต่อไปการรถไฟต่อไปจะก้าวหน้าดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ประการ ๆ กับเมื่อสมัยโน้นได้คอยดูว่าการเปลี่ยนนามจากเจ้ากรมรถไฟในความอำนวยการของฝรั่งมาเป็นผู้บัญชาการในความอำนวยการของกรมพระกำแพงเพชร ฯ จะดำเนินการด้วยดีขึ้นได้หรือไม่ ข้าพเจ้า

เนื่องว่าคำว่า ผู้บัญชาการ จะเป็นถ้อยคำที่สุภาพและศักดิ์สิทธิ์กว่าคำอื่น จึงขอเสนอให้ใช้คำนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้การรถไฟแบบใหม่ได้เจริญต่อไปด้วยดี

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ถึงกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการ

๑๗.๐๐ น.

นายสมชาย กรรมาธิการ : เหตุผลที่ผมขอแก้ไขว่าผู้บัญชาการเป็นผู้บัญชาการนี้ ก็เพราะว่าผู้บัญชาการนี้ไม่ได้เป็นผู้บังคับการ และก็ไม่ได้เป็นว่าผู้บังคับการเป็นผู้บัญชาการ แต่ผู้บังคับการเป็นรองผู้บัญชาการ เป็นผู้บังคับการเป็นรองผู้บัญชาการ เครื่องว่าการนี้เราจะไปเรียกผู้บังคับการนั้นว่าผู้บัญชาการ//////เป็นผู้บังคับการฝ่ายต่าง ๆ ก็ว่าจะไม่ถูกต้อง จะต้องไม่ใช่ว่าผู้บังคับการใหม่อาจจะเหมาะเหมือน

ที่นี้ในมุมมองของผู้ที่จะรับราชการที่ว่าผู้บัญชาการไม่เหมาะสมนั้น ก็ต้องแล้วแต่ในเรื่องของการเป็นผู้บัญชาการทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ที่มีอยู่ในขณะนี้ ซึ่งกรรมาธิการเราก็ได้ไปดูมาแล้วว่า ผู้บัญชาการไม่ได้เป็นอย่างนั้นหมดเหมือนกัน ผู้บัญชาการทหารเรือก็เป็นเรือเอก ผู้บัญชาการทหารบกก็เป็นพลเอก ผู้บัญชาการทหารอากาศก็เป็นพลอากาศเอก ซึ่งก็ไม่ได้มีความแตกต่างกันว่าผู้บัญชาการควรจะมีอะไรแต่อย่างใดก็ดี แต่ในเมื่อมีความเห็นแตกต่างกันว่าผู้บัญชาการควรจะมีอะไรก็ดี กรรมาธิการส่วนข้างมากก็มีความเห็นว่าคำว่าผู้บัญชาการที่ตามความมุ่งหมายดั้งเดิมที่ผ่านมาก็เคยมีเฉพาะผู้บัญชาการทหาร คือเหล่าทัพนั่นเอง//////ขึ้นมาเป็นผู้บัญชาการเรือนั้นก็ดี//////ก็ดี ก็เป็นกรรมาธิการเห็นว่าคำว่าผู้บัญชาการนี้ควรใช้กันมาแต่เพื่อที่จะเปลี่ยนความหมายเป็นอื่น โดยเฉพาะเหตุผลความเห็นว่าก็ว่าเรายังให้ใช้คำนี้เหมือนเดิมต่อไปในการตั้งบริษัทห้างหุ้นส่วนก็มีการใช้ผู้บัญชาการห้างหุ้นส่วนก็ได้ เราจะไปกฎหมายบังคับ กรรมาธิการก็เห็นว่าที่เหมาะสมแล้วก็เห็นว่าผู้//////ว่าการเหมาะสมที่จะเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นต้น ถ้าเป็นภาษาอังกฤษก็ว่า เป็นเวอร์เนอร์ในที่นี้จะใช้ว่า ก็เป็นเวอร์เนอร์ ออฟ เกอะเวอร์เนอร์ก็ไม่ถูกต้อง ส่วนกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยที่เห็นอีกความเห็นนั้น กรรมาธิการฝ่ายข้างมากไม่เห็นด้วย เพราะว่าเป็นแต่เพียงคำนี้เป็นคำที่ท่านเจ้านายพระองค์หนึ่ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะว่าถึงแม้เพียงว่าคำนี้เป็นคำที่ท่านเจ้านายพระองค์หนึ่งซึ่งท่านออกพระนามเมื่อกี้นี้ได้ทรงใช้อยู่ แปลว่าถ้าใช้คำนี้แล้วกิจการรถไฟจะเจริญอะไรนั้น กรรมาธิการก็ยังไม่เห็นด้วย กรรมาธิการคิดว่าถ้าจะให้ได้ผลสมพระประสงค์แห่งเจ้านายพระองค์นี้ซึ่งถือกันว่าเป็นผู้ก่อรากฐานของรถไฟให้เป็นการดีแล้วเราคอยหวังว่ากิจการบริหารต่าง ๆ นี้ให้ดีอย่างที่ท่านเคยทำเสียก่อนเถอะดีกว่าจะเอาชื่ออย่างนั้นไว้ การที่จะเป็นแค่เพียงชื่อแล้วจะทำให้การรถไฟดีอย่างเก่าแล้วถ้าเป็นอย่างนั้นได้กรรมาธิการทุกคนก็สนับสนุน แต่กรรมาธิการส่วนมากไม่เห็นว่าการที่จะให้ชื่อเช่นนั้นจะทำให้การรถไฟรุ่งเรืองอย่างที่ควรจะเป็นเลย กรรมาธิการจึงเห็นว่าคำว่าผู้ว่าการนี้เหมาะสมและสามารถจะปรากฏประนอมกับผู้แปรญัตติได้ด้วย

๑๔.๔๖ น.

พระยาปกิตกลการเกษตร กรรมาธิการ : พระราชบัญญัตินี้ต่อไปคงจะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษให้ธนาคารโลกเขาอ่าน ตามที่ท่านกรรมาธิการได้แปลเมื่อกี้นี้ว่าผู้ว่าการคือ Governor และในพระราชบัญญัติธนาคารก็แปลว่า Governor กัฟเว่อเน่อร์สำหรับรถไฟข้าพเจ้าไม่เคยได้ยินเลย ส่วนทางธนาคารเขามี เพราะฉะนั้นการที่จะใช้ผู้ว่าการแปลว่ากัฟเว่อเน่อร์ก็เกรงจะเป็นการเปิ่นไป

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : คำว่าผู้บัญชาการนั้นผูกถึงข้อศกสงกับธนาคารโลกข้อศกสงนั้นก็เป็นเพียงความเข้าใจ ถ้าจะแปลตามที่เข้าใจไว้ คำว่าผู้บัญชาการแปลว่า Commissioner-General แต่ความจริงภาษาไทยก็ไม่ตรงซึ่งควรจะเป็นข้าหลวงใหญ่หรือข้าหลวงทั่วไป ก็ไม่ตรงกับภาษาไทย คำว่าคอมมิสชั่นเน่อร์ถ้าจะให้ถูกตามความหมายที่แท้จริงควรจะเป็นผู้รับมอบหมายคือให้คอมมิสชั่นไป แต่ในพระราชบัญญัตินี้ผู้บัญชาการหรือผู้ว่าการไม่ใช่ผู้รับมอบหมายอะไรเลย เป็นผู้ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีการแต่งตั้งไว้ เป็นผู้บริหารงาน ไม่ใช่บริหารงานอะไรก็ไม่ตรงกับคำว่าคอมมิสชั่นเน่อร์อยู่ดี

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๔.๔๗ น.

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าได้แปรญัตติในเรื่องนี้ก็คือว่า - พระราชบัญญัติจัดการรถไฟฉบับนี้มีหลักการว่าจะให้จัดการเป็นการค้า มีนโยบายในทางพาณิชย์ ในทางพาณิชยกรรมจะใช้ว่าผู้มีบุญาการก็เป็นอันไม่เหมาะสม ข้าพเจ้าจึงขอแปรญัตติ แต่ว่าในการแปรญัตตินั้น

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1400

ข้าพเจ้าขอใช้คำว่า"ผู้อำนวยการ" เพื่อให้สอดคล้องต้องกันกับพระราชบัญญัติท่าเรือแห่งประเทศไทย ครั้นมาถึงขั้นแปรญัตติ กรรมาธิการบอกกับข้าพเจ้าว่าเห็นชอบด้วยเหมือนกันที่ใช้คำว่า"ผู้อำนวยการ" แต่และข้าพเจ้าชี้แจงว่าผู้บัญชาการต้องเป็นทหารหรือตำรวจ หรือเป็นข้าคลองประจำพระองค์ คำว่า"ผู้บัญชาการ" หมายความว่าทหารหรือเรือทหารบก หรือทหารอากาศ หรือตำรวจ ผู้บัญชาการเรือเจ้า คือผู้บัญชาการมีอำนาจใส่ตรวนได้ เปลี่ยนได้ สั่งจำขังได้ แต่ว่าอธิบดีกรมรถไฟมีอำนาจเปลี่ยนไม่ได้ ใส่ตรวนไม่ได้ ขังไม่ได้ เพราะฉะนั้นคำว่า"ผู้บัญชาการ"นั้นจะเหมาะสมในนโยบายการพาณิชย์ของรัฐบาลหรือไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเปลี่ยนเป็นว่าผู้อำนวยการ กรรมาธิการบอกว่าคิดอย่างเหมือนกันว่าจะแก้ แต่คิดไม่ออก มีกรรมาธิการคนหนึ่งเสนอว่าเอาอย่างนี้เถิด คือเอาอย่างผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งใช้คำว่า"ผู้ว่าการ"ดีกว่า กรรมาธิการส่วนข้างมากเห็นชอบด้วย และถามข้าพเจ้าว่าจะขัดข้องหรือไม่ในการที่เปลี่ยนคำจากผู้อำนวยการเป็นผู้ว่าการ ข้าพเจ้าตอบกรรมาธิการบอกว่าข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์อย่างเดียวว่าให้เปลี่ยนคำว่า"ผู้บัญชาการ" เมื่อกรรมาธิการส่วนมากเห็นว่าควรใช้คำว่าผู้ว่าการข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง อีกประการหนึ่งขอให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้พึงทราบว่า คำว่า "ผู้บัญชาการ" หมายความว่าอย่างที่ข้าพเจ้าได้อธิบายมาแล้ว เพราะฉะนั้นใช้คำว่า"ผู้ว่าการ"นั้นเป็นการเหมาะสมดีแล้ว

๑๔.๑๐ น.

พระยาปรีดานฤเบศร์ : ข้าพเจ้าไม่ใช่นักอักษรศาสตร์รู้ภาษาไทยพอสมควรพูดให้คนเข้าใจได้รู้ธรรมหรือดี คำว่า"ผู้บัญชาการ" สำหรับกรมรถไฟนี้เราได้เคยใช้มาครั้งหนึ่งแล้ว ในการที่ใช้ชื่อสำหรับหัวหน้ากรมกองต่าง ๆ ในเมืองไทยนี้นั้น ข้าพเจ้าสังเกตได้ว่าเป็นอย่างนี้ เขาเอาเกณฑ์งานที่ใหญ่หรือที่เล็กเป็นหลัก ที่จะให้ชื่อว่าเป็นกองหรือเป็นกรม เรามีกรมหนึ่งมีเจ้ากรม เรามีกรมหนึ่งมีอธิบดี ทำไมเราเอากรมเล็กมาเป็นกรมใหญ่ นี่รัฐบาลปฏิเสธไม่ได้ว่าอาศัยการงานใหญ่ ทำไมเราเรียกหัวหน้ากอง ทำไมเราไม่ให้กองทุกกองเป็นกรม และหัวหน้ากรมนี้เป็นอธิบดีหมดหรือหัวหน้ากองเป็นอธิบดีหมด

LIBRI Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะว่าการงานมันใหญ่เล็ก เราจึงเรียกว่ากอง เรียกว่ากรม ก็เพราะว่าเหตุที่มันใหญ่หรือเล็กเท่านั้น เมื่อเอาอย่างนี้เป็นหลักแล้ว ทางฝรั่งก็ดี ข้าพเจ้าก็รู้พอที่จะหากินได้ เขาก็เอาหลักว่าการงานใหญ่หรือเล็ก ตามที่เพื่อให้ความเหมาะสม ทำไมเราไม่เรียกนายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรี ก็เพราะว่านายกรัฐมนตรีท่านเป็นหัวหน้าของคณะใหญ่ เหตุนี้นั่นใดเป็นหลัก ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าจะถูกรมในเมืองไทยแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่าไม่มีกรมไหนใหญ่เท่ากรมรถไฟในเมืองไทย และเมื่อกรมรถไฟเป็นกรมใหญ่เช่นนั้นแล้ว เคยมีผู้บัญชาการผู้บังคับบัญชาเป็นผู้บัญชาการ แล้วข้าพเจ้าฟังดูก็ไม่น่าเลยว่าเหตุอะไรจะไปเปลี่ยนว่า "ผู้ว่าการ" ตามที่ฟังมาก็บอกว่า เพราะว่าทางธนาคารชาติเราก็มีผู้ว่าการ เพราะฉะนั้นรถไฟก็ให้เป็นผู้ว่าการบ้าง คืออยากจะให้เหมือนอย่างเขา ถ้าจะเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็ขอเสียทีเถอะ ให้มันเหมาะสมแก่เหตุแก่ผลดีกว่า ไม่ใช่เขาใส่แล้วเราจะต้องใส่บ้าง ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าด้วยเหตุผลของข้าพเจ้า สำหรับกรมรถไฟซึ่งเคยมีผู้บัญชาการผู้บังคับบัญชาในสมัยนั้นรถไฟยังไม่ใหญ่โตไพศาลเท่าสมัยนี้ กิจการของรถไฟยังไม่ใหญ่เท่าสมัยนี้ ถึงไม่มีอะไรที่จะเปลี่ยนชื่อผู้บัญชาการให้เป็นไปอย่างไร ในการที่ใช้คำว่า "ผู้บัญชาการทหาร" คำว่า "ผู้บัญชาการ" แปลว่าอะไร ข้าพเจ้าไม่ใช่นักอักษรศาสตร์ แต่ข้าพเจ้าก็เข้าใจภาษาไทย พอที่จะพูดให้คนเข้าใจได้ คำว่า "บัญชา" แปลว่าอะไร คำว่าบัญชาแปลว่า "สั่งงาน" จะเปลี่ยนกันไปเท่านั้นเท่านี้ คำว่า 'บัญชา ว่าการ สั่งงาน ว่างาน' ก็เหมือนกันหมดก็ไม่มีเหตุอะไรที่จะเปลี่ยนไปเลย ขอเสียทีเถอะอย่าดีเอามาเป็นอารมณ์ว่าถ้าเขาเปลี่ยนเราก็จะต้องเปลี่ยนกันแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าให้เป็นการเหมาะสมกับเหตุการณ์จะดีกว่า ถ้าจะนึกถึงการงานที่สำคัญ ๆ แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าฝรั่งเขาก็ยอมจ่ายเงินมาให้เราใช้ ก็เพราะว่าฝรั่งเห็นว่าเป็นการสำคัญ เพราะฉะนั้นอย่าดีให้เป็นผู้ว่าการเลย ขอให้เป็นผู้บัญชาการดีกว่า

30 ก.ค. 94

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๔.๕๓ น.

พระนิตินัยประสาน : ข้าพเจ้าเสียใจที่ไม่เห็นพ้องด้วยกับท่านสมาชิกเมื่อคะกี้นี้ เหตุที่ในกรมพระกำแพงเป็นผู้บัญชาการนั้น ก็เพราะแต่เดิมมีสายรถไฟสายใต้และรถไฟสายเหนือ รถไฟสายเหนือเรียกว่าผู้อำนวยการรถไฟ ผู้อำนวยการเป็นชนชาติเยอรมัน ผู้อำนวยการรถไฟสายใต้เป็นชนชาติอังกฤษ ครั้นต่อมาเมื่อรวมรถไฟสายเหนือและสายใต้เข้าด้วยกัน และมีกรมพระกำแพงเป็นผู้บังคับบัญชา จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งเป็นผู้บัญชาการ แล้วในขั้นเดิมนะนั้น กรมพระกำแพง ฯ ท่านก็เป็นเจ้ากรมยุทธนาธิการอยู่แล้ว ครั้นจะลดชั้นท่านลงมาก็ไม่เป็นการสมควร จึงได้ตั้งเป็นผู้บัญชาการตามเดิม แล้วเดิมนั้นท่านก็กราบทูลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านเสนาบดี แต่ผู้บัญชาการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้มีอำนาจเด็ดขาดอย่างผู้บัญชาการสมัยก่อน เพราะฉะนั้นถ้าเปลี่ยนเป็นผู้ว่าการตามที่กรรมาธิการร่างมานี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควร และเป็นการถูกต้อง เพราะผู้บัญชาการไม่มีอำนาจอะไรเลย ต้องทำภายในกรอบของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจปลดผู้ว่าการเสียก็ได้ ไม่เหมือนผู้บัญชาการสมัยก่อน ซึ่งแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

๑๔.๕๕ น.

พลตรี หม่อมเจ้าปรีดีเทพยสุพงศ์ เทวกุล : ข้าพเจ้าขอแก้นิดหนึ่งที่พระนิตินัย ฯ ว่าตำแหน่งในกรมพระกำแพง ฯ เป็นเจ้ากรมยุทธนาธิการสมัยก่อน ท่านไม่เคยเป็น เป็นของแน่ที่เดียว สวนเหตุผลอีกใดที่ต้องใช้คำว่า ผู้บัญชาการ ข้าพเจ้าก็นึกไม่ออก แต่เรื่องนี้ รัฐบาลรางเสนอมา กฎหมายที่รัฐบาลเสนอมาก็ได้คิดแล้วคิดเล่าว่าใช้คำนั้นคำนี้ดีไหม เวลานี้ท่านอธิบดีกรมรถไฟก็เป็นกรรมาธิการผู้หนึ่ง ท่านคงจะตอบได้ไหมว่าที่ใช้ผู้บัญชาการเพราะเหตุใด บางทีเราจะเข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น ข้าพเจ้ามีความเห็นพ้องกับสมาชิกที่กล่าวเมื่อกี้นี้ คือ เจ้าคุณปรีดา ฯ จะว่าการ หรือผู้บัญชาการก็ได้ทั้งนั้น ไม่สำคัญ แต่เหตุใดร่างมาเป็นผู้บัญชาการ ต้องมีเหตุผล ถ้าเราได้ฟังท่านอธิบดีกรมรถไฟซึ่งเป็นกรรมาธิการผู้หนึ่งด้วย คงจะได้วินิจฉัยถนัดขึ้น

LIBRARY Legislative Institutional Repository of Thailand

ไชค ก.๑๔/๒

นายวันชัย หมอมเจ้าพรปรีชา ณ สกลนคร : ขอเสนอให้ลงมติ พูดไปก็ไม่เห็นมีประโยชน์อะไร

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : อภิปรายน่ะมีประโยชน์ แต่ลงมติก็ควรอยู่ จะไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานอนุกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าคงเข้าคณะต่อไป เพราะข้าพเจ้ายังไม่แน่ใจว่าใช้คำว่าอะไรดี ถ้าจะบังคับให้เป็นรัฐมาตรา ผู้ใช้แรงงาน ด้วยเหตุผลอะไรจึงนิดหน่อย ที่ควรจะมีเช่นนี้ไม่เป็นการเหมาะสม.

มีผู้ขอสับเปลี่ยน

ประธานอนุกรรมาธิการ : ผู้ใดเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

กรรมาธิการยกมือ ๒๑ คน

ประธานอนุกรรมาธิการ : ผู้ใดเห็นว่าควรแก้ไขเป็นว่า ผู้ใช้แรงงาน โปรดยกมือขึ้น

กรรมาธิการยกมือ ๒๒ คน

ประธานอนุกรรมาธิการ : เป็นอันว่าคงเดิม ท่านผู้ใดเห็นว่าควรใช้คำว่า ผู้ใช้แรงงาน แทนคำว่าผู้ใช้แรงงาน ในร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

กรรมาธิการยกมือ ๑๖ คน

ประธานอนุกรรมาธิการ : ผู้ใดเห็นว่าควรจะใช้คำว่าผู้ใช้แรงงานตามร่างของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

กรรมาธิการยกมือ ๒๔ คน

ประธานอนุกรรมาธิการ : เป็นอันว่าใช้ตามร่างกรรมาธิการ ต่อไป

ฝ่ายการแถลงเจตนารมณ์ของรัฐบาล : มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘

พลตรี ประมุข-ปิยะชาติบุตร : ในมาตรา ๘ นี้กรรมาธิการมีแก้ไขบ้าง จึงขอประธานถามว่าที่ว่าในมาตรา ๘ นี้ เพราะว่ากรรมาธิการมีคำบางคำซึ่งอาจจะมีกฎเกณฑ์ต่างกันว่าได้ใช้ในมาตรา ๗ ด้วย ใน ๗ ตอนนี้มีข้อที่ ๑/๑๑/๔๔ ที่ ๕ .....

ประธานอนุกรรมาธิการ : ที่ท่านพูดนี้เป็นมาตรา ๘ ยังไม่ถึง หยุดก่อน

ฝ่ายการแถลงเจตนารมณ์ของรัฐบาล : มาตรา ๘

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๖.๐๐ น.

พลตรี พระอุดมโยธาธิบุตร : ขอประชุมชี้แจงเรียนถาม คือว่าในมาตรา ๔ นี้ กรรมาธิการได้อำนาจที่จะวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้รวม ๗ ข้อ ที่นี้ใน ๗ ข้อนี้มีข้อ ๕ ว่ามีอำนาจกู้เงินได้ด้วย ซึ่งมีในมาตรา ๔ นี้ไปขัดกับมาตรา ๓๔ ส่วนในมาตรา ๓๔ ให้อำนาจเหมือนกัน คือกู้เงินเหมือนกัน แต่กู้ยืมเงินในมาตรา ๓๔ นั้นในอนุมาตรา ๔ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี อำนาจเหมือนกันทั้งสองนี้อยู่คนละมาตรา แต่เกิดขัดกันเพราะเหตุใด.

๑๕.๐๐ น.

หม่องประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ความจริงสองมาตรานี้ไม่ได้ขัดกันเลย แต่ว่าแยกกันอยู่ เป็นข้อวิธีของร่าง เพราะในหมวด ๓ เพื่อให้เห็นว่าอำนาจต่าง ๆ ของการรถไฟนั้นอยู่ในหน้าที่การอนุมัติและความเห็นชอบของรัฐบาล มีอะไรบ้าง ท่านจะเห็นได้ว่าตามมาตรา ๔ เป็นอำนาจของการรถไฟของประเทศไทย ทำการต่าง ๆ และจรรยา รวมทั้งข้อ ๑. ๒. ๓.๔.๕.๖.๗ อะไรเหล่านี้ ก็เพื่อให้เห็นว่าอำนาจการรถไฟประเทศไทยมีอะไรบ้าง มาตราอื่นต่อไป เช่นการของบริษัท เรียกว่าปริวัตรสินธิ หรือข้อบังคับของบริษัทที่ตั้งขึ้นให้อำนาจเราทำอะไรได้บ้าง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

แต่ที่นี้เราจะกัดไว้ในมาตรา ๓๔ ผูกไม้ตัดไว้อีกชั้นหนึ่งว่าสิ่งใดบ้างจะต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่าตามมาตรา ๓๔ ข้อ ๑ ถึง ๗ ไม่ได้ตรงกับสามมาตรา ๕ ทุกอนุมาตราไป แต่บางอันตรงกัน เพราะต้องการมัดไว้อีกชั้นหนึ่ง อำนาจทำ ทำได้ แต่จะทำไปต้องขอรับความเห็นชอบเสียก่อน มาตรา ๕ เป็นการให้อำนาจ

พระนิติพินัยประสาน : ข้าพเจ้ามีความข้องใจในมาตรา ๕ อนุ ๔ ที่ว่ากิจการรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัย การใช้รถไฟ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการรถไฟ เรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย รถไฟมีอำนาจออกกฎได้ แต่กฎอันนี้ย่อมจะเกี่ยวข้องกับคนภายนอกด้วย เช่นคนที่ถูกเพิกถอนสัญญาณโดยไม่มีเหตุผลสมควรแล้วเอาสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ วางก็ดขวางทางรถไฟ เช่นเอาประทัดไปวางให้ทับแกกเล่น ไม่หมายถึงว่ารถไฟจะต้องตกรางเสียหาย สิ่งเหล่านี้ถ้าทำหรือผู้ที่เข้าไปเกะกะชักว่าวในบริเวณรถไฟเหล่านี้รถไฟคงจะวางระเบียบ แต่เมื่อวางระเบียบแล้วก็ไม่เห็นมีการลงโทษ จึงมีความข้องใจว่าเหตุใดจึงไม่มีการลงโทษ การลงโทษนี้ควรจะเป็นชั้นเหตุโทษ แต่นี่มีแต่หลักอย่างเดียวหรือยังไร ขอให้อธิบายให้ทราบเสียหน่อย เพราะเหตุว่าเมื่อมีอำนาจวางระเบียบแล้วไม่มีการลงโทษก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย

ประธานวุฒิสภา : ท่านไม่ได้แปรญัตติเอาไว้

พระนิติพินัยประสาน : ขอคำอธิบายจากกรรมาธิการว่าเมื่อมีระเบียบแล้วทำไมจึงไม่มีการลงโทษ

พล.ท.เสรีจรูญ รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์ กรรมาธิการ : นี่เป็นระเบียบเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าเป็นการลงโทษจะต้องอาศัยพระราชบัญญัติจัดการทางรถไฟปี พ.ศ. ๒๔๖๔ อีกอันหนึ่ง ซึ่งกระทรวงกรรมาธิการก็ได้ตั้งข้อสังเกตุไปยังรัฐบาลแล้วให้ปรับปรุงแก้ไข

๑๔.๐๔ น.

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้าพเจ้าข้องใจนิดเดียวคือมาตรา ๕ เดิมมีอนุญ่ ๖ อนุ ด้วยกัน กรรมาธิการตัดข้างท้ายของอนุ ๖ ทิ้ง แล้วเพิ่มเป็นอนุ ๗ ขึ้นใหม่ ความจริง

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

อนุ ๖ ที่ว่า ~~บุคคลรับส่งเงินด้วยประการใดๆ ที่ขายเนื่องด้วยกิจการรถไฟ~~ "รับส่งเงินทางรถไฟ" แล้วก็ต่ออนุ ๗ ลงไปเลยได้ ทำไมจะต้องแยกเป็นอีกอนุหนึ่ง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : กรรมาธิการแก้ไขโดยแยกเป็นสองอนุนี้ก็เพื่อให้รัดกุม เพราะว่าการรับส่งเงินทางรถไฟก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เป็นคนละอย่างไม่ปะปนกันเลย เพื่อแยกให้เห็นเด่นชัดเท่านั้น

นายบรรจง ศรีจรูญ : ถ้าจะถืออย่างกรรมาธิการว่า การรับส่งคนโดยสารก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ก็อีกหลายเรื่อง รับส่งคนโดยสาร สินค้า พัสดุภัณฑ์ ของอื่น ๆ และการรับส่งจดหมายก็อีกเรื่องหนึ่ง ทำไมไม่แยกออกไปอีกอนุหนึ่ง

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์หรือการโดยสารเป็นคนละเรื่อง การรับส่งเงินไม่ได้หมายความว่าเอาเงินบรรทุกรถไฟเสมอไป เขาอาจออกใบรับที่สถานีแล้วไปรับทางโน้นก็ได้ การรับส่งเงินก็ทำนองธนาณัติไม่ไกลกัน ถ้าใส่อนุ 6 รู้สึกเยิ่นเย้อกินไป จึงแยกให้เห็นเด่นชัด

ผู้ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 13 ทวิ

15.06 น.

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ในมาตรา 13 ทวิที่กรรมาธิการไปสร้างขึ้นนั้น ก็มีความว่าบรรดาคดีที่ค้างอยู่ในชั้นพิจารณาของศาลก็ดีหรือของอนุญาโตตุลาการก็ดี ก็ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเขาเป็นผู้ดำเนินแทนกรมรถไฟ ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามาตรานี้นั้นเป็นมาตราที่เพิ่มมาจากมาตรา 10 ของพระราชบัญญัตินี้ คือในมาตรา 10 มีว่าให้โอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งสิ้นของกรมรถไฟให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย นี่ก็หมายความว่าบรรดาทรัพย์สินก็คือสิทธิเรียกร้องก็ดี หนี้สินก็คือกรมรถไฟมีอยู่ก็ให้โอนไปเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย เมื่อโอนไปเช่นนี้แล้ว การรถไฟแห่งประเทศไทยก็เป็นเจ้าหนี้ลูกหนี้ แล้วแต่กรณีแต่ว่ามาตรา 10 นี้ยังมีความไม่สมบูรณ์ที่เดียว ถ้าหากว่าสิทธิเรียกร้อง

Legislative Institutional Repository of Thailand

ก็ดี หนี้สินก็ดี ได้เป็นความกันในศาลแล้ว หรือในอนุญาโตตุลาการแล้ว ก็ควรบัญญัติให้รู้ทั่วกัน ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าการที่กรรมาธิการสร้างมาตรา 13 ทวิ นี้เป็นการรอบคอบดีมาก

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1410

ก็เป็นการรอบคอบดีอยู่ แต่ว่าโดยที่เกี่ยวเนื่องกันเช่นนี้ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นว่ามาตรา 13 ทวินี้ก็ควรจะเป็นวรรค 2 ของมาตรา 10 หรือว่าถ้าจะเป็นอีกมาตราหนึ่งก็ควรจะเป็นมาตรา 10 ทวิ ~~ซึ่งได้หรือไม่~~ นี่ข้าพเจ้าจึงขอความปรองดองกรรมาธิการว่าถ้าท่านเห็นด้วยจะยกมาตรานี้เอาไปเป็นมาตรา 10 ทวิ จะได้หรือไม่ซึ่งความเห็นของข้าพเจ้าเห็นว่าสอดคล้องกันดีมาก คือเป็นมาตราซึ่งอภัยซึ่งกันและกัน นี่ข้อหนึ่ง และอีกข้อหนึ่งที่ข้าพเจ้าสงสัยก็คือว่าในมาตรานี้ได้เขียนไว้ว่าให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเข้าเป็นคู่ความหรือคู่กรณีแล้วแต่กรณีแทนกรมรถไฟ คำว่าแทนกรมรถไฟนี้เราจะเห็นได้ว่าในพระราชบัญญัตินี้กรมรถไฟยังมีตัวอยู่ยังไม่ได้ยกเลิกไป คำว่าแทนกรมรถไฟจึงเป็นที่เข้าใจว่าไม่ใช่ไปแทนที่แต่ไปเป็นผู้แทนกรมรถไฟไป ซึ่งถ้ากรณีเป็นเช่นนั้นแล้วภายหลังเราได้ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมก็ยุบกรมรถไฟเสียก็อาจจะเป็นปัญหาในศาลได้ว่าเมื่อไม่มีกรมรถไฟแล้วการรถไฟจะเป็นตัวแทนได้อย่างไร เพราะเหตุว่าเมื่อไม่มีตัวการแล้วจะมีตัวแทนก็ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการที่ใช้คำว่าแทนกรมรถไฟถ้าจะใช้ให้ตรงกับประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งคือใช้คำว่าแทนที่ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นคำที่ไม่เหมาะสมดีขึ้น หรือท่านรัฐมนตรีจะคำว่าแทนที่จะเขียนไว้เช่นนี้ก็ได้ว่า "บรรดาคดีหรือกิจการหรือการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งกรมรถไฟเป็นคู่ความหรือเข้าเกี่ยวข้องในฐานะใด ๆ ที่ค้างอยู่ในชั้นใดก็ตาม สอบสวน พิจารณา หรือยังดำเนินคดีนั้น ให้กรมรถไฟพ้นจากการเป็นคู่ความหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้น ๆ เสีย และให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเข้าเป็นคู่ความหรือเข้าเป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้น ๆ ต่อไป" ถ้าเช่นนี้แล้วปัญหาที่ข้าพเจ้าว่าก็จะไม่มีทั้งนี้ก็แล้วแต่คณะกรรมาธิการโปรดพิจารณาจะเอาอย่างไร คือว่าจะใช้ "แทนที่" ดีหรือจะใช้อย่างที่ข้าพเจ้ากล่าวเมื่อกี้นี้ แต่ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้เปรยปัญหาอะไร แต่ขอความปรองดองกรรมาธิการ

CIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1411

๑๕.๑๑ น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : เหตุที่กรรมาธิการได้ตัดความใน มาตรา ๑๓ ทวิขึ้นมาบัญญัติเป็นมาตรา ๑๓ ทวิก็เพราะว่าเรื่องเกี่ยวโยงกันมาตั้งแต่มาตรา ๑๐ ในมาตรา ๑๐ ได้พูดถึงการโอนสินทรัพย์คือเกี่ยวกับทรัพย์สินเรื่องเงินทอง จะแยกมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ ให้อยู่ห่างกันจนเหลือเกินก็ดูไม่เหมาะ–สม แล้วส่วนมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ นั้นแยกกันไม่ได้ที่เดียว จึงเห็นว่าเมื่อมาตรา ๑๓ พูดถึงเรื่องทรัพย์สินของกรรมการไฟย่อมไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับดีแล้ว ก่อนจะขึ้นมาตรา ๑๔ ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิและหน้าที่ในตอนนี้จึงได้เติมมาตรา ๑๓ ทวิ ซึ่งคณะกรรมาธิการก็ไม่เห็นจะเสียความอะไร จริงอยู่จะบัญญัติไว้เป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๐ ทวิก็เขียนได้ แต่ว่าความจริงมาตรา ๑๐ ทวิพูดถึงสินทรัพย์ไม่ใช่ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นเรื่องสินทรัพย์รวมทั้งทรัพย์สินด้วย คำเหล่านี้ในภาษากฎหมายจะเห็นได้ว่าชัดเจนดี คือคำว่า "สินทรัพย์" ในภาษากฎหมายเรียกว่า " Assets " คำว่า "หนี้สิน" เรียกว่า "Liabilities", ถ้าคำว่า "ทรัพย์สิน" และหนี้สินทรัพย์ "หนี้สิน" รวมกันเรียกว่า "Property" เพราะฉะนั้นถ้าจะดูถึงมาตรา ๑๐ แล้ว มาตรา ๑๐ พูดถึงทรัพย์สินดูเข้าที่ที่ดี แต่ถ้าพูดถึงสินทรัพย์แล้วไม่กลมกลืนกัน เอาไว้ในมาตรา ๑๓ ทวิก็ไม่น่าจะเสียความอะไร ส่วนมาตรา ๑๐ ที่ใช้ในมาตรา ๑๓ ทวิ กรรมาธิการได้ปรึกษากันเมื่อคืนนี้แล้ว ก็มีความเห็นว่า การที่ต้องบัญญัติว่าให้กรรมการไฟพ้นจากภาวะในการเป็นคู่ความนั้นเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะว่ากฎหมายฉบับนี้จะออกมาโดยลำพังโดยปราศจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวกับการรถไฟนั้นหาได้ไม่ และเป็นที่หวังว่าจะออกพร้อมกันดังที่รัฐบาลได้รับรองเอาไว้ เพราะฉะนั้นกรรมการไฟจะได้ใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม กรรมการไฟก็เหมือนคนตาย เพื่อประโยชน์แห่งคดี ศาลจะดำเนินคดีไม่ได้นอกจากจะต้องมีคนมาขอร้องเป็นคู่ความแทน มาตรานี้จึงบัญญัติไว้เพื่อไม่ให้มีวิธีการอย่างอื่น เพียงขอให้เขาเป็นคู่ความเท่านั้นเอง ส่วนคำที่ว่า "แทนกรรมการไฟ" ตามความมุ่งหมายของกรรมาธิการยังมองไม่เห็นว่าจะเป็นฐานะตัวแทนอย่างไรได้

Legislative Institutional Repository of Thailand

แต่ว่าเมื่อท่านตั้งข้อสังเกตไว้เช่นนี้ กรรมาธิการก็เห็นว่าเมื่อมีกฎหมายสงวนเกี่ยวกับข้อยกเว้นกฎหมาย กรรมาธิการก็จะร่วมอนุโลมตามเกี่ยวกับการสงวนนั้นจึงขออนุมัติแก้ไขคำว่า แทนกรมรถไฟ บรรทัดที่ ๔ เป็น แทนที่ ถ้าท่านผู้มีปรารภอย่างใดกรรมาธิการก็ยินดีแก้ไขอย่างนั้น

๑๕.๑๕ น.

นายสาโรช ศิริโยธิน : ข้าพเจ้าได้เรียนกรรมาธิการแล้วหลายเรื่องด้วยกัน มี ๒ ทาง ที่จะเขียนประโยคให้ชัดเจนขึ้นว่า แทนที่ คำว่าแทนนี่ก็หมายความต่อการดำเนินการตามกฎหมายแห่ง ซึ่งข้อความนี้ก็ตกไปเสียแล้ว หากเป็นการดีแล้ว ส่วนที่ว่ามาตรา ๑๓ ทวิวรรค ๒ จะอยู่ที่นี่ไม่ทราบจะไปเป็นมาตรา ๑๐ ทวินี้ จะอยู่ที่ไหนข้าพเจ้าเข้าใจกับท่านเหมือนกัน แต่ว่าเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่เขียนให้กระชับความมากขึ้นนี้เป็นการอธิบายมาตรา ๑๐ ก่อนที่จะมาเข้าสู่ข้อนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าจำเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๐ จะกระชับกว่า แต่ไม่ขัดข้องแต่กรรมาธิการข้าพเจ้าไม่ว่าอะไร

หม่อมราชวงศ์ประกอบกิจการ กรรมาธิการ : กรรมาธิการยังคงมีความเห็นตามเดิม แต่ยอมไม่เป็นเรื่องของกรรมาธิการร่วมกัน

๑๕.๑๖ น.

นายสาโรช ศิริโยธิน : ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าไม่เป็นจำเป็นต้องเขียนมาตรา ๑๓ ทวิ มาตรา ๑๓ ทวินอกจากจะเขียนว่า การงานเก่า ๆ ของกรมรถไฟมีอะไรกันอยู่ก็ให้ตกเป็นการงานของ/ที่ไหน เราจำนวน ๕ ปีนี้ มาตรา ๑๔ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ บรรดาที่กฎหมายได้ไว้แก่กรมรถไฟ กรมรถไฟมีสิทธิอย่างไรแก่ใคร เพราะกรมรถไฟถูกโอนการรถไฟเข้ามาแล้วก็ไม่มีเจ้าของ ไม่มีผู้ใดจะฟ้องเรียกร้องเรียนยาว ๆ เป็นข้าพเจ้านั่งอยู่ข้าง ๆ บอกว่าเขียนยาว ๆ ดีกว่า

CIRT Chulalongkorn University Institutional Repository of Thailand

เพราะว่ามาตรา ๑๙ บอกชัดว่าการรถไฟจะรับสิทธิต่าง ๆ ไม่จำเป็นจะเขียนชัดเจนอย่างนี้ให้มากเปล่า ๆ

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าจะขอเรียนให้สมาชิกที่อภิปรายเมื่อตี้ทราบว่ามาตรานี้เกิดจากข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าขอให้คณะกรรมาธิการเดิมเข้าไป เพราะข้าพเจ้ากลัวว่าความอยู่ ๒ เรื่องเป็นจำเลยของกรมรถไฟ ถ้าไม่มีมาตรานี้ข้าพเจ้าชนะตามสบายเหลือเกิน ท่านสมาชิกโปรดนึกว่าเมื่อกรมรถไฟได้ถูกยุบเลิกไปโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมแล้ว ก็เท่ากับกรมรถไฟตาย ขอท่านได้โปรดบังคับตามธรรมดาตาย มรดกของเขาตกเป็นของทายาทจะโดยชอบธรรมหรือตามพินัยกรรม ตามกฎหมายสิทธิของผู้ตายนั้นก็ย่อมโอนไปยังผู้รับมรดก ข้าพเจ้าขอให้ท่านนึกง่าย ๆ สมมติท่านเป็นผู้รับมรดกของคนตายผู้หนึ่ง อยู่ดี ๆ ท่านว่าความได้ไหม ข้าพเจ้าขึ้นศาลร้องขอเป็นผู้ความในเรื่องนี้ก็ไม่เป็นอันกัน ถ้าไม่มีมาตราสี่การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องขึ้นศาลร้องขอเป็นผู้ความ จะต้องแต่งทนายใหม่ บางทีไม่ทันการสมมติว่าสิวันหนึ่งจะขาดอายุ อุทธรณ์ฎีกาไม่ได้ กิจการรถไฟจะต้องได้รับความเสียหายมากเท่าจะว่าจะต้องยอมจากเป็นผู้ความเสียเลยเพราะเหตุกฎหมายยอกไปดังมีตัวอย่างอยู่คนหนึ่งแล้วในเรื่องกรมเจ้าท่าสังข้างที่ยุบมาจากกรม กฎหมายใช้บังคับมาแล้ว ๔ วัน ภายใน ๔ วันนั้นกรมเจ้าท่าสังข้างที่ยุบมาไว้ กฎหมายบังคับแล้ว ๔ วัน สมควรจะเป็นการเหมาะสมด้วยเพราะเหตุนี้เพื่อความรอบคอบ เพื่อประโยชน์ของการรถไฟ ข้าพเจ้าจึงได้ขอให้ท่านสมาชิกได้โปรดร้องขอเข้าไปเป็นผู้ความ และแต่งทนายแต่งไว้แล้วก็ให้เป็นไปตามสายระเบียบเป็นธรรมดาแห่งประเทศไทย มิฉะนั้นแล้วจะต้องร้องขอเป็นผู้ความเสียเวลาอีก

พระยาปรีดานฤเบศร์ : ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสมาชิกที่ได้อภิปรายมาแล้วสำหรับบุคคลธรรมดาโดยแน่นอนทีเดียว แต่ในเรื่องนี้ไม่ใช่เช่นอย่างนั้น เราจะมาเทียบกันดูว่าอย่างไร เช่นว่ากรมรถไฟและเราอยากจะฟ้องเป็นของเอกชนคนหนึ่งเขาก็ตาย ยังมีทายาทอยู่ตามกฎหมายแล้วจะดูอย่างไรก็ไม่ได้ และการรถไฟนั้นเป็นเทน

LIRT Legislative Information Repository of Thailand

ที่นี้เมื่อมีการรถไฟขึ้นมาแทนโดยมาตรา ๑๔ นี้บอกว่าการรถไฟที่ขึ้นมาแทนนี้แหละจะเป็นผู้รับสิทธิต่าง ๆ ของกรมรถไฟที่มีอยู่แต่ก่อนนี้เท่านั้น–ยังไม่พอยังมีอีกหรือ ที่ว่าถ้าหากว่าจะมีคดีค้างอยู่นั้นและเกิดมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมเลิกกรมรถไฟไปฉบับนี้แทนขึ้นมันจะเป็นไปได้หรือ ข้าพเจ้าไม่ได้ทราบว่าการรถไฟจะยุบ และการพิจารณาในศาลนั้นคือการรถไฟที่เปลี่ยนจากกรมรถไฟเป็นการรถไฟโดยมาตรา ๑๔ นี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นจำเป็นเลย เห็นมาตรา ๑๔ นี้ไว้ได้ดีแล้ว เถียงกันยืดยาวก็ไม่มีประโยชน์ เพราะมีศาลถึง ๓ ศาล บางทีศาลนี้เห็นอย่างนั้น อีกศาลหนึ่งเห็นอย่างนี้ อย่าเถียงกันยาวเลย ขอให้ประธานมีคำสั่งลงมติกันดีกว่า

๑๖.๒๑ น.

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ท่านสมาชิกท่านขอให้ลงมติ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าการลงมติเป็นข้อสำคัญมาก เพราะฉะนั้นสมาชิกอาจจะเข้าใจผิดไปได้ คือที่ท่านสมาชิกกล่าวว่าผลของมาตรา ๑๔ นี้เป็นการเขียนพอแล้วที่ไม่ต้องบัญญัติมาตรา ๑๓ หวิเลย แต่ว่าขอให้ท่านโปรดอ่านมาตรา ๑๔ ซึ่งมีว่าให้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับสิทธิหน้าที่ต่าง ๆ บรรดาที่กฎหมายได้ไว้แก่กรมรถไฟ แต่ไม่มีกฎหมายบทใดเลยที่มีบัญญัติว่าบรรดาคดีของกรมรถไฟนั้นให้แก่การรถไฟ เขาใช้คำว่า บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้แก่กรมรถไฟ ข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างว่าในขณะนี้มีกฎหมายบัญญัติคือกฎหมายว่าด้วยการรถไฟและทางหลวง พ.ศ.๒๔๖๔ บัญญัติว่าให้การรถไฟมีสิทธิจะเข้าต่อสู้คดีต่อสู้ในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินของกรมรถไฟไม่ได้ เช่นนี้มาตรา ๑๔ มีผล คือว่ากรมรถไฟมีสิทธิที่จะปกครองทรัพย์สินใดเพื่อจะให้ดูความต่อสู้ไม่ได้ การรถไฟก็ได้สิทธิมา ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่เรื่องคดีความไม่มีกฎหมายบัญญัติ เพราะเหตุนี้กรรมาธิการเขียนมาตรา ๑๓ หวิขึ้นมาเป็นมาตรสมควร คือว่าบุคคลธรรมดาที่เป็นคู่ความคนนั้น เมื่อคนนั้นตายลงไป ทายาทก็เป็นผู้รับมรดกแทน กฎหมายต้องเขียนไว้ว่าคดีเช่นนี้ให้ทายาทมีสิทธิมาแทนที่ได้ จำเป็นจะต้องเขียนไว้

Legislative Institutional Repository of Thailand

ก็ถ้าท่านจะอาศัยเหตุผลดังที่ท่านสมาชิกกล่าวเมื่อกี้นี้แล้ว กฎหมายนี้ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเขียน เพราะเขามีผู้แทนอยู่แล้วมีผู้รับมรดกอยู่แล้วก็จำต้องเขียนไว้ แต่คดีในโรงศาลมีโจทก์ มีจำเลย ถ้ากฎหมายไม่เขียนแล้วจะเปลี่ยนตัวกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเป็นการจำเป็นแล้วที่กรรมาธิการได้บัญญัติมาตรานี้ไว้ก็เป็นการถูกต้องแล้ว

พระนิตินัยประสาน : กระผมขอแก้ตรงนี้อีกหน่อยเถอะครับ คือว่ามาตรา ๑๓ ทวิ บรรทัดที่ ๓ ที่ว่า "ให้การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นผู้ความหรือผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้น ๆ แล้วแต่กรณีแทนที่กรมรถไฟ" คือผมเห็นว่าคำนี้ยังไม่เหมาะสม ผมเห็นว่า "แทนที่กรมรถไฟ" ควรจะมาต่อกับคำว่า "ในฐานะนั้น ๆ แทนที่กรมรถไฟแล้วแต่กรณี" คืออ่านได้ความว่าอย่างนี้ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ความหรือผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้น ๆ แทนที่กรมรถไฟแล้วแต่กรณี" เป็นเช่นนี้ท่านกรรมาธิการจะเห็นเป็นอย่างไร

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : คือคำว่า "แล้วแต่กรณี"ต้องอยู่ใกล้ที่สุดกับคำนั้นที่ประกอบ ถ้าเราเขียนว่าเป็นผู้ความหรือผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้นๆ ก็ให้เป็นผู้ความหรือมิฉนั้นก็เป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะนั้น ๆ แล้วแต่กรณี คือหมายความว่าจะต้องเป็นผู้ความหรือมิฉนั้นก็เป็นผู้เกี่ยวข้อง ถ้าจะแยกให้ห่าง คือเอาคำว่า "แล้วแต่กรณี"ไปไว้ข้างหลังแล้ว มันก็จะคล้าย ๆ กับว่าจะไปประกอบกับคำว่า "รถไฟ" ซึ่งถ้ากรมรถไฟ กรมทะเบียนที่ดินแล้วแต่กรณี วิธีเขียนกฎหมาย ถ้าเขียนเช่นนั้นแล้วเราจะต้องให้ใกล้ที่สุดที่จะใกล้ได้

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าต่อไป

พระยาสารีกพงศ์ธรรมพิลาส : กระผมเข้าใจว่า จะพูดถึงข้ออื่นได้ เงียบเสียงไปเฉย ๆ สำหรับข้อนี้แล้ว

ประธานวุฒิสภา : คือข้อ ๑๓ ไม่มีใครติดใจ ก็เป็นอันว่าผ่านไป มีแก้อยู่ข้อเดียว คือเติมคำว่า "ที่" กรรมาธิการยอมแล้ว ที่นี้ในข้ออื่น กรรมาธิการก็ไม่ติดใจที่จะยืนยัน ข้าพเจ้าคิดว่าผ่านไปถ้าต่อไปก็คุณอภิปราย

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

พระยาสาริกพงศ์ธรรมพิจาศ.* ถ้าอย่างนั้น กระผมขอย้อนหลังไปพูดอีกนิด คือ กระผมไม่ได้แปรญัตติไว้หรอก แต่เมื่อกี้นี้ท่านกรรมาธิการผู้หนึ่ง ได้พูดถึงคำว่า สินทรัพย์ กระผมอยากจะขอเรียนท่านว่าสมควรที่จะพิจารณาหรือไม่ ที่จะแก้ให้เป็น ทรัพย์สิน เพราะคำนี้กฎหมายแพ่งไม่มีเลย มีแต่สองคำเท่านั้น คือ ทรัพย์ แปลว่าวัตถุมีรูปร่าง และ...

ประธานวุฒิสภา.* ไม่ใช่ นี่เรากำลังพิจารณามาตรา ๑๓ ทวิ

พระยาสาริกพงศ์ธรรมพิจาศ.* เมื่อกี้นี้ กรรมาธิการพูดรวบหมด ข้าพเจ้าทักไม่ทัน

ประธานวุฒิสภา.* เลยมาแล้ว ถ้าจะพูดมาตรา ๑๓ ทวิแล้วละก็พูดได้ แต่มาตรา ๙ นี่ขอเสียทีเถิด เพราะเลยมาแล้ว

ทำการแทนเลขาธิการวุฒิสภา.* มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔ ทวิ

พลตรี พระอุดมโยธาธิบุตร.* มาตรา ๑๔ ทวิ ข้าพเจ้าขอประทานถามนิดเดียว คือในวรรคที่ ๒ " เพื่อประโยชน์แห่งการนำพระราชบัญญัติและกฎข้อบังคับนี้ดังกล่าวในวรรคก่อนมาใช้บังคับต่อไป ให้อ่านคำบางคำในพระราชบัญญัติและกฎข้อบังคับนั้น ดังต่อไปนี้

คำว่า "กรมรถไฟแผ่นดิน " ให้อ่านว่า "การรถไฟแห่งประเทศไทย"

คำว่า "ผู้บัญชาการรถไฟแผ่นดิน" และคำว่า "อธิบดีกรมรถไฟ" ให้อ่านว่า "ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย" ข้าพเจ้าเองก็ไม่ใช่นักกฎหมาย ไม่รู้เรื่องกฎหมายจริงๆ แต่พอจะรู้ศัพท์แสงสามัญธรรมดา เมื่อเช่นนี้แล้วจะแก้เสียไม่ได้หรือว่า คำว่าผู้บัญชาการรถไฟไม่น่าจะแก้เลยเกรงว่าอ่านจริงแล้ว กลับให้อ่านว่าผู้ว่าการรถไฟ ตัวอย่างหนังสือสัญญาต่าง ๆ อยู่อย่างนี้แล้ว ทำไมจะต้องให้อ่านเป็นอย่างอื่น ขอตามหน่อยเถิด สั้น ๆ ง่าย ๆ

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ).* พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔ เพราะเหตุว่าถ้าเราไม่มีมาตรานี้แล้ว ก็จะกลายเป็นว่าพระราชบัญญัตินี้ขัดแย้งกับกฎหมายฉบับนี้ เป็นความจำเป็นเบื้องต้นว่าจะต้องให้ร้อยพันให้นำมาใช้โดยอนุโลม แต่การที่ท่านนักท้วงนั้น ท่าน

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

ทักท้วงตามภาษาศาสตร์มากกว่า เพราะคำหนึ่งให้อ่านเป็นอีกคำหนึ่ง ฟังดูมันขัดเขินจริง แต่ตัวอย่างอย่างนี้มีเยอะแยะ ดังข้าพเจ้าจะ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ยกตัวอย่างกฎหมายอังกฤษได้กล่าวว่า ถ้อยบัญญัติให้ตีความกฎหมายคำว่า "ผู้ชาย" ให้อ่านว่า "ผู้หญิง" ก็มี นี่เป็นเรื่องสมมติกันทั้งนั้น คือว่ามีคำเช่นนั้นอยู่แล้ว ให้สมมติเสียว่าเป็นคำนี้ ไม่ใช่ว่าให้ขึ้นภาษาศาสตร์ แต่ว่าในข้อสำคัญ คือพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ใช่บัญญัติแก้ไข เป็นแต่ให้นำมาใช้.

๗.

พลตรี พระอุดมโยธาธิบุตร : เข้าใจขึ้นมากแล้ว แต่ยังไม่หมด คือว่าที่กรรมาธิการบอกว่าเช่นนั้น หมายความว่าไม่ใช้ในรูปประกาศของกฎหมายแก้ไขไม่ได้ เพราะข้าพเจ้าไม่ใช่นักกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดีเมื่อเป็นคำพูดธรรมดามากก็ทำได้ ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าขอแปลข้อที่ว่า ผู้บัญชาการรถไฟที่มีป้ายที่หน้าห้องอธิบดี ที่นี้ผู้บัญชาการรถไฟ แต่ไปหาผู้บัญชาการนี่เห็นว่าขัดกันอยู่แล้ว ที่นี้ข้าพเจ้าว่าในแง่ภาษาธรรมดา ข้าพเจ้าไม่ได้เถียงภาษากฎหมายกับท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้จริง ๆ ข้าพเจ้ารับสารภาพเช่นนี้ แต่รู้สึกว่ามันฝืนความรู้สึกนิดหน่อย เพราะฉะนั้นขอประทานให้ว่างหน่อยที่กรรมาธิการได้แก้ไข.

พระยาอรรถการีย์นิกรมมนตรี กรรมาธิการ : คำที่เขียนอย่างหนึ่ง ให้อ่านอย่างหนึ่ง บางทีเป็นภาษากฎหมายโดยเฉพาะ ที่จะเขียนให้อ่านตรงเสมอไปเป็นการจะทำไม่ได้ ขอยกตัวอย่างเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ เมื่อก่อนเราเรียกว่ากฎเสนาบดี ต่อมาเราเปลี่ยนเป็นกฎกระทรวง "เสนาบดี" เดี๋ยวนี้เราเรียกว่า "รัฐมนตรี" ถ้าจะไปแก้ไขให้ใช้อักษรศาสตร์ คือให้ตรงกับพระราชบัญญัติแล้วแก้ไม่ไหว ต้องแก้ทุกพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นจึงมีกฎหมายย่อ ๆ ออกมาฉบับหนึ่งบอกว่า ต่อไปคำว่า "เสนาบดี" ให้อ่านว่า "รัฐมนตรี" "กฎเสนาบดี" ให้อ่านว่า "กฎกระทรวง" อย่างนี้เป็นศัพท์บัญญัติกฎหมายซึ่งใช้มานานแล้ว หวังว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคงจะเข้าใจดี.

หัวการแทนเลขชื่อ การรัฐสภา : มาตรา ๑๔ ทวิ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๕.๓๒ น.

๗.

พลตรีพระอุดมนิยชาธิยุต : ขอถามหน่อย คือในมาตรา ๑๔ ซึ่งมีความอยู่ ๒ วรรค วรรคแรกมีความว่า "ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้" วรรคที่ ๒ "และเพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานยื่นก็ได้"

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

คือที่กรรมาธิการเพิ่มมาตรานี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าในเบื้องต้นกล่าวว่า มีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ที่นี้ในวรรค ๒ ให้มาชี้แจงแสดงเหตุผลได้ คือเข้ามาชี้แจงว่าด้วยกรณีที่ทำงานกันอยู่เมื่อข้องใจให้เขามาชี้แจงเขาก็มาชี้แจงตามความต้องการหรือตามแนวทางของเขา ที่นี้เท่ารัฐมนตรีไม่ได้เห็นด้วยอยากจะแก้บ้าง หรือเห็นว่าตรงนั้นไม่เหมาะตรงนี้ไม่เหมาะ ก็ทำไม่ได้ วรรค ๒ ไม่ให้ทำให้มาแจ้งเฉย ๆ ก็ทำไม่ได้ เมื่อทำไม่ได้จริง ๆ ตามตัวหนังสือในวรรค ๒ การที่เรียกมาชี้แจงก็ไม่เกิดประโยชน์ ข้าพเจ้าจึงขอประทานความแจ่มแจ้งให้มากกว่านี้

พลตรีประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : กรณีที่จะตอบคำถามท่านสมาชิกผู้มีเกียรติโดยตรง กรรมาธิการขอชี้แจงสักเล็กน้อยว่าตามร่างเดิมที่เสนอต่อสภานี้ก็ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วน จะเห็นว่าเป็นการให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะให้ก้าวก่ายกิจการรถไฟอย่างมากหลายเหลือเกิน แต่โดยเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ และเชื่อว่าความประสงค์ของสภานี้ด้วยที่จะให้รัฐมนตรีเป็นเพียงผู้กำกับการรถไฟเท่านั้น ไม่ใช่ไปลงมือดำเนินการเอง ถ้าให้รัฐมนตรีนักการเมืองไปดำเนินกิจการรถไฟเอง จะโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม กิจการรถไฟก็ไม่เป็นเอกเทศ จะเป็นไปตามรัฐมนตรีหรือพรรคการเมืองมากกว่าแล้วจะเกิดเรื่องยุ่ง คณะกรรมาธิการจึงได้แก้ไขไม่ให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะไปเรียกเอาตัวประธานกรรมการตัวกรรมการหรือผู้ว่าการมาซักไซ้ไล่เลียง คงให้อำนาจที่จะสั่งให้การรถไฟทั้งหลายนี้ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลให้มาชี้แจง หมายความว่าการชี้แจงนี้ให้ทำเป็นหนังสือบอกว่ามีข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ความเห็นเป็นอย่างไร แล้วร้องเรียนมา ถ้าไม่ให้อำนาจรัฐมนตรีไปก้าวก่ายแล้ว การรถไฟก็จะไม่เป็นอิสสระ คณะกรรมการเมื่อใช้ไม่ได้ก็ยกเลิกถอนกันไปตั้งกันใหม่กันไปตามเรื่อง ทั้งนี้เป็นเจตนาของกรรมาธิการไม่ให้รัฐมนตรีไปสอดไปเกี่ยวโยงคงเป็นแต่ผู้ควบคุมกิจการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

พล.ต.พระอุดมโยธาธิบดี : ที่กรรมาธิการชี้แจงนั้นเข้าใจอยู่ ที่นี้มีอีกอันหนึ่งอย่าลืมว่ารถไฟนั้นกรมใหญ่มาก มีทุนมากและมีคนมาก มีคนคิดตอทุก ๆ ฝ่ายมาก

Legislative Institutional Repository of Thailand

มายเหลือเกิน การที่จะให้เรียกเขามาสอบสวนและจะให้ถามตามที่กรรมาธิการเขียนนี้ เรียกได้เสมอตามที่เขียนมา แต่ว่าเรียกแล้วอยากจะแก้อะไรนิดหน่อยก็ทำไม่ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะว่ากรรมาธิการบอกว่าทำไม่ได้ ทำไม่ได้เลย เมื่อทำไม่ได้เลยก็อยู่ของเดิมก็เสียดีกว่า เมื่อเรียกแล้วและถ้ามีอะไร เขาขึ้นไปมาตรานี้ กรรมาธิการก็ไม่มีอะไรทำได้เลย จึงขอความกระจ่างอีกครั้งหนึ่ง

15.37 น.

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : ที่ท่านสมาชิกเข้าใจอย่างนั้นดูเป็น ๆ ก็น่าจะเป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าอยากจะขอเรียนว่าการที่กรมรถไฟออกไปเป็นกรมเอกเทศ คือ เราจะไม่เรียกว่าเป็นอิสระ เพราะไม่หมดจากรัฐบาลไปเทียบเคียง เราขอให้สมาชิกเข้าใจอย่างนี้ว่ากรมรถไฟเปรียบประหนึ่ง เป็นรูปบริษัทแต่ผิดกับบริษัทธรรมดาอยู่หน่อย คือว่ารัฐบาลเป็นผู้ควบคุมทั้งหมด ไม่มีคนอื่นเข้ามา เพราะฉะนั้นรัฐบาลมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ถือหุ้น มีสิทธิตั้งกรรมการของบริษัทเช่นเดียวกัน แต่ที่นี้ถ้าเราบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ว่ารัฐบาลเชิญการรถไฟมาชี้แจงได้ คือเราไม่ใช้ผู้ให้รัฐบาลมาเกี่ยวข้อง ท่านสมาชิกคงจะเห็นด้วยว่างานที่เหลวและอยู่ในขณะนี้เป็นก้วยการเมืองเข้าไปแทรกแซงการประจำ อันนี้เรายอมรับกันแล้ว พราะฉะนั้นไหน ๆ รถไฟจะเป็นอิสระจะให้เอกเทศเช่นนี้แล้ว เราก็มีการให้อิสระเป็นส่วนใหญ่ แต่ที่สมาชิกเป็นห่วงว่าเมื่อรัฐบาลได้ตั้งองค์การรถไฟมาชี้แจงแล้ว เมื่อชี้แจงแล้วเขาไม่ทำก็ปล่อยไม่ใช่อย่างนั้นทีเดียว คือว่าถ้าเราคิดว่าเหมือนกับที่ผมเรียนว่าเมื่อยอมอย่างบริษัท รัฐบาลก็ย่อมมีอำนาจทั้งหมด ไม่ใช่โดยบางบริษัทอาจมีที่จะเอาไปขายในตลาดไม่ได้ทั้งหมด อาจใช้กรรมการก็ได้ เพราะฉะนั้นมีเรื่องอะไรก็ยกกรรมการเขา ถ้าทำอย่างที่สมาชิกว่าแล้ว เรียกมาแล้วยังแก้ไขไม่ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ก็เท่ากับรัฐมนตรีคมนาคมไปยุ่งกับงานของการรถไฟ ข้อนี้ก็เลยยุ่งกันใหญ่ กรรมการก็สั่งอย่างหนึ่ง รัฐมนตรีก็เรียกไปสั่งอย่างหนึ่ง ที่นี้การเมืองก็เข้าไปยุ่งอย่างที่เราเห็นอยู่เดี๋ยวนี้ เพราะฉะนั้นเราตัดอันนั้นเสีย แต่มาได้ทางเดียวทางคณะกรรมการ ถ้าแก้ไม่พอใจ คณะรัฐมนตรีจะไม่พอใจอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม เมื่อเขามาชี้แจงไม่พอใจก็เรียกประธานกรรมการมาหรือกรรมการมาเสนอ มาชี้แจงว่าควรจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วถ้ากรรมการไม่ทำตามก็เห็นว่าไม่ถูกก็ถอดกรรมการตั้งกรรมการใหม่ก็ได้ แต่อย่าริอ่านอย่าเอามือไปจิ้มงานชิ้นเค้าของเขา ที่จิ้มกันเดี๋ยวนี้ที่เกือดร้อนอยู่เดี๋ยวนี้เราจึงตัดอันนี้ออกเสีย ไม่ให้ไม่ให้ทางการเมืองไปยุ่ง ถึงจะยุ่งก็ไม่ใช่ "ไดเรคท์" ให้เป็น "อินไดเรคท์" อย่าให้ไปตรง เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงตัดออกเสีย คือให้ชี้แจงให้เข้าใจได้แต่อย่าให้เอามือไปยุ่งแทรกแทรงที่โน่น ที่นี้ถ้าจะพูดกันไปพูดถึงกรรมการของงาน ถ้ายุ่งเช่นนั้นถ้าท่านเป็นผู้ว่าการรถไฟเอง ท่านจะปวดหัว ประเดี๋ยวประธานกรรมการว่าอย่างนี้ แล้วรัฐมนตรีเรียกไปชี้แจงจะเอาอย่างนั้น ก็จะเดือดร้อนงานจะเสียไป เพราะฉะนั้นเราร่างอย่างนี้ให้มาทางเดียว คือไม่ใช่บังคับบัญชากันไม่ได้ บังคับได้

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้าพเจ้าข้องใจมาตรา 18 คือมาตรา 18 เดิมนั้น

ประธานวุฒิสภา : นี่มาตรา 19

นายบรรจง ศรีจรูญ : มาตรา 18 ข้าพเจ้าข้องใจ เมื่อกี้ข้าพเจ้ายกมือท่านประธานไม่เห็น มาตรา 18 ข้าพเจ้าจะพูดได้ไหม

ประธานวุฒิสภา : มาตรา 18 ผ่านไปแล้ว ท่านจะติดใจอะไร

นายบรรจง ศรีจรูญ : ติดใจข้อที่กรรมาธิการแก้ไข

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าเสียใจไม่เห็นท่านที่ยกมือถึงมาตรา 18 แต่ว่ามีหลายคน ๆ กัน ข้าพเจ้าอาจจะเผลอก็ได้ ท่านอาจจะยกมือก็ได้ เพราะฉะนั้นท่านจะถามกรรมาธิการก็เชิญ เพราะอยู่คน ๆ กัน

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้อที่ข้าพเจ้าข้องใจเติมหน้าที่การให้ความเห็นชอบนั้นเป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการถูกต้องอยู่แล้ว รัฐมนตรีเพราะว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะเป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบการเงิน แต่คณะกรรมาธิการได้มาแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการหมุมหยิมเกินไปซึ่งจะมามอบการนี้ให้แก่คณะรัฐมนตรี เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็รับผิดชอบร่วมกันกับคณะรัฐมนตรีอยู่แล้ว การที่จะมอบอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดำเนินการนี้ไปซึ่งก็ไม่ใหญ่โตอะไรหนักหนา ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเป็นไปตามร่างเดิมก็จะเป็นการดีมาก ดังนั้นขอคำชี้แจงจากกรรมาธิการด้วย

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : โดยเหตุที่การรถไฟแห่งประเทศไทยเกี่ยวด้วยเงินทองมาก เราจะเห็นได้ว่าวันหนึ่ง ๆ รถไฟได้เงินเข้าธนาคารไม่ใช่นับเป็นจำนวนร้อยบาทพันบาทแต่นับเป็นจำนวนแสนจำนวนล้านก็มี เพราะฉะนั้นการที่จะให้อยู่ในความวินิจฉัยของบุคคลคนเดียวแม้อยู่ในฐานะอันสูงสุดถึงเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็ตาม กรรมาธิการเห็นว่าที่หนักใจเหมือนกันและเราทราบไม่ได้ว่าในเวลาใดเวลาหนึ่งอาจจะมีข้อครหาขึ้นเกิดขึ้นเช่นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยหนึ่งสมัยใดไปเกิดเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารอะไรธนาคารหนึ่งเข้าแล้วก็บังเอิญเงินนั้น ๆ ที่เคยฝากอยู่ในธนาคาร ก. ก็ถูกสั่งไปฝากธนาคาร ข.ซึ่งธนาคารนั้นอาจไม่เห็นชอบและธนาคารนี้ก็เห็นชอบซึ่งจะเกิดเรื่องได้ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงเห็นว่าเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติมากกว่าในการที่จะมอบหมายเรื่องนี้ให้อยู่ในความวินิจฉัยของคนหมู่มากคือคณะรัฐมนตรีซึ่งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนทั้งหมด ๑๕ – ๒๐ คน รวมทั้งนายกรัฐมนตรีด้วยเช่นนี้เป็นการรับผิดชอบร่วมกันทำให้มั่นแฟ้นขึ้นอีกชั้นหนึ่ง

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้าพเจ้าได้ฟังจากกรรมาธิการแล้วก็เห็นว่าท่าน

เป็นห่วงใยในเรื่องความมั่น

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

เป็นห่วงเป็นใยในเรื่องการเงิน แต่อย่างไรก็ตามในบรรดานี้ก็มีอยู่แล้วการที่รัฐมนตรีจะเห็นชอบนั้นก็ต้องเห็นชอบไปตามระเบียบของคณะกรรมการ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

LIBT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่ว่าในเรื่องนี้ผู้ว่าการฯ ในระยะเริ่มแรกนั้นยังไม่ได้ระยะที่ผู้ว่าการท้องถิ่นโดยชอบ
ตามกฎหมายนี้ ไม่มี กรรมการจะตั้งผู้ว่าการอย่างไรได้ เมื่อยังไม่ได้ตรากฎ ข้าพเจ้า
เข้าใจว่าผู้ร่างกฎหมายนี้คงจะว่ากรรมการจะต้องมีขึ้นในเมื่อได้ตรากฎหมายขึ้นแล้ว ในระยะ
เวลาเช่นนี้ไม่ใช่ระหว่างที่ผู้ว่าการยังไม่มีให้มีว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายที่
กรรมการจะมีขึ้นก่อนได้ตรากฎหมายขึ้นบังคับเท่านั้น ถ้าเช่นนี้แล้วยังไม่มี ข้าพเจ้า
จึงเรียนถามว่าเมื่อไรจึงจะว่าระยะที่ความเป็นประการใด

๑๔.๔๘ น.

นายเกรง ฉัตรวงศ์ กรรมาธิการ : ที่ความเข้าใจของคณะ
กรรมาธิการ ข้าพเจ้าก็ไม่ได้ฉัดกฎหมาย แต่ว่าที่เสียงกันนี้จะขอชี้แจงถึงวิธีที่เรา
เขียนอย่างนี้ก็เพื่อมาแก้ของเดิมที่ว่าคณะกรรมาธิการได้ความมุ่งหมายว่า
รัฐบาลไม่ควรจะไปตั้งผู้ว่าการ ถ้าเช่นรัฐบาลไปตั้งผู้ว่าการแล้วการเมืองเข้าไป
อยู่ในเรื่องนี้ ถ้าเรามีกันอย่างนี้เราจึงแก้ระยะบัญญัติเสียว่าให้ตั้งกรรมการ
เสียก่อน เราเข้าใจว่ากรรมการเมื่อได้ตั้งขึ้นแล้วก็มีหน้าที่ตั้งผู้ว่าการ เมื่อตั้ง
ผู้ว่าการเรียบร้อยแล้วก็ยุบกรรมการ เกิดเป็นกรรมการโดยตำแหน่งอยู่ในตัว แต่ทาง
กฎหมายจะเข้าใจอย่างนี้หรือไม่ก็ไม่ทราบ แล้วแต่ท่านที่รู้กฎหมาย ที่จะอธิบาย
ถึงเรื่องนี้ว่าวิธีการเป็นอย่างนั้นหรือเราไม่ยอมให้รัฐมนตรีไปตั้งผู้ว่าการ
คือกรรมการท้องเป็นผู้เสนอผู้ว่าการแล้วเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี แล้วคณะรัฐมนตรี
ก็ประกาศว่าเป็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเท่านั้น แต่ว่าข้าพเจ้าทางกฎหมายอย่างไรก็ไม่ทราบ
ขอเชิญท่านที่จะเรียนชี้แจงต่อไปเถิดครับ

๑๔.๕๐ น.

นายชาตรี ฤทธิเดช : ข้าพเจ้าได้รับเรียนแล้วว่าข้าพเจ้าเห็นชอบ
กับกรรมาธิการที่จะไม่ให้รัฐบาลเป็นผู้ตั้งผู้ว่าการโดยบัญญัติเสียใหม่ว่าการตั้ง
ผู้ว่าการนั้นให้กรรมการเป็นผู้ตั้ง ในข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยแต่ว่ากรรมการนั้น
จะต้องประกอบด้วยกรรมการผู้ที่ถูกแต่งตั้งกับกรรมการที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

Legislative Institutional Repository of Thailand

คือผู้ว่าการจึงจะมีสภาพเป็นกรรมการโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่นี้ในระยะเริ่มแรกจะทำอย่างไรจึงจะตั้งผู้ว่าการได้ในเมื่อกรรมการยังไม่ครบองค์ตามกฎหมาย ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าน่าจะมีบทบัญญัติแสดงไว้ว่าในระยะเริ่มแรกหรือในระหว่างว่างตัวผู้ว่าการที่ดีให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายที่คณะกรรมการจะประกอบเฉพาะผู้ที่จะแต่งตั้งเป็นเช่นนี้ปัญหาก็ไม่มี

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๑.๕๑ น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : กรรมาธิการยอมรับว่าในเรื่องจำนวนนั้นถ้ามีกรรมการไม่ครบจำนวนตามกฎหมายแล้วกรรมการประชุมไม่ได้ ข้อนี้เห็นด้วย แต่ในร่างกรรมาธิการนี้ ในเบื้องต้น ที่ขอได้โปรดสังเกตว่าคณะกรรมการนั้นประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน กรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า ๔ คน เพราะฉะนั้นเมื่ออ่านดูตามนี้แล้ว ในเบื้องต้นคณะกรรมการที่เต็มจำนวนประมาณอย่างน้อยที่สุดต้องมี ๕ คน อย่างมากไม่เกิน ๙ คน รวมทั้งประธานกรรมการ น้อยคำที่ว่ารวมทั้งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งนี้ ในทัศนะของกรรมาธิการเห็นว่าการอ่านกฎหมายประโยคนี้จะต้องอ่านเสมือนหนึ่งว่าเมื่อได้มีการตั้งผู้ว่าการแล้ว ผู้ว่าการนั้นย่อมดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการเมื่อเป็นเช่นนี้ ในเบื้องต้นที่กรรมาธิการได้ประชุมกันได้นั้นต้องมีกรรมการอย่างน้อยที่สุด ๕ คน อย่างมากไม่เกิน ๙ คน ต้องอ่านดูเสียก่อนว่าจำนวนกรรมการเหล่านี้มีผู้ว่าการเป็นคณะกรรมการด้วย ในกฎหมายมาตรานี้ไม่ได้เขียนไว้ที่ไหนเลยว่ากรรมการนั้นจะเริ่มประชุมได้ จนกว่าจะมีผู้นั้นผู้นี้หรืออีกฝ่ายหนึ่งมีกรรมการโดยตำแหน่ง เพราะฉะนั้นทางออกก็คือว่าในเบื้องต้นรัฐบาลเมื่อตั้งประธานกรรมการอีก ๔ คนเป็น ๕ คนซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุด มี ๕ คนแล้วก็ประชุมกันได้ ไม่ ๕ คนเขาไปตั้งผู้ว่าการ ก็รวมเป็น ๖ คน กรรมการอื่น ๔ คนเป็น ๙ คนด้วยกัน นี่กรรมาธิการคิดว่าแปลอย่างนี้ได้ ความจริงถ้ามีบทเฉพาะกาลอย่างที่ท่านว่า ก็ได้กระจ่างขึ้น แต่ว่ากรรมาธิการเห็นว่าไม่สู้จำเป็นนัก แต่หากว่าความเห็นแตกต่างกันก็เป็นเรื่องที่ควรปรึกษาหารือกันกรรมาธิการร่วมกัน ซึ่งคณะกรรมาธิการชุดนี้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเติม

๑๑.๑๓ น.

พระยาอรรถการียนิพนธ์ ให้ความเห็นของกรรมาธิการซึ่งกรรมาธิการเห็นว่ากรรมการรถไฟนี้ถึงแม้จะมีผู้ว่าการร่วมด้วยก็เป็นกรรมการถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าวรรค ๒ ไม่ของมาตรา ๒๑ นั้นได้บัญญัติไว้ชัดจะบัญญัติอย่างอื่นไม่ได้ว่ากรรมการนี้ประกอบด้วยรัฐมนตรีแต่งตั้งร่วมทั้งผู้ว่าการอีกคนหนึ่ง แต่ว่าจะเป็นกรรมการที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าพเจ้าก็เห็นว่าอย่างนี้ แต่โดยที่ไม่ได้แปรญัตติ ข้าพเจ้าก็เสียใจที่ไม่รู้จะทำอย่างไร

๑๕.๕๔ น.

ม.จ. ชัชชัวลิต เกษมสันต์ : เป็นธรรมดาอยู่ที่เดียวที่นักกฎหมาย ๕ คนความเห็นจะไม่ตรงกัน ผมเคยพบเสมอมา สำหรับกรณีนี้กระผมฟังกรรมาธิการอธิบายก็ไม่เห็นด้วยกับท่านเลย เพราะเหตุว่าการอ่านกฎหมายจะต้องอ่านในทางที่มีผล ถ้าอ่านในทางที่ไร้ผลก็ไม่ได้ มาตรานี้อ้างไปถึงการที่แต่งตั้งผู้ว่าการ ผู้ว่าการก็มาจากกรรมการ คือหมายความว่าผู้ว่าการ จะแต่งตั้งทีหลังก็ได้ แต่ถ้าจะอ่านอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ว่า "คณะกรรมการจะต้องรวมทั้งผู้ว่าการด้วย" ก็เป็นอย่างนั้นได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นผมอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการว่า "รวมทั้งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง" นี้ ประโยคนี้จะยกเป็นวรรค ๒ เสีย แล้วตัดคำว่า "รวมทั้ง" ออก แปลว่า " ให้ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง" แยกเสียชนิดนี้แล้ว กระผมคิดว่าจะชัดกว่า และจะเข้าใจทั้งสองฝ่าย แต่ก็แล้วแต่ท่านกรรมาธิการจะพิจารณาดูเถอะ แต่อย่าลืมว่าตัดคำว่า "รวมทั้ง" ออก

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : เสียใจที่จะห้ามอย่างท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเสนอไม่ได้ เพราะถ้าจะห้ามเช่นนั้นจะเกิดปัญหาว่า ๖ คน หรือ ๔ คน จะรวมถึงผู้ว่าการหรือไม่ เจตนาของกรรมาธิการรวมทั้งนี้เป็นคำประกอบกับคำว่า "๖ คน" แต่ความจริงจะต้องต่อติดกันไป ที่ห่างกันเช่นนี้ก็เพราะร่างเดิมห่างกัน เพราะฉะนั้นกรรมาธิการขออนุญาตสภานี้โปรดชี้ดคำว่า "๖ คน" และ "รวมทั้ง" ให้ติดกันเสีย ซึ่งเป็นเจตนาของกรรมาธิการว่าคำว่า "รวมทั้ง" ประกอบคำว่า " ๖ คน" ไม่ใช่ประกอบคำอื่น เพราะฉะนั้นขออนุญาตชี้ดคำว่า " ๖ คน " กับ คำว่า "รวมทั้ง" ให้ติดกัน เพื่อไม่ให้เกินเท่านั้น

๑๕.๕๗ น.

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าได้อ่านกฎหมายฉบับนี้ตลอดทั้งพยายามที่จะหาว่าองค์ประชุมนั้นมีเท่าไร ข้าพเจ้าก็ไม่ได้พบในที่นี้ และคิดว่ากรรมาธิการจะไปใส่ไว้ เมื่อมี

LIRT Legislative International Repository of Thailand

ข้อบังคับ จะไปใส่ว่า ~~ส่วนมาก~~ "ส่วนมาก" นั้น สำหรับในเรื่ององค์ประชุม แต่เมื่อกี้กรรมาธิการผู้มีเกียรติผู้หนึ่งชี้แจงว่าต้องมีจำนวนอย่างน้อย ๕ คนหรือ ๗ คน จึงจะเป็นองค์ประชุมนั้น เป็นจำนวนกรรมการ

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

นั่นมันเป็นจำนวนกรรมการ ข้าพเจ้าจึงไคร่จะถามว่า ถ้ากรรมการมีจำนวนทั้งประธานด้วย ๕ คน ต้อง ๕ คน หรือมิฉะนั้นจะเป็นองค์ประชุม ถ้าเป็นคี่คน กับอีก ๑คน ต้องเป็น ๗ คนอย่างนั้นหรือ ขอทราบด้วย

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ) ที่ข้าพเจ้าแถลงเมื่อกี้นี้ ข้าพเจ้าไม่ได้พูดถึงองค์ประชุม ข้าพเจ้าหมายความว่า ถ้ามีกรรมการครบตามจำนวนที่กฎหมายนี้บัญญัติแล้ว กรรมการเริ่มดำเนินการได้ ส่วนองค์ประชุมจะเท่าไรนั้นแล้วแต่มาตรา ๑๑ อนุ ๒ ซึ่งให้อำนาจกรรมการจะไปร่างข้อบังคับการประชุมอีกชั้นหนึ่ง

๑๕.๕๔ น.

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ ข้าพเจ้าอยากจะถามกรรมาธิการว่า ในมาตรา ๒๑ นี้ ว่าให้มีคณะกรรมการรถไฟขึ้นชุดหนึ่ง แต่กฎหมายนี้ยังไม่ได้ออก ก็ได้ทราบว่ารัฐบาลได้ตั้งกรรมการขึ้นแล้ว คณะกรรมาธิการได้ทราบหรือเปล่า แล้วคณะกรรมการชุดนั้นจะมีอำนาจบริหารราชการได้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือจะต้องตั้งขึ้นใหม่

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ) ถ้าสมาชิกไม่ขัดข้องจะไปชอบด้วยกับมาตรา ๓๔ พระนิตินัยประสาน กระผมขอความเห็นใจ ลักษณะไม่ถนัดนัก

เพราะว่าเมื่อพระราชบัญญัตินี้ออกไปแล้ว รัฐบาลก็ควรจะตั้งกรรมการ แต่ว่ากรรมการจะประชุมกัน ไม่มีผู้ว่าการรถไฟ ไม่มีผู้รับผิดชอบในกิจการของรถไฟเลย มันน่าจะมีบทเฉพาะกาลว่า ถ้าหากว่าผู้ว่าการยังว่างอยู่ ควรให้อธิบดีกรมรถไฟรักษาการแทนผู้ว่าการไปพลางก่อนจนกว่าจะมีผู้ว่าการตามพระราชบัญญัตินี้ กระผมเห็นว่าควรจะมีอย่างนี้ จึงขอฝากความเห็นไว้ยังท่านกรรมาธิการด้วย

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ) ในเรื่องนี้ ในการประชุมกรรมาธิการ กรรมาธิการได้ตกลงกันกับรัฐบาลเหมือนกัน รัฐบาลรับรองว่าถ้าว่าพระราชบัญญัตินี้ประกาศวันใด เขาจะทำงานเสร็จในวันเดียวและพร้อมกันไป พอประกาศเขาก็เริ่มตั้งกรรมการ แล้วกรรมการตั้งผู้ว่าการ นี่เป็นความตกลงของรัฐบาลที่จะทำอย่างนั้น ได้ชักไช้แล้วดูเหมือนจะไม่มีการขัดข้อง

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๖.๐๑ น.

พระยาทางจักรบริบาล : ทางที่กรรมาธิการได้แก้ไขนี้ ได้แก้ไขในสาระสำคัญประการหนึ่ง คือว่าตัวแต่งผู้ว่าการนั้นซึ่งเดิมให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง แก้ไขที่ให้มาเปลี่ยนเป็นว่า ในกรรมการไม่เลือกกันเอง ข้าพเจ้าเห็นว่ายิดอย่างยิ่ง เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าผู้ว่าการเป็นตำแหน่งสำคัญ เป็นผู้บริหารกิจการรถไฟซึ่งประชาชนทั้งประเทศได้ใช้ประโยชน์ในกรณีการนี้เป็นอันมาก ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่าคณะกรรมการได้ แล้วแต่คณะกรรมการจะตั้งแต่ที่เราไว้ใจคณะรัฐมนตรีซึ่งจะต้องมาแถลงนโยบายของรัฐบาลให้ทราบ เราไว้ใจ เราเป็นผู้ตั้งคณะรัฐมนตรี แต่ทำไมในการตั้งผู้แต่งตั้งผู้ว่าการรถไฟจึงไม่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในคณะกรรมการแต่งตั้งแล้ว ผู้ว่าการทำไม่ดีต่าง ๆ เราจะดูเหตุคณะรัฐมนตรีก็ไม่ได้ แล้วนี้จะไปตำหนิติเตียนคณะรัฐมนตรีก็ไม่ได้เสียแล้ว นี่เป็นข้อสำคัญ และเกี่ยวกับข้อเสียหายประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่ได้ แล้วทำไมเราจะไว้ใจได้ อย่างนี้เรามีเหตุผลที่จะควบคุม แก้กรรมาธิการแก้เช่นนี้ข้าพเจ้าก็เห็นว่าในเรื่องการเมืองมากกว่า เกรงว่าผู้ว่าการนั้นจะเป็นบุคคลที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไป จะเอาการเมืองไปเกี่ยวข้อง เพราะในนี้เราแยกไม่ออก เพราะอิสสระก็ดีหรืออะไรก็ตาม แต่อย่างไรก็ดีข้าพเจ้าจะมีมติให้เอาตามร่างเดิมของรัฐบาล ผู้ที่เป็นผู้ว่าการควรให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าขอให้สมาชิกเห็นว่า ข้อนี้เป็นข้อสำคัญ ควรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือไม่ หรือควรจะเป็นไปตามร่างเดิม เพราะข้อนี้เป็นข้อสำคัญอย่างยิ่ง

นายกระมล ณ นคร กรรมาธิการ ในข้อนี้กรรมาธิการได้พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนในเรื่องที่จะให้ใครแต่งตั้งผู้ว่าการนี้ ในเบื้องต้นกรรมาธิการเห็นว่าการแต่งตั้งนั้นมีอำนาจแต่งตั้งให้ขึ้นก็ได้ ให้ลงก็ได้ เป็นธรรมดาว่าอำนาจถอดถอนควรจะอยู่แก่ผู้นั้น เช่นเดียวกันของคู่กัน เพราะเหตุนี้กรรมาธิการจึงเห็นว่าการที่จะให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งแล้ว ก็ควรโยงกันกับเรื่องถอดถอน เป็นธรรมดาในหลักในการรถไฟเป็นเรื่องเฉพาะ ในเมื่อคำนึงถึงการแต่งตั้งและการถอดถอน

LRI RT Legislative Institutional Repository of Thailand

ควรจะป้องกันมิให้ฝันแปลไปตามกระแสของการเมือง หรือว่าถ้าจะให้ฝันแปรได้ก็ต้องให้โอกาสน้อยที่สุดที่จะฝันแปร

ในประการที่สอง คณะกรรมาธิการเห็นว่าในวรรคแรกเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ที่จะรู้เรื่องของรถไฟดีควรจะเป็นคณะกรรมการ เพราะเราได้ระบุไว้แล้วว่าคณะกรรมการนั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งเป็นที่หวังว่าคณะรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้แต่งตั้งผู้ที่ทรงคุณวุฒิต่างๆ มาเป็นกรรมการ ปกติผู้ว่าการรถไฟนั้นเป็นหัวใจของกรมรถไฟ จำต้องได้รับความรู้เสียก่อนมาจากผู้ที่รู้เรื่องดีในกิจการรถไฟ คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าผู้ที่จะทำการเลือกเห็นว่าเหมาะสมนั้นควรจะเป็นคณะกรรมการยิ่งกว่าคณะรัฐมนตรี อย่างไรก็ดีที่ท่านวิตกว่ารัฐบาลจะไม่ต้องรับผิดชอบในความเหลวไหลเละเทะของผู้ว่าการนั้นเรื่องจะเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะเราได้บัญญัติในมาตรา ๒๔ บัญญัติว่า การแต่งตั้ง การกำหนดเงินเดือนและการให้ออกจากตำแหน่งซึ่งเกี่ยวด้วยผู้ว่าการนี้จะต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเสียขั้นหนึ่ง นี่หมายความว่ารัฐมนตรีนี้โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๕ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำกับการโดยทั่วไปนั่นเอง เพราะละเว้นที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจะหนีความควบคุมของตลาไปนั้นไม่พ้นหรอก ถ้าปรากฏว่ากิจการรถไฟได้ประสพความเหลวไหลเพราะเหตุผู้ว่าการบริหารงานไม่ดีแล้ว หรือเพราะเหตุว่ากรรมการเหลวไหลนั้นคณะรัฐมนตรีหนีไปไม่พ้น

พระยาอาญาจักรบริบาล : ตามระเบียบจริงอยู่พระราชบัญญัตินี้เรียกว่าให้เป็นเอกเทศก็ดี แต่ก็คงรวมอยู่ในการบริหารประเทศของคณะรัฐมนตรีนั่นเอง เพราะฉะนั้นมีเหตุอะไรหรือ ซึ่งผู้ว่าการรถไฟเป็นผู้รับผิดชอบในรถไฟเป็นผู้มีอิทธิพลท่วมราชอาณาจักร ท่านจะให้ลืมออกจากความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรี แต่ถึงกระนั้นก็หนีไม่พ้น เพราะเหตุไรข้าพเจ้าว่าเช่นนั้น เพราะเหตุว่ารัฐสภานี้ได้ให้ความไว้ใจคณะรัฐมนตรีไปด้วยประการใด ๆ ก็ดี เราต้องมอบความไว้วางใจทั้งหลายให้เขาหมด แล้วส่วนที่จะการเมืองนั้นเป็นเรื่องของบุคคลเป็นเรื่องที่เราไม่ควรคำนึงถึง ข้าพเจ้าว่ากรรมาธิการที่พิจารณาเรื่องนี้ถือเอาอารมณ์ การเขียนกฎหมายต้องร่างไปตามบทบัญญัติทั่วไปจะเอาอารมณ์มาปะปนไม่ได้ ทำไม

1435

อารีรัตน์ ต. ๓๖/๒

จะให้รัฐบาลเลิกไม่ได้ นี่เรื่องอะไรท่านเอาเรื่องของส่วนบุคคลมา เพราะเหตุใดท่านจะไม่ให้รัฐมนตรีเกี่ยวข้องกับกิจการรถไฟเขา กรรมการนี้คณะรัฐมนตรีจะให้ออกเสียก็ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะเหตุว่าคณะกรรมการนี้จะไม่ดี เขาก็ออกได้ คณะกรรมการให้ออกก็ได้ แล้วจะหนีไปไหนพ้น อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการเอง ผู้ว่าการเป็นคนสำคัญ ทำไมไม่ให้เขาแต่งตั้งและให้เขาเอาออก เพราะว่าจะแต่งตั้งกรรมการ สภานี้ก็ไล่เปลี่ยนได้ แต่ทางรัฐบาลบอกว่าผู้ว่าการรถไฟข้าพเจ้าไม่ให้แต่งตั้ง กรรมการเขาเลือกกันเองอย่างนี้แล้วเราจะทำอย่างไร ความเสียหายจะเกิดขึ้น ข้อนี้เป็นข้อสำคัญอย่างยิ่ง ขอท่านอยู่ฉือว่าเอาเรื่องการเมืองมาปะปนกับพระราชบัญญัตินี้ที่จะต้องถือว่าการเมืองนี้เป็นสำคัญ ถ้าเราไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีชุดนี้แต่คณะรัฐมนตรีย่อมอยู่ไม่ได้ตลอดกาล อาจมีคณะอื่นซึ่งเราไว้วางใจเขาถือก็ได้ เรื่องนี้ไม่เห็นด้วยเลย กรรมการร่างกันเอง ความสามารถของกรรมการนี้ก็มี ๖ – ๗ คน ซึ่งสภาไม่ไว้วางใจแล้วตั้งว่าการรถไฟได้ แล้วข้าพเจ้าขอพูดตรง ๆ ว่า มีบางทีจะประจบกระแจงในคณะกรรมการ ๖ – ๗ คน แล้วจะว่าอย่างไร เราไว้ใจคณะรัฐมนตรีไม่ดีกว่าหรือ ขอให้ท่านดูข้อนี้ให้จงหนัก

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอชี้แจงดังนี้ ตามที่คณะกรรมาธิการได้พิจารณา เราถือหลักอย่างเจ้าคุณ ฯ อภิปรายเมื่อกี้นี้ เราถือหลักทั่วไป ก็เมื่อเราจะให้รถไฟเป็นประหนึ่งบริษัทเอกเทศแล้ว เราก็ถือระเบียบอย่างบริษัททั่วไป คือว่าผู้ถือแชร์ทั้งหมดคือประชาชนของประเทศไทยทั้งหมด ซึ่งสภาบนและสภาล่างเป็นผู้แทนผู้ถือแชร์อยู่ สภาบนและสภาล่างนี้ตั้งคณะกรรมการขึ้น รัฐมนตรีจะตั้งใครต่อใครเขาก็รับผิดชอบเช่นเดียวกับรถไฟ คณะรัฐมนตรีใดก็รับความไว้วางใจจากรัฐสภาไปแล้ว เมื่อไปถึงคณะรัฐมนตรีก็เป็นแชร์โฮลเดอร์ เป็นผู้ถือแชร์ใหญ่ ก็แต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะกรรมการอย่างกรรมการของบริษัท เขาก็ประชุมกันตั้งผู้จัดการ ไม่ใช่ผู้ถือแชร์

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อเป็นดังนี้แล้วแต่ผู้ฉือแชร์จะลุปรีฟหรือไม่ลุปรีฟ เราวางเข้าไปเป็นอย่างระเบียบราชการ ให้รัฐมนตรีมีส่วนรับผิดชอบ การที่รัฐมนตรีเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบนั้นเป็นการที่ว่ารัฐมนตรีต้องมีส่วนรับผิดชอบอยู่ในนั้น เพราะฉะนั้นเป็นกรณีสองชั้น ทีนี้เรื่องปัญหาเรื่องการเมืองถ้าจะดูฉะอย่างสมาชิกอภิปรายไม่ไว้วางใจ เราหนีการเมืองไม่พ้น ถูก แต่มาโดยตรงหรือทางอ้อม แต่สมมติว่าอย่างนี้ว่าให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจะเป็นชุดไหนก็ตาม ทุกคนอาจจะมีบุคโซไลซะได้ คือว่าไม่ต้องถึงคณะรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีทั้ง คือรัฐมนตรีคนนาคมเองชอบคนนี้ฉันตั้งคนนี้ สมมติว่ารัฐมนตรีคนเดียวกัน เปลี่ยนรัฐมนตรีคมนาคมใหม่ รัฐมนตรีคมนาคมใหม่ว่าไม่เอาฉันจะเปลี่ยนใหม่ แล้วคณะรัฐมนตรีจะไม่ฟังเสียงรัฐมนตรีคมนาคมหรือ เกี่ยวกับเรื่องของเขาก็เกิดเรื่อง

ทีนี้ปัญหาท่านเกรงไปว่า การที่พวกเหล่านี้ใครอยากจะเป็นผู้ชี้ชวนการกไปเอาอกเอาใจกรรมการ 6 คนเสีย จริงเอาอกเอาใจกรรมการ 6 คนได้ กรรมการ 6 คนเสนอนาย ก. ให้คณะรัฐมนตรี แต่คณะรัฐมนตรีอาจจะไม่เห็นด้วย ไม่เอานาย ก. จะเอาอกเอาใจอะไรก็ตามไม่เห็นด้วย ก็เป็นกรณีสองชั้นแต่ถ้าจะให้คณะรัฐมนตรีเสร็จยิ่งซ้ำร้ายใหญ่ ถ้าเกิดจะเล่นการเมืองอาจจะไม่พอใจ เห็นหน้าไม่พอใจไม่เอาแกก็ยุ่งกันใหญ่ ถ้าอย่างนี้ได้กรณีสองชั้น แล้วถ้าถือหลักกฎหมายในระเบียบทั่วไปถ้าเราให้การรถไฟเป็นเอกเทศแล้วเป็นบริษัทอย่างหนึ่ง แต่ไม่ใช่บริษัทในรูปที่สมบูรณ์อย่างที่เรียนแล้ว คือรัฐบาลถือเป็นแชร์โฮลเดอร์อยู่อย่างนั้นก็เป็นรูปอย่างรูปบริษัทก็เป็นสองชั้น แล้วอีกอย่างหนึ่งใครจะติไม่ได้เพราะเราถือแบบสากลนิยม อย่างเราตั้งบอร์ด บอร์ดตั้งผู้จัดการ แล้วผู้ฉือแชร์นั้นจะลุปรีฟหรือไม่ลุปรีฟ ก็เล่นงานรัฐมนตรี รัฐมนตรีมีหน้าที่ควบคุมดูแลก็ต้องรับผิดชอบดูแลควบคุมการปฏิบัติทั่วไป เพราะฉะนั้นเราก็เล่นงานเขาได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๖.๑๓ น.

นายบรรจง ศรีจรูญ : จากถ้อยแถลงของคณะกรรมาธิการทำให้ข้าพเจ้าเกิดข้องใจในเจตนารมณ์ของคณะกรรมาธิการในการแก้กฎหมายนี้ กล่าวคือท่านกรรมาธิการท่านหนึ่งขอประทานโทษขออกชื่อคือคุณควง ฯ ได้ชี้แจงกับเพื่อนสมาชิกของข้าพเจ้าว่าในการที่จะให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นเอกเทศและผ่านพ้นจากฝ่ายบริหารยิ่งขึ้นจึงได้แก้ไขมาตรานี้โดยเปลี่ยนจากการให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้ตั้งผู้ว่าการมาเป็นคณะกรรมการ แต่ว่าเมื่อพิจารณาถึงเจตนาของท่านเป็นอย่างนั้นแล้วและกลับไปพิจารณามาตรา ๑๘ ซึ่งเดิมข้าพเจ้าหักห้วงว่าให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้เลือกธนาคารไหนควรจะรับฝากเงิน ท่านกับไว้วางใจคณะรัฐมนตรีท่านให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ความเห็นชอบท่านกลับดึงเข้ามาใกล้ฝ่ายบริหารยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงข้องใจว่าจะแก้ไขให้ห่างฝ่ายบริหารหรือจะแก้ไขให้ใกล้เข้ามาขอทราบเจตนาอันแน่แท้ว่าควรจะเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าเห็นว่าเวลาอภิปรายมาตราหนึ่งก็บอกไปอย่างหนึ่ง อภิปรายอีกมาตราหนึ่งก็ไปอีกอย่างหนึ่ง ถ้าจะพิจารณาคือผู้ว่าการแล้วสำคัญยิ่งกว่าการฝากเงินแก่ธนาคารไหนซึ่งสำคัญยิ่งกว่าเป็นกอง ทำไมท่านจึงแก้อย่างนั้น

๑๖.๑๔ น.

พระยาอรรถกรมนตรี (กรรมาธิการ : ความจริงมาตรา ๑๘ กับมาตรานี้ก็เป็นเรื่องเหมือนกันจะเขียนว่าโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกับโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มาตรา ๒๘ เป็นการแต่งตั้งตามที่เราได้แก้ไขไม่ใช่เป็นเรื่องการเห็นชอบ ทีนี้เรื่องการเห็นชอบที่เราได้เขียน การที่แก้ไขโดยเพิ่มคำว่า" ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีด้วย" ก็ยังคงเหมือนกันอยู่นั่นเอง ส่วนการแต่งตั้งเป็นคนละเรื่อง แต่ตามที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านว่าคิดใจสงสัยว่าเหตุใดจึงได้ให้กรรมการกรรมการเป็นผู้ตั้งผู้ว่าการนั้น ก็เพราะมีข้อสำคัญที่แตกต่างกันอย่างนี้ คือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ขออย่าได้สงสัยว่าเรามีกฎหมายควบคุมหลายประการ ไม่ใช่ควบคุมแต่ตามรัฐธรรมนูญ ไม่ไว้วางใจหรือใช่ในสภาอย่างข้าราชการชั้นปลัดกระทรวง

Legislative Institutional Repository of Thailand

ชั้นอธิบดี ชั้นอธิบดีกรมรถไฟเหล่านี้ก่อนที่ที่ท่านจะเป็นอธิบดีได้ เราจะต้องเลือกเฟ้น โดยกฎหมาย คือหมายความว่าต้องให้ผ่าน ก.พ. แล้วต้องได้เลื่อนชั้นขึ้นมาเป็น ลำดับ อาจเป็นชั้นโท ชั้นเอกมาก่อนไม่ใช่อยู่เฉย ๆ เป็นเสมียนของกรมรถไฟ แล้วจะมาแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมรถไฟได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

แต่ถ้าจะรับรองหมายรวมไปถึงการแต่งตั้งผู้ว่าการ ก็ควรจะได้บังเกิดว่าเป็นกฎหมายซึ่งทำขึ้นโดยเสียงข้างมากธรรมดา แต่ว่าอาจมีไม่มีกฎหมายอื่นที่จะประกอบนอกจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ และบัญญัติว่า ในเรื่องการตั้งผู้ว่าการ ก็มีผู้ประสงค์ไม่เห็นด้วย ถ้าเราจะบอกว่าให้อำนาจรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ว่าการแล้วก็จะมีอันตรายเป็นอันมาก ก็อย่างน้อยไม่มีการรวมมุม ไม่มีการเลือกเข้ามา เพราะฉะนั้นแผนที่จะเข้าไปรวมใหม่ก็ไม่ได้ เราจึงเขียนว่าให้อำนาจการเลือกเข้าจาก/และรัฐมนตรีขึ้นมาก่อน แล้วเมื่อท้ายเราให้อำนาจรัฐมนตรีเขียนแล้วให้ความเป็นของผู้ไม่แตกต่างอะไรกันกับการที่ว่าไว้ นั่นก็เป็นความประสงค์ของกรรมการ

พระยาอาญาฯ : ข้าพเจ้าได้ฟังคำชี้แจงของท่านแล้ว ท่านบอกว่าที่ทำอย่างนั้นเพื่อรัฐมนตรีจะได้แต่งตั้งผู้ว่าการกับกรรมการเลือกเข้านี้มาก็ไม่ต่างกันแล้วมีผลไม่ต่างกันแล้วทำไมท่านจึงไม่ทำ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่านอาจจะเห็นว่าไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น ข้าพเจ้าเป็นห่วงกฎหมายฉบับนี้ว่าจะเป็นกฎหมายที่ทำขึ้นมาแล้วไม่ได้ใช้ ก็เพราะไม่ให้กรรมการเลือกเข้าเป็นกรรมการ ในการควรเป็นผู้ว่าการเสียเอง ก็ควรจะให้อำนาจกรรมการเลือกเข้าเป็นผู้ว่าการ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการป้องกันไม่ให้การเมืองเข้าไปแทรกแซงการงานได้ แต่ถ้าหากว่าท่านไม่ได้ไม่ได้ไม่มีทางป้องกันเลย แต่ถ้าให้องค์การเลือกเข้าเป็นผู้ว่าการนี้จะมีรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะเหตุว่าผู้ว่าการนี้ก็เป็นข้าราชการชั้นสูงคนหนึ่งเหมือนกับข้าราชการประจำอื่นๆ ที่เรามีอยู่ในขณะนี้ ในทางประวัติศาสตร์

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

และข้อสำคัญซึ่งรัฐสภาไว้วางใจที่สุดก็คือคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลนี้เอง แต่ทำไมเราอย่างนี้เราจึงผูกมัดความรับผิดชอบให้แก่คณะรัฐมนตรีและท่านบอกว่าเป็นคล้ายกับหุ้นส่วนบริษัทซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดนั้นเอง ถ้าอย่างนั้นท่านก็ไม่ดำเนินการตามนั้น เพราะเหตุไร เพราะเหตุอย่างที่ข้าพเจ้าว่ามาแล้ว ประธานกรรมการทำไมกรรมการตั้งและจะต่างอะไรที่ผู้ว่าการซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสำคัญเป็นผู้บริหารรถไฟทั้งประเทศ เราไว้วางใจบุคคลเพียง ๔–๕ คนเท่านั้น และเขาเลือกขึ้น จริงอยู่บอกว่าเมื่อเลือกขึ้นแล้วจะกำหนดเงินเดือนก็ดีต้องให้รัฐบาลเห็นชอบกับที่เขาตั้งเองโดยตรงต่างกันไหม เพราะเหตุว่าคณะกรรมการเลือกมาก็ให้ความเห็นชอบ ความรับผิดชอบไม่ใช่อยู่ที่คณะรัฐมนตรี อยู่ที่กรรมการที่เลือกเป็นส่วนสำคัญ ข้าพเจ้าจึงว่ารถไฟเป็นกิจการสำคัญอย่างยิ่งควรที่คณะรัฐมนตรีจะต้องรับผิดชอบเต็มที่ แต่เลือกอย่างนี้ข้าพเจ้าก็เห็นเหมือนกันเพื่อให้ออกจากพระราชบัญญัติบริหารประเทศ ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ที่จะให้คณะรัฐมนตรีไม่ให้แต่งตั้งผู้ว่าการรถไฟเช่นนี้ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเลย ข้าพเจ้าอยากจะให้ความรับผิดชอบยังคงอยู่กับคณะรัฐมนตรีอย่างเต็มที่ที่จะตลอดไป จริงอยู่ ตามกฎหมายว่าคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบอยู่เอง รับผิดชอบกับคนที่เขาไม่ตั้งกับที่รัฐมนตรีตั้งต่างกันมาก เพราะอาจพูดได้ทันเต็มปากว่ากรรมการเลือกกันจะมาเอาความรับผิดชอบจากคณะรัฐมนตรีอย่างไรได้ข้าพเจ้าจึงเห็นด้วยตามร่างเดิมที่ให้รัฐบาลมีสิทธิเต็มที่ที่จะตั้งผู้ว่าการส่วนประธานกรรมการจะเลือกใครข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง แต่ผู้ว่าการควรเป็นรัฐบาลตั้งทีเดียว เมื่อทำผิดถูกจะได้พูดกันเต็มที่ ซึ่งจะหักห้วงหรือตั้งคำถามในสภาได้

๑๖.๒๐ น.

พระยาปกิตกลศาสตร์ กรรมาธิการ : สมาชิกที่กล่าวเมื่อกี้นี้คงเข้าใจผิดในเรื่องแต่งตั้งการเมืองที่ผู้ว่าการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีแล้วเป็นเรื่องการเมืองโดยตรง เพราะคณะรัฐมนตรีไม่มีความรู้ในกิจการรถไฟ แต่ว่าเมื่อได้กรรมการซึ่งต้องมีคุณสมบัติในวิชาการที่เกี่ยวกับการรถไฟแล้ว คณะกรรมการก็เป็นผู้ที่รอบรู้ชำนาญในกิจการอันนั้นและเป็นผู้ที่เสนอชื่อผู้ว่าการ—ให้คณะรัฐมนตรีรับรองเห็นชอบหรือแต่งตั้ง

Legislative Institutional Repository of Thailand

ไปตามทางวิธีการโดยตรง ไม่เกี่ยวกับการเมืองเลย ที่ท่านทักเข้าใจผิดในแง่การเมือง

๑๖.๒๑ น.

พระยาชัยยากรบริบาล : ที่ท่านกรรมาธิการพูดว่าข้าพเจ้าเข้าใจผิดเพราะเหตุว่าคณะรัฐมนตรีไม่มีความรู้ว่าใครเป็นผู้ว่าการนั้นควรจะเหมาะสม อย่าว่าแต่รัฐบาลเลย ข้าพเจ้าเองก็รู้ว่าสมควรจะเป็นใคร เรารู้จากการศึกษาของเขาและการปฏิบัติงานของเขาที่ปฏิบัติมาแล้ว กรรมการข้าพเจ้าไม่นึกเลยว่าจะมีความรู้ทุกคนหรือรู้ดีกว่ารัฐบาล และบางคนอาจจะมีความรู้ดีกว่ารัฐบาล อย่าลืมว่าการตั้งผู้ว่าการนั้นจะต้องรับผิดชอบทั่วประเทศ คือรถไฟทั้งประเทศ ทำไมรัฐบาลจะตั้งผู้ว่าการที่ไม่มีความรู้หรือที่จะตั้งใครที่ไม่สมควร ถ้าอย่างนั้นอธิบดีกรมต่าง ๆ คนทำงานอีกมากมายก่ายกองซึ่งรับผิดชอบมากกว่า ทำไมท่านตั้งได้ กรรมาธิการพูดเช่นนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าผิดอย่างยิ่งทีเดียว เพราะเรารู้ว่าคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภา ถ้าไม่สามารถจะตั้งได้ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเป็นไปไม่ได้

๑๖.๒๕ น.

พระยาวรรณการวินิจฉัย : ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ค้านว่าไม่ควรจะเป็นไปอย่างที่กรรมาธิการแก้ คือว่าในการตั้งผู้ว่าการนั้นจะเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี ที่ท่านค้านนี้ดูเหมือนหนึ่งว่าท่านจะเห็นว่าการตั้งผู้ว่าการนี้เป็นอำนาจอันเด็ดขาดของคณะรัฐมนตรีที่จะตั้ง แต่ถ้าหากว่าท่านอ่านมาตรา ๖๕ แล้ว ท่านจะเห็นได้ชัดว่าการตั้งผู้ว่าการนั้นไม่ใช่อำนาจเด็ดขาดของคณะรัฐมนตรีเลย คือว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเหมือนกับกรรมการวิธีเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นวิธีที่เช็คกันอยู่แล้ว คือว่ากรรมการกับผู้ว่าการจะต้องทำงานร่วมกัน ใครจะเป็นผู้ว่าการจะต้องบอกเสียก่อนว่าสมควรแก่ใคร ถ้าหากว่ากรรมการจะไปตั้งใครคนหนึ่ง คณะรัฐมนตรีไม่เห็นชอบ การตั้งก็ตั้งไม่ได้ นี่ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าที่กรรมาธิการแก้เช่นนี้ก็เป็นวิธีที่มีการเช็คถูกต้องแล้ว คือต่างฝ่ายต่างตามเหตุผล ไม่ใช่กรรมการคัดเลือกขึ้นมา คณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ไม่ใช่กรรมการตั้งมาโดยรัฐมนตรีไม่ได้เห็นอะไรเลย วิธีการเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าชอบด้วยที่กรรมาธิการแก้มาเช่นนี้ก็เป็นการสมเหตุผล

LIBT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : ข้อนี้ท่านจะยืนยันไหม ผู้อภิปรายเมื่อกี้นี้ ถ้าไม่ยืนยัน ข้าพเจ้าขอเสนอลงมติ

พระยาอาญาจักรบริบาล : ยืนยัน

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้ว่าการ ตามร่างเดิม โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓ นาย

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามร่างของคณะกรรมาธิการ โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๔๑ นาย

เป็นอันว่าให้เป็นไปตามร่างของคณะกรรมาธิการ

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าขอหยุดพัก ๑๕ นาที

พักประชุมเวลา ๑๖.๒๕ นาฬิกา.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๗.๑๐ น.

ประธานวุฒิสภา: พิจารณามาตรา ๒๑ ทวิ

พระยาไชยยศสมบัติ: ข้าพเจ้าได้สงวนข้อนี้ไว้ และข้าพเจ้าอยากจะแถลงเหตุผลที่ข้าพเจ้าขอสงวนไว้ คือประการต้น ถ้าท่านได้อ่านร่างเดิมของพระราชบัญญัตินี้แล้ว ท่านจะเห็นได้ว่า หน้าที่ของกรรมการรถไฟ คือหน้าที่กำกับควบคุม หรืออีกนัยหนึ่งหน้าที่บริหารนั่นเอง แต่โดยเหตุที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการไปอย่างหนึ่ง กับอีกอย่างหนึ่ง เข้าใจว่าคงจะเป็นความเข้าใจผิดของบุคคลบางพวกที่ให้กู้เงิน อาจจะเข้าใจไม่ตรงกับวิธีการของเขาในประการต้นนั้น อยากจะแถลงดังนี้ คือว่า หน้าที่การควบคุมอยู่ที่คณะกรรมการ แต่หน้าที่บริหารนั้นอยู่แก่ผู้ว่าการในเมื่อได้ตั้งกรรมการรถไฟขึ้น ตามร่างเดิมนั้น กรรมการรถไฟมีหน้าที่บริหาร เมื่อเช่นนี้แล้วก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีจำนวนน้อย จำนวนที่กำหนดตั้งแต่ ๔ ถึง ๖ คน จึงเป็นจำนวนที่พอสมควร แต่จริงนั้น ตามเงื่อนไขของธนาคารโลกที่ให้ประเทศไทยกู้เงินก็ได้กำหนดจำนวนอย่างต่ำไว้ระหว่าง ๓ ถึง ๖ คน การที่จะมีกรรมการบริหารเป็นจำนวนมากก็เป็นการทำให้การงานล่าช้า แต่เมื่อได้เปลี่ยนรูปการเป็นกรรมการควบคุมแล้ว ก็เป็นความจำเป็นที่เราจะต้องมีกรรมการให้มากขึ้น เพราะกรรมการควบคุมนั้นคงจะไม่ได้มาทำการประชุมทุกวัน อาจจะมีประชุมอาทิตย์ละครั้งหรือ ๓ เดือน ๖ เดือนต่อครั้งก็ได้ นั่นเป็นประการต้น ประการที่ ๒ ในการดำเนินการบริหารนั้น แต่ละประเทศย่อมมีวิธีการต่าง ๆ กัน สำหรับประเทศไทยเรานี้ เราได้วิธีการให้ผู้ถือหุ้นเลือกกรรมการ แล้วกรรมการนั้นก็เป็นผู้แทนของผู้ถือหุ้น ๆ ย่อมบงการได้ตามใจชอบ ที่มีการควบคุมกันอยู่แล้ว ดังเช่นในบางประเทศนั้นเขาให้ผู้ถือหุ้นเลือกกรรมการแล้ว กรรมการนั้นยังมีกรรมการบริหารอีกพวกหนึ่ง คือมีกรรมการ ๒ ชุด กรรมการชุดหนึ่ง เป็นกรรมการควบคุม

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่เป็นกรรมการควบคุม อีกกรรมการชุดหนึ่งบริหาร กรรมการแบบนี้คือกรรมาธิการของชุดนี้เป็นแบบที่ใช้อยู่ในสหรัฐอเมริกา เพราะฉะนั้นชนวนการโลกยิ่งไกลตั้งเงื่อนไขมารวมทั้งข้อสังเกตมาหรือวางข้อกำหนดมา เพื่อให้หรือเพื่อของให้เราปฏิบัติดำเนินการกันแบบอย่างที่เขาดำเนินการอยู่ในสหรัฐอเมริกา แต่เมื่อเป็นรูปนี้แล้วความจำเป็นในการแต่งตั้งกรรมการให้มากขึ้นเท่าที่ความสำรัญและจำเป็น ที่เป็นประการที่หนึ่ง

ต่อจากนี้ไป ข้าพเจ้าเห็นว่าการรถไฟนี้เป็นกิจการใหญ่โตกว้างขวาง การที่จะเอาบุคคลเพียง ๔ หรือ ๖ คนหรือรวมทั้งประธานกรรมการ ๕ หรือ ๗ คนนั้นเป็นจำนวนไม่น้อย และเท่าที่เราได้ทราบมา กรรมการผู้ที่รัฐบาลได้เสนอชื่อหรือได้ออกชื่อมาแล้วก็ไม่มีความรู้ทุกสิ่งทุกอย่างของการรถไฟ ถ้าท่านสังเกตจะแสดงให้ว่าไม่มีวิศวกรผู้ที่มีความรู้ในทางช่างกลเลย มีแต่ทางวิศวกรรมโยธา นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีสาขาอื่นๆ ทางอีก เช่นในทางการเงินก็ไม่มีเลย อย่างนี้เป็นต้น ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าความจำเป็นว่าเมื่อการงานของรถไฟกว้างขวางอย่างนี้ยิ่ง ความจำเป็นที่เราต้องการคนที่มีความชัดเจนในวิชาหลายสาขา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ประการสุดท้าย ข้าพเจ้าอยากจะเรียนต่อที่ประชุมนี้ก็คือว่า ในการที่เราจะได้ผู้ชัดเจนมาทำการนั้น เราต้องได้ผู้ที่มีความรู้ แต่ของเราที่จะเรียกว่าเป็นผู้ชัดเจนจริง ๆ เราหาได้ยาก แม้ เมื่อหาได้ยากเราก็ต้องการได้ผู้ที่มีความรู้พอสมควร เมื่อเช่นนี้จำนวนกรรมการก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าทราบแล้วว่า เรื่องนี้ทางธนาคารโลกในการที่ให้ประเทศไทยกู้เงินนั้นก็มีข้อความอยู่ว่า ให้มีกรรมการตั้งแต่ ๓ ถึง ๖ คน แต่นั่นเป็นความเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่รู้เท่าไม่ถึงการ หรืออาจจะมีการเสนอชื่อเท็จจริงฝืดหรือเป็นด้วยเหตุอื่นก็ทราบไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีเป็นแต่เพียงแนวทางให้เราทำเท่านั้น ไม่ใช่ว่าเป็นข้อห้ามที่ไม่ให้เราตั้งแต่งตั้งกรรมการตามที่เรากำหนดไว้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อได้เทียบทางรถไฟแห่งประเทศไทยกับการท่าเรือแห่งประเทศไทยแล้วท่านจะแลเห็นได้ว่าการรถไฟนี้มีหน้าที่กว้างขวางกว่าการท่าเรือเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นในกรณีท่าเรือแห่งประเทศไทยข้าพเจ้าจึงมิได้ขอเพิ่มจำนวน แต่ในการรถไฟแห่งประเทศไทยนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งจึงได้ขอเพิ่มเติมจำนวนดังที่ประชุมนี้ให้ทราบ

๑๑.๐๕ น.

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : เหตุที่กรรมาธิการส่วนข้างมากไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของกรรมาธิการผู้อภิปรายก็มีหลายประการ ประการแรกก็คือว่าที่ท่านเสนอขอเปลี่ยนแปลงจำนวนกรรมการเป็นจำนวนมากขึ้นไป คือท่านขออย่างมาก ๑๔ คน ซึ่งเมื่อกำหนด ๑๔ คนในกฎหมายแล้วรัฐบาลจะตั้งจำนวนกรรมการถึง ๑๔ คนได้ แต่เมื่อได้พิจารณาถึงกิจการของประเทศต่าง ๆ แล้วเขาไม่ได้ตั้งกรรมการไว้มากมายอย่างสูงเพียง ๗ คน อย่างญี่ปุ่นก็ตั้งไว้ ๗ คน รวมทั้งผู้ว่าการรถไฟ อังกฤษก็มีเพียง ๗ คน ทางอินเดียโลกไม่ยอมให้กำหนดจำนวนอย่างสูงไว้เพียงไม่เกิน ๖ คนรวมทั้งประธานเป็น ๗ คน ก็มีเหตุผลว่าถ้าเผื่อทราบกำหนดไว้มากเกินไปแล้วงานที่คิดว่าจะดีอาจจะเสียไป เป็นต้นว่าในการประชุมอาจจะไม่ครบองค์ประชุมในบางคราว หรือว่าในการแต่งตั้งกรรมการอาจจะให้กรรมการที่มีทางการเมืองเข้ามาปนเพราะว่ามีมากก็พอที่จะใส่กันไปได้มาก แต่ถ้าจำนวน ๗ คนแล้วรัฐบาลจะต้องเลือกเฟ้นเอาแต่คนดีจริง ๆ โดยเฉพาะประเทศไทยแล้วเป็นการลำบากที่จะตั้งกรรมการที่มีคุณวุฒิหรือเจนจัดเชี่ยวชาญในกิจการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพราะเวลานี้รัฐบาลเองก็ยังอึดอัดที่จะตั้งกรรมการให้ครบ ๙ คนในลักษณะที่มีคุณสมบัติดังกล่าวในกฎหมาย เพราะเหตุว่าผู้ที่มีคุณสมบัติดังนั้นในเมืองไทยมีน้อย ส่วนมากก็ได้มาเป็นกรรมาธิการวิสามัญนี้แล้ว ถ้าหากว่าจะตั้งให้ท่านเป็นอีกก็คงลาออกไปบ้างอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของท่านก็ได้ ที่ผู้แทนรัฐบาลได้ไปเจรจาถูยงกับเขานั้นได้ชี้แจงข้อนี้ให้เขาทราบเหมือนกัน ความคิดเห็นก็เป็นอันว่าตรงกันจำนวน ๗ คนนี้เหมาะสมไม่มาก และไม่น้อยเกินไป และกำหนดอย่างต่ำไว้ไม่น้อยกว่า ๓ คนหรือ ๔ คนก็มากแล้ว ที่กำหนดไว้เช่นนี้จะไม่จัดเพียงคนสองคนไปทำงานใหญ่ ๆ

LIPT Legislative Institutional Project Thailand

จะเป็นเผด็จการฝ่ายข้างน้อยไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้กรรมาธิการจึงไม่เห็นด้วยที่จะให้มีกรรมการตั้ง ๑๔ หรือ ๑๕ คนในองค์การรถไฟที่จะโอนไป

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

17.12 น.

พระยาอรรถการียนิพนธ์ ฯ ข้าพเจ้าเห็นด้วยในหลักการที่ท่านกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยได้สงวนไว้ คือเห็นด้วยในข้อที่ว่ากรรมการตามร่างของรัฐบาลซึ่งกรรมาธิการส่วนข้างมากไม่ได้แก้ไขนั้น จำนวนกรรมการน้อยไป ควรจะมากกว่านี้ ข้าพเจ้าใคร่จะสนับสนุนแต่รู้สึกว่ากรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยที่ท่านเสนอขึ้นมานั้น จำนวนมากเกินไป คืออย่างน้อย ๘ และอย่างมาก 14 คน ท่านจะแก้เป็นไม่น้อยกว่า ๑ คน และไม่เกิน ๘ คนเช่นนี้แล้ว ข้าพเจ้าอยากจะสนับสนุนท่าน แต่โดยเหตุที่/ เหตุที่มากเกินไป ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะรู้สึกอยู่เหมือนกันว่ามันมากเกินไป

17.13 น.

หลวงประกอบนิติสาร : ท่านสมาชิกที่อภิปรายจบลงเมื่อกี้นี้ ใจตรงกับข้าพเจ้าในชั้นกรรมาธิการ ข้าพเจ้าก็ได้เคยขอปรารภประนอมอย่างที่ท่านว่า แต่ว่ากรรมาธิการฝ่ายข้างมากไม่เห็นด้วย แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการสงวนมากเกินไปจึงไม่ได้สงวนความเห็นไว้ แต่เห็นว่าเหตุผลของกรรมาธิการฝ่ายข้างมากมีอยู่เหมือนกันที่กำหนดจำนวนตามร่างของรัฐบาลเช่นนี้ การที่เราจะกำหนดจำนวนไว้ว่าไรนั้นจะต้องพิจารณาเห็นข้อเท็จจริง สภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ ในเรื่องนี้ทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้ประสบในการเฟ้นหาตัวบุคคลบรรจุตำแหน่งเป็นกรรมการของการรถไฟแห่งประเทศไทย ก็มีสมัยที่หาบุคคลมาบรรจุตำแหน่งนี้ไม่ได้ ในเรื่องนี้ก็เป็นความจริงในหลักของสภาฯ ซึ่งมีบัญญัติไว้แล้ว (ว่า) มีอำนาจจะกำหนดลงไปเท่าใด ๆ ก็ได้ แต่ว่าถ้าเราใช้อำนาจโดยไม่เหลียวแลถึงความจริงอยู่บ้างก็น่าจะไม่ถูกต้อง เท่าที่เราได้ตัดข้าราชการประจำไปจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา 24 หรืออะไรนั้น คิดว่าทำความลำบากให้แก่รัฐบาลมากอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าจะกำหนดจำนวนกรรมการให้มากขึ้นกว่าที่ร่างเดิมแล้วก็เท่ากับเราช่วยเขาโดยทางอ้อมให้ทำงาน

LIRT
Legislative Research Institute, Parliament of Thailand

แล้วก็หน้าที่ใดมาอาจจะเป็นหน้า เหน่าหน้าคือหน้าแห้งหน้าย่อมด้วนเราก็ไม่สามารถจะทราบได้ ถ้าว่าเกิดเราขึ้นให้ที่ประเภทให้ตั้งจำนวนมากแล้วภายหลังได้เกิดการไม่เหมาะสมขึ้นมาประเทศชาติจะได้รับความเสียหายแล้วผลจะตำรัฐบาลไม่ได้ เพราะเราตั้งกรรมการขึ้นจำนวนไม่น้อยก็ว่าเท่านั้นเท่านี้ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นพ้องด้วยกับกรรมาธิการฝ่ายข้างมากในที่สุดและไม่สงวนคำแปรญัตติ ผ่านความเห็นไปอย่างที่ว่า

17.15 น.

พระยาไชยยศสมบัติ : ข้าพเจ้าขอแก้ข้อขัดข้องที่ผู้อภิปรายทั้งสองท่านได้กล่าวแล้ว ประการต้นท่านว่าเรามองหาคนไม่ได้ ข้อนี้เราจะแลเห็นได้ว่าถ้อนที่กฎหมายฉบับนี้จะตราเป็นพระราชบัญญัติทางรัฐบาลหรือทางราชการก็ได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่จะเป็นกรรมการขึ้นแล้ว นั่นเป็นประการต้น เพราะฉะนั้นคำที่แก้ว่าจะหาคนไม่ได้นั้นเป็นแต่เพียงจะขอให้เป็นไปตามร่างนี้เท่านั้น สาระสำคัญของการตั้งนั้นอยู่ที่ว่าจะหาคนมาทำงานโดยบริสุทธิ์ใจเพื่อเห็นแก่งานได้หรือไม่นั่นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่งเราต้องทราบอยู่แล้วว่าบรรดากรรมการต่าง ๆ ที่รัฐบาลตั้งขึ้นนั้นบางคนตั้งขึ้นแม้ว่าจะมีวุฒิตามที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่ว่าบางคนก็หามีความชำนาญในทางนั้นไม่แต่ก็ได้มีการแต่งตั้ง เราจะเห็นได้ว่าอย่างกรรมการท่าเรือไทยก็ได้กำหนดแล้วหรือกรรมการการรถไฟเช่นนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่ว่าจะหาบุคคลที่มีความรู้จัดเจนนั้นเป็นเพียงการขอไปทีเพื่อจะให้ได้ตามร่างที่เสนอมาเท่านั้น

ทีนี้ในประการที่สองในเรื่องที่ว่าถ้าหากว่ามีจำนวนมากแล้วก็จะมีเรื่องบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางการเมืองมาปะปน ข้าพเจ้าว่าในการแต่งตั้งกรรมการนั้นถ้าหากว่าตั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยการเมืองแล้วมีจำนวนมากท่านตั้งได้จำนวนน้อยท่านก็ตั้งได้เหมือนกัน สมมติว่ากรรมการเรากำหนดไว้ 6 คนหรือ 4 คนอย่างต่ำท่านก็ตั้ง 4 คนอยู่ในพรรคการเมืองนั้นก็เป็นได้ เวลานี้ ที่ไหนที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยในข้อนี้

Digital Legislative Information Resource Repository of Thailand

ประการสุดท้ายที่ว่าเวลานี้เราหาคนได้ยากแต่ข้าพเจ้าว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราจะทำงานเราจะพยายามหาคนหรือไม่เท่านั้นหาได้อยู่ที่ถือปิยะโวหารดังที่กล่าวนั้นไม่

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการฝ่ายข้างมาก

๑๗.๑๘ น.

นายเสวตร เปี่ยมสงวนศิลป์ กรรมาธิการ : ความจริงในการเสนอเพิ่มกรรมการนั้น ทางฝ่ายรัฐบาลรู้สึกเห็นอกเห็นใจจริง ๆ ที่ท่านบอกว่าได้ประกาศไปแล้วเสียงความคิดของรัฐบาล เช่นร่างกฎหมายที่รัฐบาลเสนอมาครั้งที่แล้วก็ดี ที่ยกเว้นจะตั้งบุคคลเท่านั้นเป็นกรรมการ แต่เวลานี้กรรมาธิการท่านหนึ่งได้กล่าวแล้วว่าทางคณะกรรมาธิการส่วนข้างมากได้แก้ไขว่าไม่ให้ข้าราชการประจำเป็นกรรมการแล้ว กรรมการก็ยิ่งหายากขึ้นจริง ๆ สำหรับเมืองไทยเราเพราะเราเป็นประเทศเล็กที่จะเลือกได้น้อย ที่นี้เวลารับกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยบอกว่าถ้าจะไม่ให้เกี่ยวกับการเมืองสักมากก็ไม่ได้ ๆ ก็ดีก็ได้น้อย ๆ ก็ดีก็ตั้งได้อย่างนั้นไม่เกี่ยง แต่ว่าในการตั้งกรรมการนั้นน้อยคนแล้วรัฐบาลจะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบเกี่ยวที่จะให้องค์ประชุมได้ด้วยดี ถ้ามากกว่ากรรมการมากคน ๑๕ คน รัฐบาลอาจตั้งกรรมการซึ่งจะทำงานได้ผลมากกว่าเร็วขึ้น อีกเรื่องหนึ่งที่ผู้แทนเคยไปกินอยู่กับรัฐบาลอย่างนี้ก็ยังมีว่ารัฐบาลจะต้องจ่ายเงินเดือนเท่าไร ในการที่จะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงกรรมการหรือเงินเดือนให้แก่กรรมการซึ่งเขาอาจได้เป็นเงินเดือนเป็นเท่าไหร่ ผมคิดว่าคงจะ ๓ – ๔ พันบาทขึ้นไปเรียงไม่เท่า ๆ กัน โดยไม่จำเป็น และกรรมการเท่านั้นอาจไม่เกิดประโยชน์ให้แก่การงานเท่าที่ควร ซึ่งข้อความนี้ทางรัฐบาลจะต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะต้องตั้งกรรมการจริง ๆ เข้าไป และก็จะเชื่อว่าคงไม่มีใครอยากจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขเหมือนกัน ความจริงกรรมการระดับนี้ไม่ใช่ข้าราชการประจำที่ตั้งขึ้นแล้วเป็นการที่ลำบากจริง ๆ เพราะว่าเกี่ยวข้องกับรัฐไม่ใช่ภายในเป็นเจ้าของ เหลืออยู่ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นส่วนมาก ซึ่งผมได้เรียนแล้วว่ากรรมการเราตั้งได้แต่อาจไม่ถูกความประสงค์ของท่านเท่านั้น แล้วจะตั้งข้าราชการประจำที่ปรึกษาก็ได้ แต่สมาชิกจะลาออกเป็นข้อที่ยุ่งยากอย่างนี้ แต่สมาชิก ๆ เป็นส่วนมาก

LIRT Legislative Institution Repository of Thailand

จะมาพูดเรื่องนี้ขึ้นมาในที่ประชุมนี้ ก็เพราะว่าเราได้ไปเป็นกรรมการงานนี้ด้วยกันมาหลายครั้ง และเห็นว่าการลงมติในที่ประชุมครั้งที่แล้ว ๆ มานั้น ไม่ค่อยได้ความเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะว่าเราไม่ได้ศึกษาเรื่องนี้มาก่อน ดังนั้นจึงขอเสนอว่าในการประชุมครั้งต่อไป ขอให้ทางคณะกรรมการได้ชี้แจงรายละเอียดให้ทราบก่อนที่จะลงมติ

เวลา ๑๒.๒๐ น.

ประธานเรืองรอง : ในการที่ผู้ที่เป็นกรรมการวิสามัญบางคนมีความเห็นว่าเราไม่ควรจะประชุมกันบ่อยครั้งนั้น ในการประชุมครั้งที่แล้วก็ได้ชี้แจงให้ทราบแล้วว่าเราได้ประชุมกันเพียงครั้งเดียว ๓ ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งเป็นการประชุมที่ไม่ได้ผลเลย ดังนั้นจึงขอให้ทางคณะกรรมการได้ประชุมกันอีกครั้งหนึ่ง ในวันนี้ก็เพื่อที่จะได้ชี้แจงให้ทราบว่าในการประชุมครั้งที่แล้วนั้นได้มีการพิจารณาอะไรกันบ้าง ส่วนที่ว่าจะต้องมีการประชุมกันบ่อยครั้งหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของงานที่จะต้องทำ ถ้าหากว่าเราสามารถที่จะประชุมกันได้ในครั้งเดียวก็จบ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องประชุมกันหลายครั้ง แต่ในการประชุมครั้งที่แล้วนั้น ได้มีการพิจารณากันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ยังมีเรื่องที่จะต้องพิจารณากันอีกมาก

พระยาอาณาจักรบริบาล : ที่ท่านบอกว่าเมืองไทยยังไม่มีอีกมากนั้น กรุงศรีอยุธยายังไม่สิ้นคนดีนั้น แต่มาตรา 22 จำกัดไว้ว่าการที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการหรือประธานกรรมการนั้นจำกัดไว้ที่เดียว ไม่ใช่เลือกใคร ๆ ได้ตามชอบใจ เพราะเหตุว่าใช้คำว่าผู้ใด ผู้จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กรรมการและผู้ว่าการจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และมีความรู้และชัดเจนเกี่ยวกับการรถไฟ การขนส่ง วิศวกรรม พาณิชยกรรม การเศรษฐกิจหรือการเงิน ทั้งสิ้น เหล่านี้ไม่ใช่หาง่าย ๆ ที่ท่านบอกว่าจะเพิ่มมากถึง 6 หรือ 9 คน ข้าพเจ้าไม่อยากเถียง แต่เขาจำกัดขอให้พิจารณาข้อนี้เสียก่อน แต่อย่างไรก็ดีข้าพเจ้าเห็นว่า 6 หรือ 9 คนก็ใกล้เคียงกัน ควรให้เป็นไปตามเดิมดีกว่า

17.25 น.

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าขอสนับสนุนความเห็นกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยคือที่กำหนดไว้ว่า 8 หรือ 14 คน ข้าพเจ้าเห็นว่ามากเกินไป แต่ว่าข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะปรารถนาประชุมควรจะเอา 8 คนและประธานกรรมการอีกคนหนึ่งรวมเป็น 9 คน ทั้งสิ้น การคัดเลือกมากคนเพื่อจะได้มีการรู้เห็นกิจการของรถไฟ ถ้าหากว่ากะจำนวนเพียง 4 หรือ 6 คนอาจขัดขวางกันก็จะเป็นการลำบาก เพราะฉะนั้นจะหาคนมาเป็นกรรมการเพียง 9 คนอย่างที่สมาชิกผู้มีเกียรติแถลงเมื่อกี้นี้ก็อาจเป็นการสมควรและอีกประการหนึ่งที่กรรมาธิการบอกว่ากรรมการรถไฟทางรัฐบาลได้คัดไว้ยังไม่ได้ประกาศหรือยังไม่ได้แต่งตั้งแต่ที่ไหนได้การคัดควรจะเก็บไว้ ไม่ควรจะเปิดเผย ได้ทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่าคณะรัฐบาลได้ตั้งกรรมการรถไฟแล้ว นั่นไม่ใช่การคัดเป็นการเปิดเผยแล้ว ข้าพเจ้าขอยืนยันความจริงข้อนี้ด้วย ข้าพเจ้าจึงขอสนับสนุนความเห็นของพระยาไชยยศควรจะตั้งกรรมการให้มากกว่านี้ แต่ว่า 14 คนมากไป ควรจะเป็น 8 คนรวมทั้งประธานกรรมการด้วยเป็น 9 คน

17.27 น.

LIBRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : ประเด็นที่โต้เถียงกัน มี ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่งจะเอาตามกรรมาธิการ ประเด็นที่ ๒ จะเอาตามกรรมาธิการส่วนข้างน้อยหรือไม่ ต้องพิจารณา ๒ ประเด็นนี้ จะเอาตามร่างเดิมหรือตามแปรญัตติสงวนไว้ จะบอกว่าขอต่อรองไม่มีทาง

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1455

๗๗๔๔/๔๗

พระยาไชยยศสมบัติ กรรมาธิการ : เรื่องนี้ข้าพเจ้าอยากจะเรียนต่อที่ประชุมนี้ว่าในชั้นเดิมนั้นได้มีการปรึกษาหารือกันในที่ประชุมนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าที่มีการปรึกษาหารือกันนั้นเพื่อจะได้ทราบเรื่องราวในเบื้องต้นประการ แต่ข้าพเจ้าขอเสนอของข้าพเจ้านี้บางทีจะทำได้ กล่าวคือว่าในการที่ข้าพเจ้าเสนอครั้งก่อนๆ ๙ คนนี้ เมื่อร่วมกับประธานกรรมการเป็น ๑๐ คน ควรจะมีว่าเป็นจำนวนแน่นอนอยู่แล้ว ซึ่งนี้เมื่อเราพิจารณาถึงจำนวนกรรมการรถไฟซึ่งมีอยู่ขณะนี้ ถึงแม้จะรวมข้าราชการประจำอยู่บ้างก็ตาม ก็มีจำนวนมาก ข้าพเจ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน ข้าพเจ้าทราบว่าแน่นอนว่า ๑๕ คนบางครั้งเกิน ๒๐ ว่าคน เพราะฉะนั้นในการที่เราจะตั้งกรรมการนี้ข้าพเจ้าว่าถ้าเราเป็นกรรมการก็ไม่จำเป็นที่จะต้องตั้ง ๑๔ คน ที่เดียว อาจจะตั้ง ๘ คนหรือตั้ง ๑๐ คนก็ได้ เมื่อเราได้ตั้งอย่างนี้แล้ววิธีดำเนินงานก็ทำไปได้ จำนวน ๑๔ คนนั้นข้าพเจ้าเองก็เห็นว่าเป็นจำนวนค่อนข้างมาก แต่เมื่อมานึกถึงคุณวุฒิและกิจการของเราแล้วก็แลเห็นว่าถ้าหากว่าเราได้ช่วยกันหลาย ๆ อย่างแล้วก็เป็นการสะดวกในการทำงานได้เสียกว่าได้คนจำนวนน้อยทำ ส่วนที่มีข้อวิตกไปว่าจะไม่ครบองค์ประชุมนั้น ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วตั้งแต่แรกที่ว่าข้าใหญ่ผู้ใดสนใจในกิจการของรถไฟแล้วคงจะได้องค์ประชุมเสมอ ถ้าหากว่าใครผู้ใดไม่สนใจเองก็เห็นจะยาก จะอย่างไหน ๆ ก็ยากทั้งนั้น เมื่อได้คนที่สนใจ แม้แต่ในรัฐสภานี้

๑๕.๓๐ น.

หม่อมราชวงศ์ประกวมมิตรสาร กรรมาธิการ : ในเรื่องที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้กล่าวว่ากรรมการรถไฟมีจำนวนมาก คือ ๑๐ กว่าจนถึง ๑๕ คนนั้น ความจริงกรรมการรถไฟเท่าที่เป็นอยู่ ไม่เป็นกรรมการที่มีหน้าที่อย่างหนักอย่างจริงจังเลย เป็นแต่เพียงกระทรวงต่างๆ ส่งกระทรวงเข้าไปเป็น ก็มีกรรมการที่ปรึกษาของเราจะเชิญใครก็ได้ผู้แทนยุติธรรมก็มี ถ้าดูร่างมาตรา ๒๒ แล้วจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีคุณวุฒิในพวกกฎหมายเข้าไปเป็นกรรมการไม่ได้เลย มีกรรมการที่ปรึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่าง ๆ และอยู่นอกระบบเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒

LTRT Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะฉะนั้นถ้าจะดูแต่เพียงคุณวุฒิของกรรมการหรือกรรมการที่ปรึกษาของรถไฟนี้กับกรรมการนี้จะเห็นได้ว่าต่างกันมาก ซึ่งถ้าจะคิดตามจำนวนกรรมาธิการผู้ที่สงวนความเห็นว่าอย่างนั้นแล้ว ท่านโปรดอย่าลืมว่านับประธานกรรมการกับผู้ว่าการรถไฟเข้าด้วยแล้วจำนวนกรรมการไม่ใช่ ๘ หรือ ๑๔ คน จะฉลายเป็นอย่างน้อย ๑๐ คน และอย่างมากไม่เกิน ๑๖ คน

นายบรรจง ศรจรัญ : ปัญหาจำนวนกรรมการที่จะมากน้อยเพียงใดนั้นข้าพเจ้าคิดว่าเราได้อภิปรายกันมามากแล้วควรที่จะวินิจฉัยได้แล้วว่าจะเอาเท่าไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ปิดอภิปราย

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอขอปิดอภิปรายแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอเสนอลงมติ ไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าเสนอลงมติ

ผู้ใดเห็นว่าควรจะแก้ไขตามความเห็นของกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อย ซึ่งเสนอมา ๘ คนกับ ๑๔ คน คืออย่างน้อย ๘ คน และไม่เกิน ๑๔ คน โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๕ นาย

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามกรรมาธิการฝ่ายข้างมาก โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๓ นาย

เป็นอันว่าให้เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ ต่อไป

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๒๑ ทวิ ๑๔.๓๓ น.

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : ในมาตรา ๒๑ ทวินี้ก็เป็นมาตราที่กรรมาธิการได้ยกร่างขึ้นโดยเอาเค้าจากมาตรา ๒๔ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นชอบด้วย แต่ว่ามีข้อที่ข้าพเจ้าอยาก

จะผูกกับกรรมาธิการ คือในข้อ ๔ ที่ว่าร่างข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติงานในข้อนี้ให้อ่านในมาตรา ๓๐ ทวิ ซึ่งกรรมาธิการได้เติมขึ้นเหมือนกัน คือในวรรค ๒ ของมาตรา ๓๐ ทวิ ก็มีว่า "ในกรณีที่มีข้อบังคับซึ่งคณะกรรมการวางไว้ตามมาตรา ๒๑ ทวิ กำหนดว่านิติกรรมใด ผู้ว่าการจะทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน บรรดานิติกรรมที่ผู้ว่าการทำขึ้นโดยมิได้รับความเห็นชอบดังกล่าว ย่อมไม่ผูกพันการรถไฟแห่งประเทศไทย เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน" นี่ก็หมายความว่าในมาตรา ๒๑ ทวิ ที่คณะกรรมาธิการเสนอให้ขึ้นในข้อ ๔ นี้ คณะกรรมาธิการอาจจะร่างข้อกำหนดไว้ว่า นิติกรรมใด ๆ ที่ผู้ว่าการทำไปจะต้องได้รับความชอบจากคณะกรรมการ และถ้าหากว่ากรรมการใดทำไปตามข้อบังคับแล้ว ผู้ว่าการทำไปโดยมิได้รับความเห็นชอบจะไม่ผูกพันการรถไฟแห่งประเทศไทย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

~~ผู้ว่าการทำไปโดยไม่ได้รับความเห็นชอบก็ไม่ผูกพันการรถไฟแห่งประเทศไทย~~ ข้าพเจ้าคิดว่าความในมาตรา ๒๑ ทวินี้ ในวรรค ๒ นี้เป็นบทบัญญัติที่เป็นอันตรายแก่บุคคลภายนอกเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุที่ว่า บุคคลภายนอกที่จะมาทำอะไรกับผู้ว่าการนั้น บุคคลภายนอกจะสามารถรู้ได้อย่างไรว่านิติกรรมใดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหรือไม่ บุคคลภายนอกไม่สามารถจะไปอ่านข้อบังคับของกรรมการได้ ข้อบังคับของกรรมการทำไว้อย่างไรก็ไม่ทราบ ครั้นจะไปถามผู้ว่าการว่าการทำนิติกรรมนั้นได้รับความเห็นชอบจากกรรมการหรือยัง นี่บุคคลภายนอกก็ไม่สามารถจะทำได้ โดยเหตุว่าผู้ไปติดต่อทำนิติกรรมนั้นย่อมจะต้องเกรงใจท่าน ไปจะไปถามท่านได้หรือว่าท่านได้รับความเห็นชอบจากกรรมการแล้วหรือยัง นี่ก็เป็นการเสียหายแก่บุคคลภายนอกที่จะมาติดต่อ สมมุติว่าข้าพเจ้าเป็นผู้รับเหมาติดต่อรับเหมาสร้างตึกหลังหนึ่งกับการรถไฟแห่งประเทศไทย แต่ถ้ากรรมการบอกว่าการก่อสร้างตึกจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการข้าพเจ้าไม่ทราบ แต่เป็นที่ปรากฏแล้ว จึงมิได้ทำไปแล้ว ข้าพเจ้าจะไปเรียกร้องเงินค่ารับเหมาจากผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ได้ เพราะเหตุว่านิติกรรมที่ทำไปนั้นในมาตรา ๓๐ ทวิบอกว่าผู้ว่าการรถไฟไม่ต้องรับผิดชอบ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นอันตรายมาก การบัญญัติเช่นนี้ใช้แก่บริษัทที่จดทะเบียนแล้วก็ย่อมได้ เพราะเหตุว่ากฎหมายบัญญัติว่าข้อบังคับของบริษัทต้องไปจดทะเบียนที่หอทะเบียน ซึ่งใคร ๆ ก็ดูได้ เป็นเหมือนศาลหรือที่ใคร ๆ ก็ไปดูได้ แต่นี่บุคคลภายนอกจะไปดูหรือรู้ได้อย่างไร บุคคลภายนอกไปทำเข้าก็ย่อมเป็นการเสียเปรียบ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่ามาตรา ๓๐ ทวินี้เป็นอันตรายมาก แต่เรื่องที่จะแก้ไขให้เป็นอย่างที่ข้าพเจ้าว่า เรามาดูในมาตรา ๒๑ ทวินี้ ข้าพเจ้าขอยากจะขอนำความบรรจุลงกองกับกรรมาธิการ ส่วนจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม คือวรรค ๔ นี้จะเขียนไว้เป็นวรรคที่ ๒ ต่อไปได้หรือไม่ว่า ข้อบังคับที่ออกตามข้อ ๔ นี้ ถ้าเป็นเรื่องที่ได้กำหนดไว้ว่านิติกรรมใดผู้ว่าการจะทำไปได้ นอกจากจะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการ และข้อบังคับนั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าเป็นดังนี้แล้ว อันตรายของมาตรา ๒๑ ทวินี้ก็น้อยลงไป

CURT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้าพเจ้าก็เห็นว่าถ้าบัญญัติอย่างนี้ก็ไปได้ แต่ว่าถ้ากรรมาธิการจะไม่ยอมเขียนเช่นนั้น เมื่อถึงมาตรา ๓๐ ทวิแล้วก็เป็นการยากที่ข้าพเจ้าจะร้องโต้แย้งว่าไม่สมควรจะรับร่างของกรรมาธิการที่เขียนว่า เพราะเหตุว่าไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนที่เขียนไว้เช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงอยากจะเรียนถามกรรมาธิการว่า จะเขียนเช่นนั้นได้หรือไม่ ขอให้ประกาศสักหน่อยว่านิติกรรมใดทำได้ด้วยความเป็นธรรม เพื่อเขาจะได้ไม่เสียเปรียบ.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ในขณะนี้กรรมาธิการก็ยังไม่สามารถเข้าใจได้ว่ามาตรา ๓๐ ทวิสภานี้จะพิจารณาให้เพิ่มหรือให้ตัดออก เพราะฉะนั้นอยากจะขอเรียนสมาชิกให้สมาชิกผู้ที่ขอปรารภประสงค์ว่าเรื่องนี้เอาไว้พูดกันในมาตรา ๓๐ ทวิ

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ถ้าถึงมาตรา ๓๐ ทวิแล้วก็ไม่ตัดสิทธิในการขอเพิ่มแล้ว และเราข้ามมาตรา ๒๑ ที่กำลังพูดนี้เลื่อนไปถ้าหากว่าสภานี้ยอมที่จะให้เช่นนั้นได้ ข้าพเจ้าจะขอพูดในมาตรา ๓๐ ทวิ

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าเห็นว่าเพื่อความสะดวกขอให้ไปพูดกันในมาตรา ๓๐ ทวิถ้าว่ามีข้อของสภานี้ไปอย่างที่ท่านว่า แม้แต่ในหลักการเราเติมที่ไหน เราบรรณีประนอมที่หลัง

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : คือข้าพเจ้าขอมติสภานี้ไม่ได้ ข้าพเจ้าขอให้เติมเท่านั้นเอง การที่จะให้เติมนี้ถ้าหากว่าไปถึงมาตรา ๓๐ ทวิแล้ว จะขอให้เติมมาตรา ๓๐ ทวิได้แล้วก็ไม่ขัดข้อง

ประธานวุฒิสภา : ถ้าหากว่าจะรอมาตรา ๒๑ ทวิไว้ ไปว่ากัน มาตรา ๓๐ ทวิจะเป็นอย่างไร คือรอมาตรา ๒๑ ทวินี้ไว้ ไปว่ากันมาตรา ๓๐ ทวิเสียก่อน แล้วมาพิจารณามาตรา ๒๑ ทวิ

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ก็ดีเหมือนกัน ข้าพเจ้าคิดว่าทำอย่างท่านประธานว่าก็จะดี

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่ขัดข้องก็ให้รอมาตรา ๒๑ ทวิ แล้วก็กลับมาพิจารณา

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒๐ ทวิ เป็นต้นไป

พระยาไชยวิเศษสมบัติ กรรมาธิการ : ในมาตรา ๒๐ มีเรื่องค้นอยู่ด้วย ข้าพเจ้าได้ค้างไว้ เพราะฉะนั้นควรจะพูดในข้อที่ข้าพเจ้าขอสงวนเสียก่อน ส่วนหลักการที่เจ้าคุณอรรถการีย์ ฯ ข้าพเจ้าต้องขอโทษต้องออกนาม จะอภิปรายเอาไว้ที่หลังก็ได้

ประธานวุฒิสภา : คิดว่าแยกก็ลำบาก

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้าพเจ้าอยากจะให้ไปว่ากันภายหลังมาตรา ๓๐ ทวิทีเดียว ไปว่ากันภายหลัง ๓๐ ทวิรวมทั้งที่ท่านสงวนเอาไว้ด้วย

๑๗.๔๒ น.

หลวงประกอบวิธีสาร กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอเจรจากับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทางฝ่ายค้านว่าการที่ท่านได้เสนอความเห็นเมื่อกี้นี้ เรายังไม่แน่ว่าจะมีการปรึกษาประนอมกันหรือไม่ได้หรือไม่ ถ้าปรึกษาประนอมไม่ได้ฝ่ายโน้นชนะแล้วจะเติมมาตราไหนไม่ทราบ พูดถึงความเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าข้าสมมติว่าสภานี้เห็นชอบด้วยมาตรา ๓๐ ทวิ ข้าพเจ้าว่าเติมมาตรา ๓๐ ทวิก็ได้ ที่เติมมี ๓ แห่ง ข้าพเจ้าจึงคิดว่ามาตรา ๒๑ ทวินี้พิจารณาไปให้เสร็จแต่ไม่เป็นการตัดสิทธิของท่านชนะสมาชิกที่จะหวนกลับมาเติมในมาตรา ๓๐ ทวิอีกถ้าท่านชนะก็เป็นความเห็นของท่านจะดีกว่า คือว่าเรื่องสงวนคำแปรญัตติให้เสร็จเรื่องไปเพราะไม่เกี่ยวกับปัญหาที่ท่านสมาชิกพูด คนละปัญหา และมิได้ตัดสิทธิ์ท่าน เมื่อถึงปัญหามาตรา ๓๐ ทวิแล้วก็อาจจะเอาความเห็นนั้นมาบรรจุในมาตรา ๒๑ ทวิหรือ ๓๐ ทวิก็แล้วแต่ที่ประชุมจะว่ากันไป

๑๗.๔๓ น.

พระยาธรรมการวินิจฉัย : ตามที่กรรมาธิการได้ทำอย่างนี้ข้าพเจ้าก็ได้กล่าวแล้วว่าเห็นจะช่วยแก้การแก้ไขเท่านั้นเอง และมาตรา ๓๐ ทวิไม่ใช่ว่าข้าพเจ้าจะไปโต้แย้งท่านว่าไม่ควรรับเสียเลย ข้าพเจ้าเห็นว่ารับก็ดีเหมือนกันถ้ามีทางแก้ แต่ข้าพเจ้าขอเติมมาตรา ๓๐ ทวิลงไปในข้อความตอนท้ายนั้น ที่ไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรรมาธิการควรจะรู้ มาตรา ๓๐ ทวินั้นน่าจะอยู่แน่น่าจะไปไหน ถ้าท่านเห็นด้วยก็ควรยอมเสียมัตนี้ว่ามาตรา ๓๐ ทวินี้ควรจะเติมเสียในตอนท้าย ถ้าอย่างนั้นก็ไปได้

ประธานวุฒิสภา : ถ้าอย่างนั้นก็ว่ามาตรา ๓๐ ทวินี้แล้วกัน ไม่ต้องสงวน

พระยาไชยยศสมบัติ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าสงวนมาตรานี้ไว้เพื่อถกปรายประธานวุฒิสภา : ว่าเรื่องพระยาธรรมการวินิจฉัย ฯ เสียก่อนแล้วจึงมาที่สงวน

CIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

ของประธานนิติสาร/: กรรมาธิการจนใจจริง ๆ ที่จะพิจารณาในระยะนี้ไม่ได้ เพราะไม่ทราบว่าระยะของมาตรา ๓๑ ที่ว่าการนี้จะเร็วหรือไม่เร็ว ถ้าไปถ่วนทีเติมคำว่าอย่างช้า ว่าแล้วจะยุ่งกันใหญ่ และกรรมาธิการคงจะต้องประชุมกันว่าจะไปตามท่านใดหรือไม่

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

จะค่อนไปทางกรรมาธิการตัดสินใจในเวลานี้ ความเห็นก็แตกต่างกัน ความเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าคิดว่าบันมีทางแก้ทางอื่น ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้ปรึกษากรรมาธิการเหมือนกัน เพราะฉะนั้นจะเอาทันทีทันใดนั้น เสียใจที่ปฏิบัติไม่ได้ เพราะฉะนั้นขอให้พิจารณามาตรา 21 ทวิ ในส่วนอื่นให้เสร็จเสียตอนหนึ่ง ในตอนสงวนความเห็นของพระยาไชยยศ ฯ กับข้าพเจ้าว่าจะต้องเติมแล้วและเติมที่นั่นเติมที่นี่ได้ทั้งนั้น

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องที่จะทำอย่างไร ไม่ขัดข้องแต่ว่าท่านประธานจะต้องอนุมัติเสียก่อน

ประธานวุฒิสภา : คือว่าจะพิจารณาข้อสงวนไว้ต่อไปก่อนก็ได้ ตามใจ

17.46 น. พระยาไชยยศสมบัติ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าสงวนข้อนี้ไว้เพื่ออธิบายในที่ประชุมนี้ว่า ในการที่เราใช้คำว่า "อัตราอากรฐาน" นั้น เรามิได้วิเคราะห์ศัพท์ไว้เลย การที่เรามิได้วิเคราะห์ศัพท์ไว้เลยก็อาจกำหนดอัตราอากรฐานไว้ตามใจชอบได้ เมื่อมีเรื่องขึ้นจะว่าอัตราอากรฐานนั้นถูกต้องหรือสมควรเพียงใด ข้าพเจ้าได้เสนอต่อที่ประชุมว่า การที่มิได้วิเคราะห์ศัพท์คำว่า "อัตราอากรฐาน" อาจเป็นภัยได้หลายประการ คือว่าในการที่เราจะอนุญาตให้ผู้ว่าการเพิ่มอัตราหรือลดอัตราก็ย่อมทำได้โดยง่าย เมื่อไม่มีหลักที่จะบีดอัตราอากรฐาน เราอาจกำหนดเป็นตันต่อ 1 กิโลเมตร หรือ 1 ตัน ต่อ 100 กิโลเมตรก็ทำได้ว่าเป็นราคาสัก 50 สตางค์หรือ 1.00 บาท แล้วเราก็ลดหรือเพิ่มตามใจชอบ ที่นี้ถ้าอัตราอากรฐานนั้นไม่มีกำหนดแน่นอนแล้วภัยที่จะมาสู่ผู้ใช้รถไฟก็มีมากว่าในตันต้นอาจเสียเปรียบหรือได้เปรียบ แต่ธรรมดาผู้ใช้การย่อมเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่เสมอ เมื่อเช่นนี้แล้วจึงเห็นเป็นการสมควรที่จะกำหนดอัตราอากรฐานโดยให้ออกเสียว่าอัตราอากรฐานได้มาอย่างไรและเมื่อได้มาแล้วนั้นเป็นอัตราที่สมควรหรือไม่ ถ้าอัตรานั้นไม่สมควรแล้วก็ประกาศออกมา ผู้ที่ใช้บริการรถไฟก็จะทราบได้ทันทีว่าอัตราที่ตั้งนั้นเป็นอัตราซึ่งจะเสียเปรียบหรือได้เปรียบ

สำหรับความเห็นอันนี้คือการที่วิเคราะห์ศัพท์นั้นส่วนมากก็เห็นว่าเป็นการสมควร ปัญหามีแต่เพียงว่าการที่จะกำหนดให้คำวิเคราะห์ศัพท์คำว่าอัตราค่าโดยสารนั้นควรเป็นอย่างไร การกำหนดอัตรามาตรฐานนั้นในทางการรถไฟก็ย่อมมีอยู่เป็นสูตรโดยคำนวนจากค่าใช้จ่ายซึ่งรถไฟจะต้องเสียในหนึ่งกิโลเมตรของการเดินรถ เมื่ออย่างนี้แล้วท่าไม่ถึงเราไม่กำหนดเสียให้แน่นอน แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความหมายกว้างขวางถึงว่าเป็นนโยบายของการรถไฟนั้นจะไม่ต้องไม่ขัดกับนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะฉะนั้นในการที่จะกำหนดแต่เพียงค่าใช้จ่ายก็ไม่เป็นการสมควร เพราะฉะนั้นจึงได้กำหนดไว้ให้คำนึงถึงการเศรษฐกิจในนโยบายของรัฐบาลที่แถลงประกอบกับค่าใช้จ่ายในการรถไฟด้วย เมื่ออย่างนี้แล้วเราก็ยังมีหลักฐานเหตุผลในการที่กำหนดอัตราค่าภาระของรถไฟได้ ถ้าหากว่าเราทำว่าอัตรามาตรฐานโดยไม่วิเคราะห์หรือให้ความหมายไว้เลยแล้วผู้ใช้บริการรถไฟคงไม่มีการที่จะวินิจฉัยได้ว่าอัตราที่กำหนดไว้นั้นเป็นการสมควรหรือไม่ ในขณะนี้รถไฟก็ได้กำหนดไว้แล้วว่าค่าบรรทุกนั้นคิดกิโลเมตรละ 30 สตางค์ต่อ 1 ตัน ภายใน 100 กิโลเมตรต้นทาง ถ้าเลย 400 กิโลเมตรไปแล้วคิดตันละ 10 สตางค์ เมื่อได้คำนวนอย่างนี้แล้วเราจะปรากฏว่ารายได้ของรถไฟนั้นตกลงมากิโลเมตรละ 41,000 บาทเศษ สำหรับค่าใช้จ่ายถ้าคิดถึงอัตราค่าครองชีพสูงขึ้นและค่าใช้จ่ายเป็นไปเงาตามตัวแล้วก็จะตกประมาณกิโลเมตรละ 36,000 บาท ก็เป็นว่าเท่าที่ท่าอยู่ในขณะนี้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1465

ระดับเงินเดือนจะได้เข้าไปเป็นค่าเฉลี่ยประมาณ ๑,๐๐๐ บาท นี่เราจะแก้ไขเรื่องนี้ได้หรือว่าเมื่อความยาวของรถไฟยาวขึ้นแล้วเราจะเก็บค่าโดยสารเพิ่มขึ้นอย่างไร ในเมื่อรถไฟจะมีกี่ตู้ก็ตาม แต่ว่าค่าโดยสารก็ยังเท่าเดิม ก็เป็นข้อขัดข้องอยู่ในเรื่องนี้ ผมก็ขอฝากไว้ในฐานะที่ผู้ใช้บริการรถไฟจะได้ช่วยคิดว่าอัตราค่าโดยสารนี้มีการจะปรับปรุงอย่างไรบ้างหรือไม่

ประธานอนุกรรมาธิการ : ขอเชิญกรรมาธิการท่านอื่นครับ

๑๓.๕๐ น.

นายยงยศ ไชยวรรณ์ กรรมาธิการ : ที่ใช้คำว่า "อัตราค่าธรรมเนียม" นี้ ก็เพื่อเป็นจุดเด่นเรื่องอัตราการประกอบการที่แท้จริงของการรถไฟเท่านั้น เพราะว่าเราพูดอะไรเป็นค่าธรรมเนียมนั้นเป็นอัตราค่าธรรมเนียมโดยเอาเหตุผลว่าทุนเท่าไรก็ไม่สำคัญจะทำได้ ที่ท่านกล่าวว่าท่านบรรทุกรถไฟเป็นตันมีไกลแค่ไหนก็แล้วแต่วัตถุประสงค์ ถ้าเป็นก้อนหินจากเชียงใหม่มากรุงเทพฯ เหมือนเป็นค่าแรงอย่างนี้ๆ จากเชียงใหม่มากรุงเทพฯ ค่าแรงบรรทุกไม่เท่ากัน แต่ว่าอัตราที่จะเป็นอัตราที่ถูกใจ และนั้นทุนของการบรรทุกของต่างๆ กัน ทุนเท่ากันแต่ค่าโรงงานต่างๆ ย่อมแยกกันคนละชนิดของวัตถุประสงค์ รถไฟเป็นกิจการสาธารณูปโภค วัตถุที่เป็นกิจการสาธารณูปโภคนี้ ถ้าเราจะเอาเปรียบกับค่าขนส่งนั้น ๑ – ๒ – ๓ ค่าบรรทุกคนทั้งสามชั้นจุดสองจุดทุนก็เท่ากัน ที่คิดต่างกันในระยะต่างๆ ก็เพราะว่าใครที่ประหยัดประเคิดอยากจะนั่งสบายไม่เบียดกับใครก็ซื้อตั๋วอย่างชั้น ๑ คือ ๓ เท่า ชั้น ๒ ก็คิด ๑ เท่าของชั้น ๓ ไม่มีต้นทุนเท่าไรคิดเท่าที่จะเป็นอัตราการที่ทางรายการคิดนี้ ก็เพื่อที่จะให้ถาวรการรถไฟทางเท่าที่รถไฟใช้อยู่เวลานี้ และทางจะเป็นจริงแล้วแต่ผู้ว่าการเรื่องกรรมการจะขยับขยายเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ที่เป็นอยู่เรื่อยมา

๑๓.๕๕ น.

หม่อมประกอบนิติการ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าเป็นกรรมการที่เห็นด้วยท่านบ้างน้อยและส่งความเห็นไว้เหมือนกัน ในเรื่องนี้เราได้ถกเถียงกันมากในคณะกรรมาธิการ แต่ว่าดูเหมือนกรรมาธิการท่านอื่นมากมีมติแต่เพียงว่าจะมีบัญญัติไว้ตามความเห็นของกรรมาธิการท่านอื่นก็ไม่ประโยชน์ ไม่มีความหมายอะไร

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะว่าในขณะนี้ข้องสรรพสามิตเองก็ไม่ได้ในการที่จะตั้งมาตรฐานความจริงจะไปทำกับอย่างไร แต่ที่ได้กรรมสิทธิ์ค้าขายอย่างน้อยประเทศไทยของออกนาม มี ๒ ประเภทเหมือนเจ้าพนักงานไปยศ กับข้าพเจ้า มีความเห็นว่าถ้าตั้งอัตราสรรพสามิตไว้ไม่เหมาะสมว่าการมาค้าการไปทำมาค้าขายนั้นเป็นเรื่องยากลำบาก ถ้าอัตราสรรพสามิตไม่เป็นที่โน้มน้าวจิตใจที่สถานที่นั้นเป็นตัวเงินต่างจาก ถ้าอัตราสรรพสามิตไม่เหมาะสมว่าจะต้องตั้งไว้ให้แข่งขันกันได้ว่าค่าโดยการมีอัตราสูง ๒ เท่าไร ชั้น ๓ เท่าไร ชั้นที่ ๑ เท่าไร อัตราที่เท่าเทียมนี้ก็ไม่ได้เป็น ๓ ประเภทที่ต้องตั้งไว้ทุกประเภท สมมติว่าเรียนไว้อัตราสรรพสามิตไม่มีความหมายอะไรทั้งสิ้น ถึงสิ่งที่กรรมาธิการท่านข้างมากได้ตกลงกันแล้วที่นี้ในขณะนี้ประเทศที่ยังอยู่ในสงครามเขาก็ยังมีการค้าขายกันอยู่ ถึงแม้ว่าประเทศนั้นจะยกเลิกการค้าขายกันไม่ได้ ประเทศไทยเป็นกลาง แต่ก็ไม่ใช่เป็นอิสระ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ยังมีผู้ที่เกรงใจอยู่ ยังมีผู้ที่ต้องเกรงใจอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าเขาอำนาจและเขาก็จะรู้ว่าเขาจะมีอำนาจที่จะรู้ว่าเขาจะมีอำนาจที่จะรู้ว่าเขาจะมีอำนาจที่

เพราะฉะนั้นกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยจึงเห็นว่าการที่จะวางหลักไว้ในการที่จะตั้งอัตราอากรนั้นไม่มีอัตราอะไรเลย เป็นของดีมีประโยชน์ เพราะว่าเราต้องอิงหลักการที่ว่าไว้ในมาตรา ๗๗ ซึ่งมีว่าในการดำเนินกิจการรถไฟของประเทศไทยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชนและความปลอดภัย นี่ประการหนึ่ง กับต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ถ้าเผื่อมีรายการทางลงทุนอะไรซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ว่ากิจการรถไฟควรจะมีกำไรพอสมควร เล็กน้อยหลายที่จะขยายกิจการออกไปได้ไม่ได้กำไรจนเหลือเฟือ ห้ากำไรเกินควรอะไรเช่นนั้น เป็นข้อควรคำนึง เป็นข้อเตือนสติเท่านั้นในการกำหนดอัตราอากรนี้จะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่กำหนดตามชอบใจ ถ้าไม่มีกำหนดดังว่านี้แล้วเขาทำตามชอบใจ สภานี้จะเอาอำนาจอะไรไปยับยั้งหรือควบคุมรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงสนับสนุนเจ้าพนักงานให้มีบทบัญญัติดังว่านี้ไว้ในวรรค ๒ เพื่อเป็นการเตือนสติและเป็นเครื่องมือที่จะควบคุมรัฐบาลได้ มิฉะนั้นเราจะเสียใจภายหลัง

๑๕.๐๐ น.

พระยาเทพวิทุรกรรมกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าไม่ใช่นักกฎหมาย แต่ข้าพเจ้าได้อ่านพินักกฎหมายผู้อภิปรายเมื่อกี้นี้บอกว่าเราออกกฎหมายฉบับนี้เรือเขียนช่องนี้ไว้เพื่อเทียบเคียง การออกกฎหมายเพื่อเตือนสตินั้นจะเป็นของซึ่งสมควรหรือไม่สมควรข้าพเจ้าในฐานะที่ไม่ใช่นักกฎหมายมีความเห็นว่าไม่ใช่สิ่งที่เราควรจะทำ และนอกจากนั้นท่านบอกว่าการที่เราออกนี้เพื่อจะได้ควบคุม จะได้รู้ว่าเขาวางอัตรามาตรฐานอย่างไร ข้าพเจ้าเองยังมองไม่เห็นเลยสักนิดว่าเราจะไปควบคุมหรือจะมองเห็นว่าเขาทำอย่างไรคือเขาคำนวณค่าใช้จ่ายค่าอะไรต่ออะไรเสร็จแล้วเขาก็ตั้งอัตราไปซึ่งท่านก็ไม่ได้บอกว่าตั้งอัตรานั้นจะให้ตั้งเกินควรไป ๑๐ หรือ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เขาตั้งเกินควรไป ๒๐๐ หรือ ๓๐๐ เปอร์เซ็นต์หรือกลับกันข้ามเขาตั้งลดลงมา ๒๐๐ หรือ ๓๐๐ เปอร์เซ็นต์แล้วท่านจะว่าอย่างไร

CIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะท่านก็บอกว่าไม่ค้านนึงนึง ก็นึงนี้แปลว่าระลึก เมื่อระลึกถึงแล้วไม่ได้บังคับให้เรา ทำอย่างไรอย่างเนี่ยท่านจะควบคุมอย่างไร ข้า เจ้าของไม่เห็นในเรื่องนี้ ส่วนที่กรรมาธิการฝ่ายข้างมากเห็นว่าไม่สมควรเติมนั้น ก็เพราะว่าเติมลงไปแล้วไม่ได้ประโยชน์อะไรเลยแม้แต่น้อย ถูกที่ท่านอ้างมาชี้แจงว่ากรรมาธิการเห็นอย่างนั้น เราไม่เห็นว่าจะได้ประโยชน์อะไรเลย เวลานี้ท่านก็ทราบอยู่แล้วว่ารถไฟขาดทุนปีละ ๑๐๐ ล้านบาท เมื่อชักไซร้ไล่เลี่ยในชั้นกรรมาธิการได้ความว่า ๑๐๐ ล้าน ไม่ได้คำนวนถึงค่าลึกหรอ ค่าเพิ่มเงินเดือน เพราะฉะนั้นถ้าท่านเก็บนึงนึงจากนี้แล้วรถไฟจะขาดทุนเท่าไร ตามอัตราที่วางอยู่เดี๋ยวนี้ ท่านจะให้กรรมการหรือฝ่ายผู้บริหารการคนใหม่มาขึ้นค่ารถไฟ ๑๐๐เท่าหรือ ๒๐ เท่านั้นเป็นไปไม่ได้ มันเป็นสิ่งที่ที่เป็นไปไม่ได้ แล้วจะไปเสียเวลาไว้ทำอะไร ข้าพเจ้ามองไม่เห็นเลย สักนิดเดียว เมื่อคำนวนค่าโดยสารอย่างนี้ว่าจะต้องเป็น ๑๐เท่า ท่านจะให้ขึ้นอีกหรือ ถ้าเขาไม่ขึ้นจะว่าอย่างไรเรา กรรมาธิการส่วนมากเห็นอย่างนี้จึงบอกว่าไม่มีประโยชน์ในการที่จะเขียนลงไป ข้าพเจ้าต้องขอโทษที่จะต้องชี้แจงเรื่องรายละเอียดในการพิจารณาในชั้นแรกสักหน่อย เพราะร่างนี้เป็นพระราชบัญญัติการเงิน เพราะฉะนั้นเราจะต้องพิจารณากันอย่างรวดเร็วและก็เป็นพระราชบัญญัติใหญ่ที่เราจะต้องพิจารณากันอย่างละเอียดเกือบทุกวัน ก็เถียงกันมาก แต่คนที่เถียงกันมากที่สุดคือท่านกรรมาธิการส่วนน้อย ๒ คนที่เถียงกันมาก กรรมาธิการส่วนมากมักจะยอมเสมอ เป็นพวกที่ไม่ช่างชูด ว่าอย่างไรก็เอากัน ทีนี้ กรรมาธิการท่านนอมคือคนแรกท่านยอมผู้เดียว กรรมาธิการอีก ๒ คนเถียงกันขึ้น ก็เลยเห็นใจกันสักหน่อย ก็เลยมาสงวนด้วยกัน เรื่องเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายโปรดเข้าใจ ท่านอ้างก็เห็นว่าไม่มีประโยชน์ แต่ท่านก็พยายามอธิบายจูงใจสมาชิกผู้มีเกียรติให้เห็นด้วยกับท่าน ตอนที่ท่านขอสงวนไว้พวกเราก็ตกใจ เมื่อท่านสงวนแล้วเราจะไปเถียงกับท่านอย่างไร

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

คอนนั้นเราตกใจกันมากทีเดียว แต่ว่าเมื่อท่านจะมาอภิปรายโดยไม่ได้อภิปรายจากจริงใจของท่าน ท่านก็อภิปรายอ้อมแอ้มไม่ได้น้ำได้เนื้อเท่าไร เพราะฉะนั้นถ้าการทำอะไรที่ไม่ได้ทำโดยตั้งใจดีแล้วก็ได้ผลอย่างนี้ โดยเหตุนี้ข้าพเจ้าจะต้องขอประทานนำความเป็นไปในคณะกรรมาธิการมาเล่าให้ท่านฟังสักหน่อย ส่วนที่ไม่ได้ประโยชน์ก็มีแต่เสีย คือไม่ได้ประโยชน์ก็มีแต่เสียแต่ท่านอาจจะลุกขึ้นมาพูดว่าไม่ได้ประโยชน์อาจจะเสมอ เสมออาจจะเป็นเพียงทฤษฎีเท่านั้นเอง แต่สำหรับของจริงแล้วในการที่ไม่ได้ประโยชน์ก็มีแต่เสียเท่านั้นเอง แล้วก็จะมีประโยชน์อะไรที่เราจะต้องเขียนไว้ กฎหมายฉบับนี้จะต้องส่งไปยังนานาอารยประเทศ เขาก็จะต้องดู—อย่างละเอียดละออ ไม่ใช่เขียนอย่างที่ท่านบอกว่า เขาไม่ใช่อย่างนั้นอย่างนี้ อย่างที่ท่านบอกว่าเขารู้เท่าไม่ถึงการ เช่นนั้นแล้วอย่าไปเชื่อท่านเลยเป็นคำพูดที่ไม่มีราคาสักนิดเดียว เพราะฉะนั้นกฎหมายที่จะตั้งอัตราค่าธรรมเนียมมาตรฐานเช่นนี้ และจะต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการ เขาจะต้องอ่านดูอย่างละเอียดละออ เราจะเห็นว่าวุฒิสภาจะตั้งอัตรามาตรฐานจะต้องบอกกรรมการ กรรมการก็จะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วเราจะให้เงินกู้อย่างไร กรรมการจะให้อัตรามาตรฐานวุฒิสภาจะต้องบอกอย่างนั้นอย่างนี้ อย่าเลยสำหรับเรื่องโนเคขอเสียทีเมืองไทย และในการที่ทำอย่างนี้เสียใช่ไหม และสำหรับในการที่ทำกระทำที่ไม่ได้ประโยชน์ก็ต้องเสียอย่างที่ข้าพเจ้าว่า เพราะฉะนั้นเราจะใส่เอาไว้ทำไม แล้วใส่ไปเท่านี้ก็จะเป็นการสอน ก. ไก่ ข. ไข่ แล้วในการที่จะสอน ก.ไก่ ข. ไข่ กับท่านผู้มีเกียรติ หรือกับท่านผู้มีความรู้ในทางกฎหมาย ในความชำนาญในทางเศรษฐกิจ ในทางการธนาคาร ทำไมจะต้องมาสอน ก.ไก่ ข. ไข่ กับเขาด้วย เป็นการรักเจนอยู่แล้ว ทำไมจะต้องสอน ก.ไก่ ข.ไข่กับเขาด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นท่านเห็นว่าเป็นการเกินไปหรือไม่ กรรมาธิการส่วนข้างมากเห็นว่าจะเกินไปทีเดียว

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

เท่าเมื่อเป็นเช่นนี้ เราจะเขียนไปทำไม กรรมาธิการจึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นแม้แต่น้อย ที่จะเขียนข้อนี้ลงไป เพราะ[illegible]อย่างไร ๆ เสียเขาก็ต้องคิด ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการ ก็ต้องคิดว่าค่าใช้จ่ายเท่าไร และเมื่อเขียนไปแล้วก็ไม่มีประโยชน์ อีกอย่างหนึ่งที่เราเขียนไว้นี้ ท่านไปแก้กันเป็น อัตรามาตรฐาน ทำให้เกิดความรู้สึกว่า มาตรฐานอะไร มิเป็นของใหม่อะไรเลย ท่านกรรมาธิการผู้มีเกียรติส่วนน้อยท่านอภิปรายมาแล้ว ซึ่งจริงของท่าน อัตรามาตรฐานไม่ใช่อะไรเลย เป็นการวางอัตราค่ารถไฟเท่านั้นเอง ของเดิมมีว่าให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนด ด้วยเหตุที่อ้ายนี่-ที่นี้ท่านกรรมาธิการที่เป็นยิบคุ้กรมรถไฟอยู่ขณะนี้บอกว่า แย่ ไม่รู้จะทำอย่างไร เราะทุกสิ่งจะต้องให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนด ทำงานทำยากเหลือเกิน ท่านมาปรารภ เราก็เห็นใจท่าน ก็เลยให้เป็นการยืดหยุ่นเสีย ตอนที่เรียกว่า อัตรามาตรฐานนี้ บ้านเจ้าเสียใจที่ไม่อยู่จึงไม่รู้ว่าทำไมจึงเรียกอย่างนี้ แต่ท่านจะเรียกเอาโก้ ๆ หรืออะไรก็ไม่ราบจึงเรียกอย่างนี้ ขอท่านอย่าได้เข้าใจว่าอัตรามาตรฐานเป็นอะไรใหญ่โต อัตรากรรมการเราที่เดียว เราจึงให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แล้วให้กรรมการกำหนดได้ นี่เรื่องมีเท่านี้เอง เดิมคณะรัฐมนตรีกำหนด แต่เวลานี้ท่านจะให้คณะกรรมการกำหนดหรือไม่เท่านั้นเอง ส่วนการจะร่างนั้นเป็นเรื่องคิดกันทีหลัง ปรึกษากันหมดแล้วทั้งที่ ๑ และ ๒ แต่ยังเอ๊ะเกิดมีสมาชิกท่านหนึ่งเกิดรู้สึกขึ้นว่าควรจะมีอย่างนั้น ก็เลยเสนอขึ้นมา กรรมาธิการร่างมากก็ไตร่ตรองชี้แจงเท่าไร ๆ ก็ไม่สำเร็จ นี่มีเรื่องแค่จริงเพียงเท่านี้เอง

๑๔.๑๐ น.

ผมวงประกอบใคร[illegible]กรรมาธิการ[illegible] ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ชี้แจงวาระของกรรมาธิการท่านหนึ่งยาวยืดยาวแล้ว ก็ยังรู้สึกว่าในกรรมาธิการนี้ยังวุ่นวายเหลือเกิน ทำอะไรไม่ได้ง่ายนักมีเกรงใจกันมากเจ้าถูกว่ามาเสีย ๆ หาย ๆ แต่ข้าพเจ้าไม่ถือสาหรอก ข้าพเจ้าเรียนชี้แจงว่าที่ข้องสนามหวงเยอะแยะ บางทีมีเรื่องเสีย ๆ หาย ๆ ว่ากันเหมือนกัน แต่รู้สึกเสียใจที่ว่า ท่านกรรมาธิการที่อภิปรายเมื่อกี้นี้ ขอถือโอกาสอภิปรายว่ากรรมาธิการนี้ทำ

CIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

โฆศ 1471 ก.๖๙/๒

ตามถอยใจ ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ข้อนี้รู้สึกเสียใจ ถ้าท่านว่าท่านไม่ได้มาประชุมแล้วเอาอะไรมาเรียน กันเกษตรดัง วาระ ๒ – ๓ อะไรเช่นนี้ ข้าพเจ้าจะกราบเรียนด้วยความสัตย์จริงในที่นี้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

~~ออกจากเรียนด้วยความสัตย์จริงในที่นี้~~ ไหน ๆ กรรมาธิการที่นั่งในที่นี้ทั้งหมด ยกเว้นท่านหนึ่งคนเดียวว่า ในเรื่องอัตรามาตรฐานเราตกลงกันในระยะแรกเป็นหลักการ ได้เขียนกันลงไปในระยะแรกแล้ว แล้วมาแก้ถ้อยคำในระยะที่สอง ตกแต่งถ้อยคำเท่านั้น และสงวนความเห็นของตนเอง ข้าพเจ้ากราบเรียนด้วยความสัตย์จริง คือว่าได้ทำด้วยความเต็มด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่เล่นละคร ไม่ใช่อะไรเลย เรื่องมันอย่างนี้ยุ่ง เพราะท่านเอาเรื่องอะไรมาพูดไม่ทราบ ข้าพเจ้าเรียนได้ว่าประธานกรรมาธิการของเรา คือเจ้าคุณประกิต ๆ จะเป็นพยานได้ว่าเรื่องนี้ทำไปด้วยโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่แกล้งจะสงวนความเห็น ข้าพเจ้าพูดในที่นี้พูดในสภา ไม่ใช่ท่านองลมปากหลวง กราบเรียนโดยความจริงว่า ข้าพเจ้าพูดด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่ว่าเป็นสอนกรรมาธิการอย่างสอน ก.ข. อย่างที่ท่านว่า เพราะเป็นอย่างท่านว่ามาตรา ๓๓ จะเป็นประโยชน์อะไร มาตรา ๓๓ เรียนว่า "ในการดำเนินกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน และความปลอดภัย" ท่านยืนว่าตามที่กรรมาธิการว่า มาตรา ๓๓ ก็สอบ ก.ข. เหมือนกัน เพราะว่าผู้เชี่ยวชาญรถไฟ ถ้าเขาเชี่ยวชาญจริงแล้ว เขาต้องคำนึงถึงข้อนี้อยู่แล้ว เราไปสอนทำไม นี่และเอาความจริงมาพูดกันดีกว่า มีคำสุภาษิตอังกฤษว่า Don't wash the dirty cloths before the public อย่าเอาผ้าสกปรกมาซักต่อหน้าประชาชน ผ้าสกปรก ๆ มาแต่เดิม แต่ว่าซักก็ดีเหมือนกัน แต่ความจริงผ้าสะอาดแล้วเอาของสกปรกไปใส่แล้วแล้วซักก็ใช้ไม่ได้ ข้าพเจ้าทำงานที่นี่มานาน ได้รับใช้ท่าน ที่ท่านเลือกข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการหลายเรื่อง ท่านพิจารณาได้ดีว่าข้าพเจ้าเคยหรือไม่ที่ทำหน้าที่ของข้าพเจ้าด้วยมารยาหรืออย่างไร ข้าพเจ้าเสียใจที่ต้องกล่าว แต่ท่านสมาชิกกล่าวเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจ ข้าพเจ้าขออนุญาตท่านประธานชี้แจ้งเพียงเท่านี้ ไม่ว่าอีกต่อไปแล้ว

ที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงอัตรามาตรฐาน กรรมาธิการสงวนความเห็นกรรมาธิการข่วงใจจริง ๆ เข้าไม่มีพระราชบัญญัตินี้แล้ว รัฐสภาไม่มีอำนาจควบคุมอัตราค่าธรรมเนียมการรถไฟได้อย่างไร

LIBT Legislative Institutional Repository of Thailand

ตราวนี้ก็จะว่าถ้าคำนึงถึงแต่ค่าใช้จ่ายแล้วการรถไฟแห่งประเทศไทยขาดทุนกี่ร้อยล้านจะต้องเอาคืนให้หมด แล้วค่าโดยสารจะขึ้น ๆ ท่านพูดเหมือนประหนึ่งว่าความเห็นของข้าพเจ้าและเจ้าหน้าที่ของ ๆ เขียนมาอย่างหลวม ๆ ความจริงไม่หลวมที่เขียนนั้นเมื่อคำนึงถึงมาตรา ๓๓ ต้องประกอบกันไปด้วย ไม่ใช่ว่าคำนึงถึงแต่ค่าใช้จ่ายอย่างเดียว ขอได้โปรดเข้าใจด้วย

๑๘.๑๕ น.

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : ผมเป็นสมาชิกสภาล่างแต่ได้รับมาเป็นกรรมาธิการสภาบน ที่สุดขึ้นมาพูดนี้ไม่ใช่จะบอกว่าทางไหนผิดหรือถูก ก่อนจะอภิปรายผมขอเรียนว่าผมรู้สึกปลื้มใจ + กรรมาธิการสภาบนได้ทำกันจริง ๆ ทะเลาะกันจริง ๆ เพื่อประโยชน์ คือเถียงกันจริง ๆ ได้ได้ผลกันจริง ๆ ในฐานะที่ผมเป็นสภาล่างรู้สึกชอบใจและรู้สึกปลื้มใจที่ผมสุดขึ้นมาพูดนี้ก็พูดในปัญหาที่เกิดนี้ ผมอยากจะเรียนให้ที่ประชุมได้เข้าใจเสีย เดิมทีเดียวรัฐบาลได้สร้างมารัฐบาลมีอำนาจกำหนดอัตราชั้นต่ำและชั้นสูงของการเก็บเงินรถไฟต่ำโดยสารต่ำบันทุกทางสภาล่างเมื่อผมอยู่สภาล่างได้แย้งรัฐบาลในส่วนนี้เพราะเป็นห่วงในอันนี้ การห่วงนี้จะผิดถูกสุดแล้วแต่ท่านจะพิจารณาดูว่าถ้าเราปล่อยให้รัฐบาลกำหนดอัตราชั้นต่ำและชั้นสูงแล้วเมื่อรถไฟเป็นองค์การแล้ว ทุกคนที่อำนวยการรถไฟ เมื่อรถไฟเป็นองค์การก็ขยับไปชั้นสูงเสมอ ชั้นสูงจะเท่าไรก็ไม่รู้ ที่กำหนดนี้ถ้าแตกก็ไม่เป็นไร ถ้ากว้างซึ่งเป็นความธรรมดาเราก็อยู่จะได้รถไฟมีกำไรมากจะเสียผล พอถึงกรรมาธิการสภาล่างไปตัดเสีย การจะขึ้นอัตราค่ารถไฟ พูดกันสั้น ๆ ไม่ต้องพูดอะไรกัน ขอเอาสั้น ๆ ว่าการกำหนดอัตราค่ารถไฟต้องขออนุญาติกับคณะรัฐมนตรีทุกคราวไป แต่ที่นี้ถ้าเราเคยกับการรถไฟแล้วเราจะเห็นได้ว่าการรถไฟนั้นทำอย่างนั้นไม่ได้ เพราะรถไฟต้องมีการแข่งขันระหว่างฤดูน้ำก็ดี ฤดูแล้งก็ดี ราคาต้องขึ้นต้องลง ต้องให้อำนาจของผู้ว่าการรถไฟอย่างที่เราตกลงกันนี้ มีอำนาจขึ้นลงค่ารถไฟเพื่อแข่งขันกัน เมื่อหน้าน้ำมีเรือมีแพแล้วรถไฟต้องแข่งขันกันในตัว เช่นเมื่อเช่นนี้แล้วเราก็ต้องว่ากันในสภานี้ว่าการ

CUBT Legislative Institutional Repository of Thailand

1474 วิจิตร ต. 67/1

ก่าหนดนี้ เราจะทำอย่างไรที่เกิดมาตรฐาน เป็นความผิดของกระผมอยู่ไม่ใช่น้อย กระผม
ก็ไปนึกถึงว่าเวลาที่อย่าง เจ้าคุณไชยยศ ฯ ว่า คือมันมีฟอร์มูล่าในการกำไลกำอัตรา
ค่ารถไฟ ตามธรรมดาในเทคนิคที่เคยเรียนมาและยังคงจำอยู่เกี่ยวนี้ เขามีฟอร์มูล่า
เขาจะต้องบวกค่าใช้จ่าย เขามีเอกซ์ วาย คิว อะไรของเขา แล้วเขาเก็บเอามา
เป็นมาตรฐาน ที่นี้ที่เราเรียกกันสมัยนี้ชื่อว่ามาตรฐานว่าอันนี้ควรให้อธิบดีกรมรถไฟ
ว่าควรเท่าไร ขึ้นเท่าไรหรือลงเท่าไร ที่นี้ปัญหานี้เราตกลงในคณะกรรมการว่าเห็น
จะต้องกำหนดอย่างนั้น ที่เกิดเป็นห่วง เจ้าคุณไชยยศ ฯ คุณหลวงประกอบ ฯ เกิดเป็น
ห่วงว่าเราจะเขียนอย่างไร จะต้องชี้ให้ชัด จะต้องใช้ฟอร์มูล่า อย่างนี้เราก็หาทำกัน
ไม่ได้ เมื่อหาทำกันไม่ได้คุณหลวงประกอบ ฯ และเจ้าคุณไชยยศ ฯ ก็เกิดให้เขาเลิง
เฉย ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งว่าถึงเลิงก็ไม่ได้ประโยชน์ เพราะที่เขาทำตามเราก็ได้ประโยชน์
ถ้าไม่ทำก็ไม่ได้อย่างพระดำรัสสาร ฯ ท่านว่า ที่นี้มีสองอันอย่างที่ว่า ถ้าใส่ลงไปจะ
ได้ประโยชน์หรือไม่ เพียงนิดเดียวจะได้หรือไม่หรือว่าถ้าเราไม่ใส่จะคลาดเคลื่อนกัน
มีได้เท่านั้นหรือ หรือจะใส่ก็ได้ ฝ่ายกรรมาธิการฝ่ายข้างมากเห็นว่าถ้าใส่ลงไปจะ
เพิ่มเข้ออย่างที่อภิปรายกัน ส่วนท่านทั้งสองบอกว่าใส่ลงไปเถิดน่าจะมีแนวทางให้เขา
คิด จะได้ต่อว่าเขาได้ แต่กรรมาธิการฝ่ายข้างมากคิดว่าถึงอย่างไรก็ต่อว่าได้ทั้งนั้น
ต่อว่ากันอย่างนี้ พรุ่งนี้เช้าก็ไม่สำเร็จ เพราะฉะนั้นสภานี้ควรจะเห็นว่าเราจะยอม
ใส่อันนี้หรือไม่ใส่ ผมรีวิวเรื่องแต่ก่อนมา ให้ท่านทั้งหลายได้เข้าใจเหตุผลแต่เดิมมา
ว่ามันเคยกันอย่างไร แล้วผลสุดท้ายมันควรจะเป็นอย่างนี้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ปิดการอภิปราย

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอให้ปิดอภิปรายแล้ว ไม่มีผู้ใดจะขออภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะเพิ่มความขึ้นตามที่กรรมาธิการฝ่ายน้อยเสนอโปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ 6 คน

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการฝ่ายข้างมากโปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ 35 คน

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าให้เป็นไปตามกรรมาธิการฝ่ายข้างมาก อ่านต่อไป

ผู้ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24

18.22 น.

น.ณ.จ. พรปรีชา กมลาศน์ ร.น. : กระผมมีข้อข้องใจอยู่ที่กรรมาธิการไปเติมข้อความในวรรคสามว่า ข้อ(3) ว่า เป็นข้าราชการประจำ นี่ข้อน้อยากจะทราบว่าเพราะเหตุไรกรรมาธิการจึงได้เติมคำนี้ขึ้นเพราะเหตุว่าผมได้ยินประกาศวิทยุเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่ารัฐบาลดำริเสร็จแล้วมีกรรมการเสร็จแล้วอะไรเสร็จแล้ว ถ้ากรรมาธิการเติมอย่างนี้มีขลุกขลักมากหรือ เพราะฉะนั้นขอประทานอธิบายให้ข้าพเจ้าว่าทำไมจึงไปเติมเพราะพระราชบัญญัติท่าเรือไม่มีคำนี้ ผมเป็นกรรมาธิการไม่มีคำนี้

18.23 น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ในเรื่องที่กรรมาธิการไปเติมบทห้ามว่าด้วยข้าราชการประจำ ขอเรียนท่านสภาว่ากรรมาธิการไม่ได้คำนึงถึงวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุกระจายประกาศตั้งกรรมการรถไฟเลย กรรมาธิการพิจารณาโดยเนื้อแท้

LIRT Legislative Institutional Research Team of Thailand

1475

ของพระราชบัญญัตินี้และด้วยเหตุผลในความคิดของกรรมาธิการ ในเบื้องต้นที่ท่านว่าพระราชบัญญัติการท่าเรือไทยไม่ได้ห้ามการแต่งตั้งข้าราชการประจำเป็นกรรมการนั้นเป็นความจริง แต่ว่าคณะกรรมาธิการนี้พิจารณาเห็นว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเทียบกับการท่าเรือนั้นผิดกันไกล เพราะรถไฟเป็นกิจการใหญ่โตรับใช้ประชาชนทั่วประเทศมีกิ่งก้านสาขาไปทั่วประเทศ มีหน้าที่อาจจะมีกิ่งก้านสาขาออกไปนอกประเทศด้วยก็ได้ กรรมาธิการได้ศึกษาเกี่ยวด้วยการรถไฟเป็นพิเศษได้สอบถามแม้แต่อธิบดีกรมรถไฟในปัจจุบันซึ่งเป็นกรรมาธิการด้วยก็ได้ ความว่าเรื่องรถไฟนี้โดยเหตุที่เป็นเรื่องใหญ่มาก

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

คณะกรรมการนี้จะต้องทำงานมากในเบื้องต้นเมื่อเกิดองค์การรถไฟของประเทศไทยนี้ขึ้น เป็นที่ทราบหมายว่าคณะกรรมการจะต้องประชุมกันแทบทุกวัน ต่อไปจะมีปัญหาเรื่อยๆ ที่จะต้องทำงานมาก การที่จะเอาข้าราชการประจำมาเป็นกรรมการย่อมเป็นทางเสียไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ฐานะข้าราชการประจำอาจเสียเพราะเขาต้องมานั่งประชุมที่รถไฟ หรือถ้าเขาไม่มาประชุมไปทำงานประจำ งานรถไฟก็เสีย ด้วยเหตุนี้เพื่อให้กิจการรถไฟนี้สัมฤทธิผลจริง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนและแก่การรถไฟแห่งประเทศไทยนี้โดยเฉพาะกรรมการจึงเห็นว่าเรื่องข้าราชการประจำนี้ซึ่งรับใช้ทำงานตำแหน่งต่าง ๆ นา ๆ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะทำงานได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่นั้น สำหรับกรรมการไม่มีความมุ่งหมายที่จะไปแก้ไขเพียงเพื่อจะเพิ่มเติมและปฏิเสธการประกาศวิทยุของกรมโฆษณาการนั้นที่จริงเรื่องนี้ข้าพเจ้าจำเป็นต้องกล่าวเพราะวิทยุกรมโฆษณาประกาศมา ถ้าไม่ประกาศแล้วสภาอาจคำนึกรรมการว่าไม่ทำไมไม่ตั้งข้อสังเกตุเอาไว้ จึงขอเรียนต่อที่ประชุมว่าเรื่องนี้ได้เป็นเหมือนกันหูข้าพเจ้าเองก็ได้ฟังว่าวิทยุโฆษณานั้นได้ประกาศออกมาว่าคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคนนั้นคนนี้ ๆเป็นกรรมการท่าเรือคนนั้น ๆเป็นกรรมการรถไฟ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้ซักถามรัฐมนตรีท่านหนึ่งซึ่งอยู่ในที่ประชุมว่าจริงหรือไม่ที่แต่งตั้งไปแล้ว ก็ได้ความสว่างขึ้นว่าการแต่งตั้งไม่จริง เพียงแต่เป็นแต่เพียงกะตัวเท่านั้นเอง เพราะรัฐบาลก็รู้ดีว่าพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้ออกไปการแต่งตั้งยังมีไม่ได้ ทีนี้ก็ถามขึ้นว่าทำไมวิทยุโฆษณาจึงไปประกาศเข้า ท่านก็บอกว่าเป็นการผิดพลาดของผู้โฆษณา ถ้าถามต่อไปว่าถ้าเช่นนั้นจะจัดการตำหนิโฆษหรือลงโทษได้ไหม ก็ได้รับคำตอบว่าจะจัดการ ส่วนจะจัดการหรือไม่จัดการ จนบัดนี้ก็ยังไม่ทราบ คณะกรรมาธิการก็ไม่ทราบเป็นเรื่องที่ท่านสมาชิกจะถามรัฐมนตรีเอาเองว่าจะเป็นอย่างไร นี่นอกเรื่องของคณะกรรมาธิการ

Legislative Institutional Repository of Thailand

ว่าขัน/ฟ้องเรื่องกรรมาธิการในร่างรัฐธรรมนูญนี้ที่มีการกระทำความผิดอาญา ปฏิบัติหน้าที่ผิด ในเรื่องประกาศตั้งกรรมการนั้นเพราะได้ความจริงว่ารัฐบาลไม่ได้ประกาศตั้งเป็นความผิดของผู้ใดและวิญญูชนเป็นความรับผิดชอบของรัฐมนตรีก็เชิญท่านมาชี้แจงเอง โดยเหตุผลดังที่ได้กราบเรียนมาชี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการรถไฟเป็นเรื่องที่จะกระทบกระเทือนต่อการทำงานอย่างมากเกี่ยวกับการทำเรือซึ่งเป็นงานในวงแคบเฉพาะในกรุงเทพฯ แต่เรื่องเดียวจึงได้ยกมาอ้างเกรงการประจำเสียหาย

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าข้าพเจ้าได้ตั้งกรรมการรถไฟจริงหรือไม่ ถ้าหากว่าไม่ได้ตั้งจริงเป็นแต่เพียงคำขู่เพื่อบังคับความเห็นจึงรีบออกมาให้ทราบ .....

ประธานวุฒิสภา : นั่นเป็นเรื่องที่ท่านสมาชิกพูดมากกว่าที่เราจะว่ากันในที่ประชุมดีกว่า

ประธานสุรินทร์ วุฒิสภา : ข้าพเจ้าก็ได้ขอให้กรรมาธิการแถลงเมื่อสักครู่นี้แล้ว ข้อความเรื่องการตั้งกรรมาธิการนี้ได้ตั้งขึ้นตามที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ และในขณะนี้ก็ได้ทราบข้อเท็จจริงว่าได้มีการตั้งกรรมการรถไฟขึ้นแล้ว ได้ปฏิบัติงานไปแล้วบางส่วน

นายสมัย เชื้อมงคล วุฒิสภา : ขอชี้แจงในฐานะที่เป็นกรรมาธิการ ในการทำงานของกรรมาธิการนี้ได้ทำงานมาแล้วหลายครั้งและได้ความว่าไม่มีการตั้งกรรมการรถไฟขึ้นมาเลย ดังนั้นจึงเห็นว่าไม่ได้มีการตั้งกรรมการรถไฟขึ้นมาแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเห็นว่าประธานวุฒิสภาได้ชี้แจงมาโดยไม่ตรงกับความเป็นจริง ในการปฏิบัติงานของกรรมาธิการ ขอเรียนว่าการตั้งกรรมการรถไฟนี้ไม่เคยมีเลย

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าไม่อยากโต้ตอบต่อเถียง แต่ว่าเหตุใดตั้งไม่ได้จึงบรรดาศักดิ์ทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าจึงอยากขอให้ชี้แจงให้ทราบ

ประธานวุฒิสภา : เขาว่าอย่างนั้นก็เห็นจะพอแล้ว

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : รัฐบาลมีคนเดียว กระผมก็จะพยายามเป็นรัฐบาลเสียให้ท่านสมาชิกเข้าใจ...

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่ อย่าเพิ่งเป็นเลย ไว้เป็นเสียก่อน

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : อย่างนั้นหรือ ในฐานะเป็นกรรมาธิการยากจะเรียนอย่างนี้ว่าการที่รัฐบาลไม่ได้ตั้งก่อน แต่ว่ามาปรึกษากันในคณะรัฐมนตรี โดยเหตุว่าในฐานะรัฐมนตรีปัจจุบันนี้เขาเอาอธิบดีกรมโฆษณาการเข้าไปและท่านจะทราบว่าอธิบดีกรมโฆษณาการคือใคร เขาเอาเข้าไปนั่งด้วย..

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าคิดว่าจะยาวความไป ขอให้ว่าในประเด็นเพราะค่ำคืนแล้ว

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้าพเจ้าข้องใจในปัญหานี้อยู่เหมือนกัน แต่ว่าข้าพเจ้าจะถามกรรมาธิการว่าท่านบอกว่าท่านได้ทราบเรื่องนี้และท่านก็ไม่ได้ตั้งข้อสังเกตุมาโดยที่ท่านได้ซักถามรัฐมนตรีว่าการประกาศโฆษณานั้นเป็นความจริงหรือไม่ท่านก็ได้รับคำชี้แจงจากรัฐบาลว่าเป็นการผิดพลาดไปท่านก็บอกว่าเมื่อรัฐบาลได้ชี้แจงอย่างนั้นแล้วท่านก็ไม่ได้ตั้งข้อสังเกตุให้สภาทราบ แต่ข้าพเจ้าอยากจะซักถามต่อไปว่าตั้งแต่ที่ท่านว่าอย่างนั้น รัฐบาลไม่สามารถจะตั้งได้ท่านไม่ได้ขอร้องว่าให้รัฐบาลประกาศโฆษณาแก้ข่าวเสียหรือเพราะว่าพระราชบัญญัติอยู่ในมือของท่านก็ชอบที่จะให้ข้อสังเกตุและแนะนำแก่รัฐบาลเมื่อกระทำผิดพลาดไปนั้น บัดนี้ก็ยังไม่มีการแถลงข่าวแต่ประการใดเลย

นายพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องนี้ว่ากันมามากแล้ว ข้าพเจ้าขอร้อง

พระยาสุรียาก็จะขอไร้แบบเดียวกันเป็น เรื่องพูดกันมาพอแล้ว เรื่องตั้งไม่ตั้ง ขอให้ว่าในเรื่องอื่นต่อไป

๑๔.๓๓ น.

ม.จ.ชัชวาล เกษมสันต์ : ที่กระผมสงสัยนั้นไม่ใช่จากเรื่องนี้ แต่จะไม่พูดเรื่องนี้เลย กล่าวคือว่าเมื่อกี้นี้ได้ยินท่านรัฐมนตรีในฐานะกรรมาธิการว่าพระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจา ๑ วันจึงจะประกาศแต่งตั้งมา

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่นี้มาดูในบทนี้ ผมไม่แน่ใจ จึงขอถามว่ามาดูในบทนี้ประกาศไปแล้วกรรมรถไฟก็เลิก คือ มานิ่งอยู่วันหนึ่ง โดยไม่มีผู้นั่งคิบบัญชา จนกว่าจะประกาศ ข้อนี้ท่านกรรมาธิการได้ดำริห์แก้ไขอย่างไร ขอประทานทราบ

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : กฎหมายที่ร่างตามนี้จะใช้ต่อเมื่อถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะฉะนั้นในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษารถไฟมีอยู่ ต่อเมื่อพ้นวันรุ่งขึ้น วันนั้นรถไฟหมดไป การตั้งกรรมการก็ทำกันวันรุ่งขึ้น กรรมการก็รับช่วงงานไปทำ เพราะฉะนั้นไม่มีการว่างในระหว่างประกาศราชกิจจานุเบกษาออกใช้

พลการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙

๑๕.๓๕ น.

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : มาตรา ๒๑ วรรค ๒ เมื่อได้อ่านดูแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ว่าการนั้นจะพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ได้ด้วยเหตุ ๒ ประการ คือบกพร่องต่อหน้าที่ประการหนึ่ง หย่อนสมรรถภาพประการหนึ่ง แต่ว่าบุคคลที่ควรจะพ้นจากหน้าที่นั้นนอกจาก ๒ ประการนี้แล้วยังมีอีก เช่น เป็นต้นว่าทำผิดต่อหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ เช่นนี้ก็มี ข้าพเจ้าจึงอยากจะเรียนถามกรรมาธิการว่าถ้าหากว่าผู้ว่าการในขณะนี้เรายังไม่ทราบว่าจะเป็นใคร ทำผิดต่อหน้าที่ คือรับสินบน อย่างนี้ ความเห็นของข้าพเจ้านั้นในการกระทำรับสินบนนั้นไม่ใช่หย่อนสมรรถภาพหรือบกพร่องต่อหน้าที่แต่ประการใด บางคนทำงานดีเหลือเกิน แต่มากินสินบนก็มี บางคนสมรรถภาพดี แต่ทุจริตต่อหน้าที่ก็มี อย่างนี้ใครจะกราบเรียนถามท่านกรรมาธิการว่าทำไมจึงบัญญัติโทษเพียง ๒ ประการเท่านี้ ทำไมไม่ใส่เหตุที่ทำผิดกระทำผิดต่อหน้าที่ไว้ด้วย

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : กรรมาธิการเห็นว่าคำว่าการบกพร่องต่อหน้าที่นั้นความถึงอย่างที่ท่านชูดด้วย คือทำผิดต่อหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ถึงเป็นการบกพร่องเพราะว่าหน้าที่ของผู้ว่าการโดยเจตนารมณ์แล้วจะต้องรับใช้ คือใช้อำนาจปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตนั่นเอง ซึ่งเป็นหลักทั่วไป เพราะฉะนั้นการกระทำการใดโดยไม่สุจริตหรือทำผิดต่อหน้าที่หรือไปรับสินบาทคาดสินบน ก็เรียกว่าเป็นการบกพร่องส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงเห็นว่าเท่านี้ก็เป็นการครอบคลุมพอแล้ว

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : ถ้ากรรมาธิการเห็นว่าคำว่า "บกพร่องต่อหน้าที่" โดยหมายถึงว่าทุจริตต่อหน้าที่ด้วยแล้ว ข้าพเจ้าก็จนใจ แต่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าคนทั้งหลายอาจจะไม่เข้าใจอย่างนั้น คือว่าในการที่คน ๆ หนึ่งทำงานดีโดยที่ไม่ได้บกพร่องเลย แต่แกทุจริตต่อหน้าที่ จะเรียกว่าแกทุจริตต่อหน้าที่ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าจะกันความสงสัยอาจจะขอเติม ๒ คำจะได้หรือไม่ จะให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนสมรรถภาพถ้าเติมเช่นนี้แล้วความสงสัยก็จะไม่มีเลย

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : เป็นเรื่องของความเห็นที่แตกต่างกัน กรรมาธิการได้ปรึกษากันแล้วยังขอยืนยันตามร่างนี้

ประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการไม่ยอมแก้ เมื่อไม่คิดใจก็พิจารณาต่อไป

นายประเสริฐ บัทมะสุคนธ์ ทำการแทนเลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๒๙ ทวิ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๐ ทวิ

๒๘.๓๔ น.

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : ในมาตรา ๓๐ ทวิ สำหรับวรรคหนึ่งข้าพเจ้าเห็นชอบด้วย แต่ว่าในวรรค ๒ ที่กรรมาธิการได้ช่วยแก้เขียนว่า " ในกรณีที่มีข้อบังคับซึ่งคณะกรรมการวางไว้ตามมาตรา ๒๑ ทวิ กำหนดว่านิติกรรมใดผู้ว่าการกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน บรรดานิติกรรมที่ผู้ว่าการกระทำก่อนโดยไม่ได้รับความเห็น

Legislative Institutional Repository of Thailand

ชอบดังกล่าว ย่อมไม่ถูกพันการรถไฟแห่งประเทศเว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน"

ในวรรค ๒ นี้ข้าพเจ้าขอคัดค้านอย่างรุนแรงโดยเหตุที่ว่าการที่บัญญัติไว้เช่นนี้จะไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนเลย ไม่มีกฎหมายที่ไหนที่เขาเขียนเอาสภาพภายใน ของบุคคลคณะใดคณะหนึ่งมาบังคับคนภายนอก โดยที่คนภายนอกไม่สามารถที่จะรู้ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

มาบังคับกับคนภายนอก โดยที่คนภายนอกไม่สามารถที่จะรู้ได้ การที่กรรมการจะไปกำหนดข้อบังคับว่านิติกรรมใดที่ผู้ว่าการจะกระทำได้ต้องได้รับความเห็นชอบก่อนหรือไม่นั้น ข้อบังคับนี้เป็นการเขียนไว้ภายในคนภายนอกไม่สามารถจะไปสอดสายรู้ได้เลย เมื่อเย่อนี้คนที่ไปติดต่อทำนิติกรรมกับการรถไฟแห่งประเทศไทยก็ย่อมจะเสียเปรียบ เพราะว่าบรรดาผู้ที่จะไปติดต่อทำนิติกรรมนั้นก็ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะต้องเกรงใจผู้ว่าการจะไปสอบถามอย่างไรได้ว่าการที่ท่านทำนิติกรรมกับข้าพเจ้านั้น ท่านได้รับความเห็นชอบหรือยัง หรือมีข้อบังคับอย่างไร การถามเช่นนี้ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ใดคงไม่ปฏิบัติ เพราะเท่ากับเป็นการหมิ่นประมาทผู้ว่าการ เมื่อเช่นนี้แล้วผู้ที่ไปติดต่อก็ไม่สามารถจะรู้ได้ เมื่อผู้ว่าการไปทำอะไรไปโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเป็นเหตุให้เสียหายแก่คนภายนอกต้องเสียเปรียบอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่านี่แหละไม่เป็นการยุติธรรมแก่บุคคลภายนอกเลย ข้อหนึ่งละกันครับ อีกประการหนึ่ง แม้ว่าจะได้มีข้อบังคับไว้ว่านิติกรรมอะไรบ้างที่ผู้ว่าการจะทำได้โดยไม่ต้องรับมติ แล้วผู้ว่าการทำไปตามข้อบังคับนั้นก็จริง แต่เราจะพิจารณาได้อย่างไรว่าถ้ามีกรณีขึ้น การที่ผู้ว่าของการรถไฟ ข้าพเจ้าไม่ได้หมิ่นประมาทการรถไฟว่าจะกระทำอย่างนี้หรอก แต่อาจจะเป็นไปได้เหมือนกันว่า ถ้าคดีแพ้ขึ้นมา อาจจะออกเป็นข้อต่อสู้ว่า นิติกรรมนี้กรรมการไม่ได้ให้ความเห็นชอบ นี่บุคคลภายนอกจะรู้ได้อย่างไรถ้าการรถไฟอ้างขึ้นเช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าการรถไฟจะโกงคนเช่นนั้นหรอก แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าการเปิดช่องเช่นนี้จะเป็นอันตรายได้เหมือนกัน นี่แหละข้าพเจ้าจึงเห็นว่าในวรรค ๒ นี้สภานี้ไม่ควรจะรับ เพราะเหตุว่าเท่ากับเป็นการเปิดช่องให้แก่บุคคลที่ไปติดต่อ แล้วกฎหมายที่ได้ผ่านไปแล้วเช่นกฎหมายการท่าเรือก็เช่นกัน ผู้ร่างก็คงไม่ได้คิดอย่างนี้ไม่ ถึงจะกฎหมายใหม่ก็คงจะไม่ขัดกฎหมายเก่านี้เลยดังแต่สร้างกฎหมายใหม่เรื่องไปมา แม้แต่ว่าเราเอากิจการมาบังคับกับคนภายนอก เราต้องมีหน้าที่ไปแจ้งว่ากิจการอย่างนี้ต้องจดทะเบียนให้บุคคลภายนอกรู้ เช่นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนเป็นต้น ถ้าบริษัทจะออกข้อบังคับอะไรว่าคนใดเข้าไม่

LIPT Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่จะเป็นผู้ลงนามในนิติกรรมผูกพันในบริษัทได้ ความข้อนี้ก็ต้องเอาไปจดทะเบียน ข้อบังคับของบริษัทต้องเอาไปไว้ที่หอทะเบียนซึ่งเป็นแหล่งกลางที่คนทั้งหลายจะไปดูได้ แต่ข้อบังคับของกรรมการมิได้มีบัญญัติไว้ และคนทั้งหลายที่ไหนจะรู้ได้ นี่แหละสภาข้าพเจ้าเห็นว่าสภานี้ไม่ควรจะเห็นชอบในวรรค ๒ ของมาตรานี้ แต่ประโยชน์ของมาตรานี้ก็มีเหมือนกัน ที่กรรมการมิการร่างขึ้นเมื่อเป็นการภายในไม่ยากจะให้ผู้ว่าการทำอะไรตามอำเภอใจ แต่ว่าไม่ควรจะร่างกฎหมายอย่างนี้ ทำให้คนภายนอกเสียเปรียบ แต่ไม่ยากแก้ความประสงค์ของกรรมการมิการ ข้าพเจ้าเห็นว่าอาจจะแก้ได้เหมือนกัน คือจะปล่อยเช่นนี้ข้าพเจ้าไม่ว่าอะไร แต่คิดหน่อยเถิดว่าข้อบังคับของกรรมการมิการที่จะห้ามไม่ให้ผู้ว่าการทำนิติกรรมไปผูกพันการรถไฟโดยที่ไม่เห็นชอบ จะให้ประกาศออกมาหน่อย คนทั้งหลายจะได้รู้อะไรบ้าง ผู้ว่าการทำโดยตนเองหรือเปล่า ยังได้รับอนุมัติหรือเปล่า ถ้าหากว่ากรรมการมิการจะได้บัญญัติอย่างนี้แล้ว มาตรานี้ก็ไม่ได้ การบัญญัติเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ามีทางทำได้ คือเขียนลงไปในมาตรานี้เองว่าข้อบังคับเช่นนี้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็ได้ หรือจะเขียนในมาตรา ๒๑ หวิชึ่งมาตรานี้มาตรานี้ได้โยงถึงคือในมาตรา ๒๑ หวิในข้อ ๔ ก็มีว่า กรรมการอาจจะออกข้อบังคับว่าด้วยปฏิบัติงานได้ แล้วเขียนไว้เป็นวรรคที่ ๒ ของมาตรา๒๑ หวิว่า ข้อบังคับใดที่กำหนดว่านิติกรรมใดที่ผู้ว่าการจะกระทำไปจะต้องได้รับอนุมัติจากกรรมการนั้น ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าทำอย่างนี้ได้แล้ว มาตรา ๘๐ หวิข้าพเจ้าก็เห็นว่าไปได้ แต่ว่าถ้ายังไม่ยอมอย่างนี้แล้วข้าพเจ้าก็ขอคัดค้านว่ามาตรานี้ไม่ควรรับทีเดียว เพราะเหตุว่าไม่ยุติธรรมแก่ประชาชนทั้งหลาย.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๘.๔๔ น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : กระผมว่าเหตุที่กรรมาธิการจะบัญญัติไว้ในวรรค ๒ แห่งมาตรา ๓๐ หวินี้ขึ้นก็เนื่องจากตามร่างเดิมนั้น คณะกรรมาธิการจะเป็นผู้ทำการทั้งหลายในนามของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือมิฉะนั้นถ้าไม่ทำก็จะทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งหมายความรวมถึงผู้ว่าการด้วยไปกระทำแทนกรรมการ คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าวิธีนั้นไม่เหมาะเพราะว่าคณะกรรมการของรถไฟนั้นก็เปรียบเหมือนกรรมการของบริษัทธรรมดา กรรมการของบริษัทเขาไม่เที่ยวเซนต์สัญญานี่ทำนั่น เขามีผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการสักคนหนึ่งต่างหากที่ทำในนามของบริษัท ฉันใดก็ดีการรถไฟนี้เมื่อเป็นองค์การแล้วเอกเทศแล้วก็จะให้ผู้จัดการได้กระทำไปในนามของการรถไฟแทนที่กรรมการทั้งคณะจะไปเซนต์หนังสือสัญญาหรือมอบอำนาจ เมื่อเช่นนี้ในวรรค ๒ ถ้าเราจะมอบให้ผู้ว่าการเป็นตัวแทนองค์การรถไฟไปเที่ยวทำสัญญาได้ตามใจชอบไม่มีขอบเขตแล้วอันตรายมีมากเพราะเป็นการกระทำของบุคคลคนเดียว จึงเพิ่มวรรค ๒ นี้ขึ้น กรรมาธิการนึกเหมือนกันถึงเรื่องที่สมาชิกวิตกนี้ กรรมาธิการเห็นว่าถ้าเป็นไปตามร่างเดิมของรัฐบาลคณะกรรมการมอบหนังสือมอบอำนาจให้ผู้ว่าการไปทำสัญญาอะไรกับใครก็คงจะไม่มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องไปเรียกร้องดูหนังสือมอบอำนาจนั้น กรรมาธิการนี้ก็ใคมีผู้ที่เคยอยู่ในทางธุรกิจต่าง ๆ ในบริษัทมีผู้จัดการในบริษัทต่าง ๆ มากมายใหญ่โตเขาค้ากันเป็นเงินแสนเงินล้านก็เหมือนกัน เขาก็ประทับตราเซนต์หนังสือเป็นผู้จัดการ ก็ไม่เคยมีใครไปทวงหนังสือมอบอำนาจเขามาดู และถ้าเกิดเหตุขึ้นว่าเป็นการทำเกินขอบเขตอำนาจในเรื่องของบริษัท บริษัทก็ไม่รับผิดชอบเหมือนกัน ในที่สุดผู้สั่งจ่ายไปว่ากล่าวกับใคร ก็ไปว่ากล่าวกับผู้จัดการที่การที่เซนต์หนังสือนั้นจะกล่าวหาว่าเขาหาว่าฉ้อโกง หรือจะว่าทางแพ่งให้รับผิดชอบก็ได้ ฉันใดก็ดี เรื่องการรถไฟก็ฉันนั้น แต่เรื่องนี้คณะกรรมาธิการยังเห็นว่าไม่มีความจำเป็นอะไรหนักหนาที่จะบัญญัติอย่างห้าวว่า จะเอาระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดไปใช้ประกาศราชกิจจานุเบกษาก็เกินไป

CURT Chulalongkorn University Institutional Repository of Thailand

แม้แต่หนังสือมอบอำนาจทั้งหลายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับทั้งหลายที่คณะกรรมการของบริษัทเขาได้วางขอบเขตของผู้จัดการก็ไม่เคยมีกฎหมายอะไรบังคับให้ประกาศในที่ไหน เพราะฉะนั้นในเรื่องคณะกรรมการก็เปิดโอกาสต่อสภานี้ว่า ถ้าสภานี้จะขออย่างที่สมาชิกว่าคณะกรรมาธิการก็จะขอให้เป็นแต่เพียงว่า ~~ที่~~ข้อบังคับดังกล่าวในวรรค ๒ นี้ ก็ใส่ในมาตรานี้เอง ข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อนเอาแต่เพียงว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องในนิติกรรมรถไฟจะขอดูก็ดูได้เท่านั้นเพียงพอแล้ว แต่การประกาศในราชกิจจานุเบกษานี้ผังไม่มีตัวอย่างเลยที่องค์การที่ไม่ใช่ราชการเอาไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งออกจะเกินไป แต่ทั้งนี้ที่กรรมาธิการเห็นอย่างนี้ก็มีเงื่อนไขว่าถ้าสภานี้จะใส่ลงไปก็ตามใจ แต่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเขาดูข้อบังคับนั้นได้ แต่ถ้าขอดูราชกิจจานุเบกษาแล้ว กรรมาธิการไม่เห็นด้วย

๑๒.๔๐ น.

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : ท่านกรรมาธิการที่อภิปรายเมื่อกี้นี้ ข้าพเจ้าว่าไม่ได้อภิปรายในประเด็นที่ข้าพเจ้าว่า กล่าวคือข้าพเจ้าได้แสดงความในมาตราซึ่งมีความว่า นิติกรรมใดผู้ว่าการจะทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของกรรมการก่อน บรรดานิติกรรมที่ผู้ว่าการได้ทำขึ้นโดยมิได้รับความเห็นชอบก็ไม่ได้ ผูกพันการรถไฟ ท่านอภิปรายนั้นท่านอภิปรายเผอกว่าในกรณีที่ผู้ว่าการไม่ได้รับความเห็นชอบก็อาจแสดงให้ดูได้ ก็ไม่ตรงกับที่ข้าพเจ้าคัดค้าน ที่ข้าพเจ้าคัดค้านนั้นข้าพเจ้าว่าในกรณีที่กรรมการได้ออกข้อบังคับไว้ว่า นิติกรรมอย่างนั้น ๆ ผู้ว่าการจะทำได้ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าการไปทำขึ้น โดยที่ข้อบังคับว่าจะต้องได้รับความเห็นชอบแต่ว่าไม่ได้รับความเห็นชอบเช่นนี้ เขาจะขอดูอะไรดูได้ จะแสดงอะไรได้ ท่านอภิปรายไปทางที่มีหนังสืออยู่ในกระเป๋าได้รับความเห็นชอบ ข้าพเจ้าไม่ได้ว่า

LIPT Legislative Institutional Repository of Thailand

อย่างนั้น ข้าพเจ้าว่าในข้อบังคับจะต้องได้รับความเห็นชอบก่อน แต่ความจริงไม่ได้รับความเห็นชอบอย่างนี้ จะรู้ได้อย่างไรว่าไม่ได้รับความเห็นชอบ ท่านไม่ได้แก้ข้าพเจ้าในข้อนี้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1487

ข้าพเจ้าว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่คนทั่วไปที่จะไปปฏิบัติแก่การรถไฟ เขาไม่สามารถจะรู้ได้จริง ๆ ว่าข้อบังคับบอกว่าอย่างไร เขาเป็นคนภายนอก ข้อบังคับภายในแท้ ๆ ไม่ยอมประกาศ ครั้นคนภายนอกจะถามผู้ว่าการว่ามีข้อบังคับไว้หรือเปล่าครับ ว่าท่านทำไว้แล้วท่านไว้รับความเห็นชอบหรือเปล่า ใครจะไปถามได้ คนที่ศึกต่อท้องเอาใจผู้ว่าการ แล้วจะไปหน้าประชาชนผู้ว่าการเช่นนั้นได้หรือ คนทุกคนรู้ไม่ได้แล้วบ่อยเสียเปรียบไปโดยที่ตัวไม่รู้ถึงอะไรก็อาจเสียเปรียบได้ หรือทำสิ่งใดที่เป็นสิ่งที่เห็นชอบแล้ว กรรมการก็บอกว่าไม่เห็นชอบแล้วจะว่าอย่างไร การภายในจะรู้ได้อย่างไร ที่เป็นอันตรายจริง ๆ ที่นี้ข้าพเจ้าขอกรรมาธิการ ข้าพเจ้าไม่ขอละไรข้าพเจ้าจะให้ไม่ค้านจะให้ผ่านไป ความในวรรคสองถ้าหากว่าผู้ที่ยอมศึกษาผู้นั้นอย่าว่า ข้อบังคับที่ท่านไม่ให้ใคร ศึก

ผู้ว่าการทำอะไรก่อนได้รับความเห็นชอบท่านว่าทำอย่างนั้นก็ไม่ยอม เมื่อไม่ยอมแล้วก็รู้ประเด็นอย่างเดียวว่าสภานี้จะผ่านวรรคสองของมาตรานี้ไปได้หรือไม่เท่านั้น เว้นแต่กรรมาธิการจะยอมให้ประกาศราชกิจจานุเบกษาอย่างนั้น แต่กรรมาธิการก็บอกว่าไม่ยอม ไม่ยอมก็มีปัญหาว่าจะผ่านไปได้หรือไม่ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะผ่านไปวรรคสองนี้ และไม่มีกฎหมายที่ไหนเขียนขึ้นไว้เช่นนี้เลย

๑๘.๕๓ น.

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : อาจเป็นความจริงว่าไม่มีกฎหมายที่ไหนเขียนไว้เช่นนี้ท่านองนี้เลย แต่กรรมาธิการเองห่วงว่าทรัพย์สินของการรถไฟนี้มากหลายเหลือเกิน ถ้าปล่อยมือให้คนเดียวทำได้ตามชอบใจแล้วจะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง อย่างมีคนเคยพูดว่าประเด็นอยู่ว่าการชอบใจเอารถไฟไปขายก็ต้องยกพื้นเป็นชิ้นเป็นอันนี้ กรรมาธิการเป็นห่วงจึงเขียนไว้ ที่นี้กรรมาธิการเสียใจที่สมาชิกบางท่านเมื่อกี้นี้ฟังกรรมาธิการผิดไป กรรมาธิการคณะนี้มีสุจริตใจไม่เคยจะตั้งข้อทางเทคนิคเอาชนะเลย เพราะจะเอาชนะกันเอาได้โดยเอาเพียงว่า

LIPT Legislative Institutional Preservation Project of Thailand

ท่านเสนีย์

ท่านไม่ได้แปรญัตติไว้ แต่กรรมาธิการไม่ได้ทำ ขอให้ฟังไว้ดีว่าที่กรรมาธิการยอมจะปรารถนาประนอมเมื่อสี่ห้าย่อหน้าไม่ได้หมายความว่าของดูได้จากผู้ที่ทราบว่าการ คือจะรักษาข้อบังคับเท่านั้นเอง ไม่ได้ตราขึ้นแล้ว ใครจะขอดูก็มีดูจากสำนักงานเลขาธิการอย่างนี้ใครก็แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ทุกเวลาตามสมควร

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

๒๗

ที่ประชุมเห็นว่าเวลาที่สมควรไม่ได้หมายความว่าเป็นสิ่งที่ต้องขอยุติกัน ที่ว่าจะมาประกาศก็ดูน่าเกลียดเกินไป ข้อบังคับที่จำเกิดอำนาจเช่นนี้ต้องประกาศโจ่งแจ้ง ต้องรู้ว่าผู้ใดฝ่าฝืนการต้องถูกลงโทษอย่างนั้นอย่างนี้ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสม กรรมาธิการจึงอยากจะให้เป็นว่าข้อบังคับในวรรคก่อนนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือจะเกี่ยวข้องกับการทำนิติกรรมรถไฟแห่งประเทศไทย อาจขอยุติได้จากการรถไฟแห่งประเทศไทยในเวลาอันสมควร

พระยาศรีธรรมราช : เวลานี้สมาชิกก็น้อยลงไปและปัญหานี้สำคัญมาก ข้าพเจ้าจึงขอเสนอว่าให้เลื่อนไปประชุมวันหลัง มีสมาชิก

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีสมาชิกขออนุญาตมีผู้ใดจะขัดข้องหรือไม่

นายบรรจง ศรีจรูญ : ก่อนที่จะมีมติให้เลื่อนไปหรือไม่นี้ ข้าพเจ้าขอทราบก่อนว่า พระราชบัญญัตินี้ขึ้นมาสู่วุฒิสภาตั้งแต่เมื่อไร เพราะข้าพเจ้ากำหนด ๑ เดือน อาจจะใกล้เคียงเข้ามาแล้ว และอีกอย่างหนึ่งพระราชบัญญัตินี้ถือว่าเป็นพระราชบัญญัติการเงินกำหนดเวลา ๑ เดือนจะครบเมื่อไหร่

ประธานวุฒิสภา : ตามที่เลขาธิการบอกว่าเป็นวันที่ ๒๑ เมษายน จะครบพอดีในวันที่ ๑๙ วันเสาร์

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหานี้สำคัญอยู่ เราเลื่อนไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องนัดวันอังคาร นัดก่อนวันอังคารก็ได้แล้วฉันพร้อมนี้ก็ได้ ถ้าเห็นว่าเป็นการสมควร

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : ข้าพเจ้าสงสัยว่าทำไมญัตติหมายนี้จึงจะครบกำหนดวันที่ ๑๙ เพราะข้าพเจ้าดูไม่รู้สึกว่าจะเป็นการเงินอย่างไร

ประธานวุฒิสภา : ประธานสภาผู้แทนเขาชี้มาว่าเป็นการเงิน เขาแจ้งมาแล้ว ตรานี้เขาแจ้งมาก่อนหน่อย

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : ในเรื่องนี้อยากจะขอเรียนท่านสมาชิกว่าคณะกรรมาธิการไม่ได้หยิบยกปัญหาว่าพระราชบัญญัตินี้เป็นพระราชบัญญัติการเงินหรือไม่ ที่ยกขึ้นถกเถียงในที่คณะกรรมาธิการไม่ใช่เพราะเห็นว่าเป็นกฎหมายการเงิน แต่เพราะเหตุว่าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอย่างที่แล้วมาอีก คณะกรรมาธิการจึงได้เร่งทำให้เสร็จไป ไม่ใช่ยอมว่าเป็นพระราชบัญญัติการเงิน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานคุณภา : ผู้ขอชี้แจงเพื่อประโยชน์ของงาน

นายบรรจง เรืองรู : ข้าพเจ้าไม่ยืนยันว่าจะเสนอให้ปรับปรุงไปเท่านี้ ไม่ว่าข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนข้างๆ ก็ของระยะเวลาในการเรื่องนี้ด้วย แต่ในขณะนี้ข้าพเจ้าต้องเดินทางไปราชการ ๒ ท่าน ที่ท่านหนึ่งตรงนี้ ๆ บอกว่าถ้าไม่ระยะเวลาว่าเป็นระยะเวลาที่ปฏิบัติงานแล้วท่านจะมีค่าเบี้ยเลี้ยงหรือไม่ก็ไม่ทราบ แต่คุณสมบัติของประกอบว่าไม่ได้ถือว่าเป็นระยะเวลาปฏิบัติงานในหรือไม่

ประธานคุณภา : เรามาพูดกันว่าเราจะเอาหรือไม่ก็มีอยู่ ๒ วัน วันนี้กับวันพรุ่งนี้ ถ้าเอาวันพรุ่งนี้ก็ต้องให้แล้วเสร็จวันเสาร์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้าใคร่ว่าในการประชุมพรุ่งนี้บางทีอาจจะไม่เสร็จก็ได้ เพราะว่าในการประชุมมีหลายวัน วันเสาร์มาอีกจะรู้ตัวได้ดีกว่า

นายประกอบวิทยาคาร : วันเสาร์เป็นวันหยุดราชการ ข้าพเจ้าได้รับคำขอร้องแล้วครั้งหนึ่ง

ประธานคุณภา : วันเสาร์ไม่หยุด เราว่าไม่ถึงวันเสาร์ที่ ๑๐

นายประกอบวิทยาคาร : ประชุมพรุ่งนี้อีกว่า ถึงไม่ครบองค์ประชุมก็เลื่อนไปได้ เราไม่ทราบว่าเราจะพิจารณาอีก ๓ วันหรือ ๔ วันก็ไม่ทราบ

นายบรรจง เรืองรู : ถ้าหากว่าเลื่อนไปแล้วก็ให้เป็นวันพรุ่งนี้ ถ้าหากว่าเป็นวันเสาร์ก็เป็นวันครบกำหนดที่สภาบันจะส่งให้สภาล่างได้ ซึ่งเป็นการครบ ๑๕ วันเหมือนกัน

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : ทางรัฐบาลอยากจะใคร่ขอให้พิจารณาพรุ่งนี้เพราะพรุ่งนี้เสร็จแล้วจะได้ส่งไปสภาผู้แทน วันพฤหัสบดีหรือวันศุกร์เป็นอย่างช้า และสภาผู้แทนท้ายที่สุดไม่ได้เพียงแต่ตั้งกรรมาธิการร่วมและกว่าจะกลับมาวุฒิสภาก็อีกคราหน้าตั้งกรรมาธิการร่วมก็เป็นเวลายืดยาน และกฎหมายฉบับนี้อยากจะให้คลอดออกโดยเร็ว ใคร่ขอประทานเป็นวันพรุ่งนี้ ปัญหาที่เหลืออยู่ก็ไม่มากแล้ว

พล.ร.ต.เล็ก สุมิตร ร.น. : ข้าพเจ้าขอสนับสนุนรัฐบาลว่าควรจะเป็นพรุ่งนี้ดีกว่า–วันเสาร์ เพราะเหตุว่าเราไม่รู้เหตุฉุกเฉินการณ์ข้างหน้า อาจประกาศวันหยุดวันเสาร์ก็ได้

ประธานวุฒิสภา : ปัญหาพรุ่งนี้หรือวันเสาร์ แต่มีผู้เสนอวันเสาร์

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ขอเอาอย่างนี้ดีกว่า คือใคมีเวลาพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย ข้าพเจ้าขอเสนอเอาวันพฤหัสบดีเวลาบ่าย

ประธานวุฒิสภา : ตกลงมี ๒ วันพรุ่งนี้ วันพฤหัสบดีเวลาบ่ายกับวันเสาร์

นายบรรจง ศรีจรูญ : ปัญหาเรื่องวันเสาร์ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะข้าพเจ้าเรียนแล้วว่าไม่ทัน เพราะประชุมตอนเช้า เที่ยงก็ไม่สามารถส่งไปสภาล่างได้อย่างนี้ไม่น่าจะเป็นปัญหา

ประธานวุฒิสภา : เป็นปัญหา เว้นไว้แต่เจ้าคุณอรรถการีย์เสนอวันเสาร์ไม่ติดใจ เป็นอันไม่มี ก็มีพรุ่งนี้

พระยาอรรถการียนิพนธ์ : สำหรับพรุ่งนี้ส่วนตัวข้าพเจ้าเองไม่มีอะไรขัดข้องเลย แต่ข้าพเจ้าเกรงไปว่าสมาชิกจะไม่รู้ในการที่จะส่งหมายนัดก็จะไม่ทัน เกรงว่าสมาชิกจะไม่ทราบ

ประธานวุฒิสภา : ท่านจะยืนยันวันเสาร์หรือไม่ที่ท่านเสนอ ถ้าไม่ยืนยันก็ไม่ต้องเสนอให้ลงมติ

LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

หลวงประกอบนิติสาร กรรมาธิการ : เมื่อสมาชิกเสนอวันพฤหัสบดี ข้าพเจ้าได้ทราบว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันประชุมสภาผู้แทน เขาประชุมไม่เสร็จและเลยไปถึงบ่ายอาจจะลุกลน เอาวันพรุ่งนี้ดีกว่า

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าเกรงว่าพรุ่งนี้อาจจะประกาศให้สมาชิกทราบไม่ทั่วถึงกัน อย่างที่เจ้าคุณศิริธรรมการีย์ ฯ ว่าข้าพเจ้าขอปรารภประชุมลมกัน และสภาผู้แทนประชุมตอนบ่ายไม่มี เพราะฉะนั้นจึงวันพฤหัสตอนบ่ายเพื่อให้มีโอกาสแก่สมาชิกที่ไม่มาได้ทราบ เว้นแต่ข้าพเจ้าเกรงว่าจะเป็นการขัดข้อง

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : ตกลงพรุ่งนี้เช้าจะประกาศวิทยุ

พระนิตินัยประสาน : เรื่องประชุมนี้จะทันหรือไม่นั้นเป็นหน้าที่ของท่านประธานจะบอกแก่สมาชิกให้ทราบ ไม่ใช่หน้าที่ของเราที่วิตก

ประธานวุฒิสภา : ปัญหาก็ไม่มีอะไร ตกลงประกาศวิทยุ

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : การประกาศวิทยุไพ่ฟ้าของเราดีพอที่จะเชื่อถือได้หรือ ข้าพเจ้าไม่เชื่อ

ประธานวุฒิสภา : ถามเลขาฯแล้ว เขาจะส่งหนังสือนัดพรุ่งนี้เช้าให้แก่ผู้ที่ไม่มาประชุม แล้วก็ประกาศวิทยุด้วย ก็เห็นจะลงมติกันได้ และผู้ที่จะคิดใจมีหรือไม่จะได้ลงมติได้

หม่อมเจ้าพีร ปราโมช ปราโมกมลาศน์ : วันพฤหัสบดีดีกว่า

นายควง อภัยวงศ์ กรรมาธิการ : เรื่องนี้ไม่ใช่ของผม แต่ที่ว่าในฐานะที่เป็นกรรมาธิการอยากจะเรียนว่า คือยมกลัวว่าอย่างนี้ คือเท่าที่เห็นสมาชิกวุฒิสภาเถียงกันแล้วละเอียดละออถึงเวลานาน และเรามีกันมาตรา ๓๐ เท่านั้น ยังจะว่าไปจนจบมาตรา ๔๗ ขอให้ท่านนึกดู และตอนท้าย ๆ กรรมาธิการแก้อีกมากมาย เพราะฉะนั้นข้อนี้เถียงมีมาก และเห็นว่าเมื่อสภาล่างบอกว่าเป็นการเงิน เราจะว่าไม่ใช่การเงินไม่ได้เด็ดขาด

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประเดี๋ยวเขาจะฉกเอาพระราชบัญญัตินี้ไปกิน เราก็ยุ่งกันใหญ่ กระผมคิดว่าไหน ๆ จะทำแล้วก็ทำให้เสร็จ ประเดี๋ยวจะประชุมร่วมกันแล้วไม่ยอมประชุม ยุ่งกันใหญ่ ผมคิดว่าข้อใหญ่ใจความเราประชุมพรุ่งนี้บ่ายจะได้มีโอกาสช่วยพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นแก่นเป็นสานจริงๆ ตอนบ่ายประชุมไม่เสร็จก็ต่อตอนเย็นอีก ๒ – ๓ ชั่วโมง คือไปต่อกลางคืนเย็นอีกทีก็ได้

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

ชุช่วยนี้——อย่างนี้จะได้จบเสียที แล้วกรรมาธิการก็จะได้หายใจออก ไม่อย่างนั้นก็จะยุ่งกันใหญ่

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าคิดว่านัดพรุ่งนี้ แต่ทางเลขาธิการ ฯ จะพยายามที่จะส่งหมายตั้งแต่คืนวันนี้ และพรุ่งนี้เช้า และประกาศทางวิทยุด้วย หวังใจว่าท่านคงจะพอใจ ไม่ขัดข้อง ถ้าขัดข้องก็ต้องลงมติกัน ข้าพเจ้าไม่ตัดเสรีภาพหรือคัดค้าน ถ้าไม่มีผู้ใดขัดข้อง ข้าพเจ้าให้เลื่อนไปวันพรุ่งนี้ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา.

+ มีผู้คัดค้าน
ไม่มีสมาชิกคัดค้าน

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดขัดข้อง ข้าพเจ้าให้เลื่อนไปประชุมวันพรุ่งนี้ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา.

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา.

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ (สามัญ) ชุดที่ ๑

ผู้ตรวจรายงาน

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

หัวหน้าแผนกการประชุมสภา

หัวหน้ากองการประชุม

หัวหน้ากองกลาง

เลขาธิการสภา

ประธานรัฐสภา

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand